דִקְדּוּק

לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

GRAMMATICA

Linguæ Sanctę

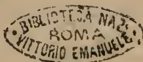
EX OPTIMIS QVIBVSque Authoribus, hebræis et latinis, Collecta & concinnata:

A

M. ELIA SCHADÆO,
Ecclesiaste & Professore
Argentoratensi.

ARGENTORATI
Excusa, opera Iodoci Martini, Typis & Impensis Autoris. Anno M. D. XCI.

VOTVM AVTHORIS AD DEVM.

עֱזוֹר נָא אֵלִי אַדִּיר וְעַיִן לִבִּי הָאִיר
בְּסִפְרֵי אֻמְנָם עִבְרִי לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ צוּרִי
וְיִכּוֹן יָד עִם עֵטָיו בְּדָבָר לֹא יֶחֱטָא
כְּמוֹ מַקֵּל הַשָּׁקֵד דְּבַר פִּיךָ כֵּן שׁוֹקֵד :

Fer Deus auxiliũ, rege cor, mentemq;
guberna:
Sanctã nã lingua, pectora tincta gero.
Dirige, ne peccet, vel lingua, manusve
stylusve:
Floreat vt Schaked, sic quoq; Sermo
tuus.

M. GEORGII VVEIGANmeieri, in laudem Linguæ S. & Libri huius Authorem Tetrastichon.

לָמָּה הוֹלְלָה בַּת יָוָן וַתֵּשֶׁב כֵּן בְּיָוֵן
אַף רוֹמָה מִמָּרוֹם תֵּרֵד לָהּ כִּי אֵין אִישׁ יְאַיֵּן
אֶל מַעְיַן צִיּוֹן יַעַרְגוּ לִשְׁאֹב מַיִם בְּמִזְרָח
מֵאֵל בּוֹדֵי שַׁדַּי זֹאת הָיְתָה יִפְרַח כְּאֶזְרָח:

HENR.

HENRICVS FABRICIVS
Medicinæ D. in Authoris labores & operas hebraicas.

Quî fit, vt Hebrȩæ studiū laudabile linguȩ
Tam raris toto floreat Orbe locis?
An quia Gens odio est, contemptaq; postera Iudæ,
Despectū populi fert quoq; Lingua sui?
Sed nil comeruit Sermo: pia Numina magni,
Quæ violat Christi, Gens mala, Lingua bona est.
An quia non aliquem præstat Cultoribus vsum?
Et vulgus Linguas vtilitate probat?
At veteres aperit Vates, sensusq; repostos
Ostendit sacris Fax quasi clara libris.
An quia sunt densis præcepta repleta salebris?
Interpresq; bonȩ, comodus Artis abest?
Verùm his Schadæi pia Musa manusque medentur,
Queis, Hebræa leui nosse labore datur.
Hūc Deus Artificem, nostri decus augeat æui:
Faxit & antiqui sæcula viuat Ebri.

Nobilitate, pie-
TATE, PRVDENTIA, ALIISQVE VIRTVTIBVS ORNAtiss: atque amplissimis

D. D.

QVINDECEMVIRIS
P. Reipub: C.

Dominis & Mecœnatibus suis, omni pietate & studio Honorandis.

Gratiam, pacem & benedictionem, à DEO Patre, per Ihesum Christum Dominum & Saluatorem nostrum, Amen.

Magnus

MAgnus ille Erasmus Roterodamus, *primus hoc sæculo, Literaturæ politioris restaurator, & Autorum ac morum censor acutißimus, cum à Proceribus huius vrbis & viris literatis honorificè ac humaniter exceptus atq; tractatus fuisset: gratitudinem suam nō tantùm verbis coràm, sed literis etiam absens, ad Iacobum VVimpfelingium & societatem literatam Basilea mißis, declarauit.* Nam *non tantùm Procerum & literatorum singulorum virtutes in illis commendat, sed ipsam quoq; vrbem, Græciæ & Italiæ laudatißimas superare scribit, & iam olim nobilem ac celebrem fuiße inde probat, quòd D. Hieronymus (toto orbe Christiano ante annos* 1200.*clarus) Bethlehemi in natali Seruatoris Christi solo habitās, eius mentionem fecerit, in Epistola ad Age-*

ruchiam viduã, in qua euersionem eius à Barbaris, (Hunnis nimirum Duce Attila) factam non sine testificatione doloris commemorat. Quid si nunc (inquit Erasmus) eandem conspiceret? an non illi nomen commutaret, proq; ARGENTORATO AVRATAM appellaret? Hæc ille ante annos 77 sub initium gliscentis reformationis Linguarum, Artium & Religionis de hac vrbe sensit. Quid putamus, vterq;, & Hieronymus & Erasmus facturi essent, si hoc nostro tempore ad nos ipsis reuerti concederetur, & vrbem, Ecclesiam & Scholam perlustrare contingeret: non certè AVRATAM, sed terq; quaterq; BEATAM appellandam & prædicandam censerent. In horum quoq; sententiam ituri essent incomparabiles illi viri, primi Ecclesiæ refor-

mandæ & Scholæ instituendæ consul- tores, D.V. Fabricius Capito, & Mar- tinus Bucerus. Quo enim in Rempub. animo fuerint affecti, quid suis consilijs, vigilijs & laboribus præstiterint, quã- que de ea spem conceperint, monumen- ta ipsorum præclara & experientia te- stantur. Et de Scholæ Ecclesiæ semi- narij, institutione, Capito in Præfatione quadam ad Clariß: virum Huldericum Varnbulerum Regimenti Imperialis cancellarium Anno 1525 *sic scribit: Magistratus noster inquit, hîc medita- tur Collegia trilinguia, & bonarum Li- terarum atque Eloquentiæ studia in- stituere : quòd experientia didicerit, quemadmodum quotidie nos monemus, inscitiam eße pestem peßimam Rei- pub: matremq; superstitionis iuxta ac Tyrannidis. Et post pauca: Quanta*

posteritas gratitudine nostrum Magistratum prosequetur? qui nobis commodè admonentibus aurem præbuit, & Eloquentiæ Scholas pias, iuxta ac literatas instituere grauiter pergit. Atqui fœlicem illum diem, quo videre dabitur pubem Argentinensem literis probis atque eruditione erudiri. Et post alia, hæc subijcit. Quid igitur superest, quàm vt pijs ac hōestis Doctrinis partam tueamur salutem? Cuius bona pars à cognitione Linguarum depēdet, quas hîc quantum satis est, auspice IESV, excolemus, semper optima perinde ac probissima teneris animis proposituri. Hæc Capito ille pietate & eruditione magnus. Horum excellentium virorum testimonia & Iudicia recensere volui: cùm, vt meam quoq; erga eos qui & honestè de hac vrbe senserunt & benè

benè de ea meriti ſunt, grati animi ſignificationem ædam: tum vt bona illa præclara verèq; diuina, ipſorum conſilio & opera vel inchoata, vel iudicio approbata vel Spiritu præuiſa, gratis animis agnoſcamus, meq; ipſum & alios exuſcitem: vt quiſq; pro ſua & vocatione & diuinitus ſibi collato bono, Spartam hanc noſtram iam olim nobilem, ab anteceſſoribus celebrem factam & à præſentibus Proceribus celebriorem redditam, ornare, & ornatiorem ad poſteros diuina gratia tranſmittere ſatagamus. Et quantum in me quidem eſt, non modò concionibus & lectionibus ſacris & precibus ad Deum aſſiduis id facere ſtudui: ſed cum animaduerterem, Linguam Sanctam, (quæ cæterarum omnium mater eſt, et prima ex tribus, quibus crux Chriſti inſignita fuit,

quæq; Religionis fons est & custos) non eo, quo parentum memoria, studio coli, sæpè fatum eius miseratus, de remedio eius rei cogitaui. Quia verò animaduerterã, vt superiori ætate librorũ optimorum copia plurimum adiumenti attulerat, ita eorundem hoc tempore inopiam, multis impedimento esse, nonnullos etiam varietate præceptorum, & libris vel mendis scatentibus, vel obtusis characteribus impreßis absterritos, & dictationem cùm docentibus, tùm discentibus molestam fuisse: non modo Grammaticam ex optimis quibusq; atq; probatißimis Authoribus collegi & concinnaui: sed etiam Typographiam hebræam, quã nostra Schola destituta fuerat, quamq; docti desyderarunt, non sine Numinis diuini instinctu, exemplo quorundam Doctorum, instituere & parare cœpi. Inprimis verò

rò

rò exemplum, rudera & monumenta quædam Typographica & literaria insignis viri Pauli Fagij me mouerunt, & calcar mihi addiderunt: vt licet ſcirem, operam & ſumptus ipſum in eà reſtauranda in hac Vrbe (ſiquidem in imperitum artificem inciderat) perdidiſſe, vt ipſemet in literis ad amicum conqueritur: tamen implorato diuino auxilio opus in manus ipſe ſumpſi, & ſubciſiuis, diurnis atq; nocturnis horis, intra biennium, ingenio, manibus & ære Archetypos hebræos (ſiue mares, vulgus Ponzellos appellat, et ex iiſdẽ Meſotypos ſiue fœmellas, vulgò Matrices vocant, in quib⁹ typi demũ impreſſorij formãtur) quantitate & forma differentes paraui, & additamenti quoque loco, eius agnatos, Syriacos in orbe Christiano raros, atque Arabicos multo tempore à multis doctiſsimis ſæpe deſyderatos fabrefeci, eoque rem diuina gratia

perduxi: vt si fauor & subsidium mediocre accedat: temporis progreßu, ex ea tanquã Equo Troiano, non modò quæ ad iuuandum, sed etiam exornandum linguæ Sanctæ agnatarumq; studium, magno cũ vrbis & Scholæ nostræ atq; Reipub: totius Christianæ honore & vtilitate, seruiant, prodire poßint. Cuius rei præter Protopira cartacea, hæc quã excudimus & in lucẽ mittimus Grammatica, documentum eße poteſt.

Vobis autem, viri nobilitate, pietate prudentia alijsq; virtutibus ornatißimi, Domini Quindecemviri, Patres R. C. Proceres & Mecænates omni pietate & ſtudio honorandi, has mei conatus & induſtriæ primitias, & cum his totam futuram huius linguæ Sanctæ meſſem ſub veſtroq; nomine amplißimo, Reipub: alteri & potiori meæ Patriæ

in perpetuum grati animi testimonium consecro & offero. Nam me ante annos 28. adolescentem pauperem & rudem, pietatis tamen & literarum amantem suscepit, fouit, imbuit, municipem fecit, & locum honestum in Ecclesia & Schola mihi tribuit: vt iure si quid est in me studij aut industriæ, totum sibi vendicare videatur. Quod si, vt spero, V. quoq; A. vt alijs multis pijs & literatis, hanc qualemcunq; meam operam gratam esse intellexero: currenti mihi calcar addetur, vt quicquid in me vitæ, virium & industriæ reliquum fuerit, totum ad Nominis diuini laudem, Ecclesiæ Christianæ ædificationem, Scholæ vtilitatem & Reipub: decus atque honorē cōferam. Quod superest, V. A. totam Rempublicam, Ecclesiam & Scholam & verbis & votis

commendo Domino & Seruatori nostro IHESV CHRISTO, qui iuxta Symbolum Galeæ summæ Turris ad quatuor Mundi plagas incisum, REGNAT, IMPERAT, VINCIT, TRIVMPHAT. Quem Iesaias cap. 33 verbis & Rhytmis elegãtissimis hoc elogio, eodem recidens, ornat: inquiẽs.

יְהוָה שׁוֹפְטֵנוּ יְהוָה מְחוֹקְקֵנוּ
יְהוָה מַלְכֵּנוּ הוּא יוֹשִׁיעֵנוּ׃

Est DOMINVS IVDEX *noster, nosterq;*
MAGISTER:
Est DOMINVS, *noster quoq;* REX, *ideq;*
BEATOR.

Cui cum Patre & Spiritu Sancto, sit laus honor & gloria in omne æuum, Amen ואמן.

ELENCHVS RERVM PRAE-
cipuarum huius Grammaticæ.

Para

Grammaticæ

HOC EST ARTIS BENE loquendi & scribendi, partes sunt quatuor, Orthographia, Prosodia Etymologia, & Syntaxis.

DE ORTHOGRAPHIA.

Ad hanc ipsa Scriptura pertinet, quæ Literis, Punctis vocalibus, & Accidentibus quibusdam constat.

¶ *Scriptura duplex est: Maior & Minor. Maior* אַשּׁוּרִית *Assiriaca*, מְרוּבַּעַת Merubáath *quadrata*, et קְדוֹשָׁה *kedoschàh* Sancta *appellatur: quòd ad Libros Sacros exarandos potissimum adhibeatur. Altera* משקיט *Maschket à Iudæis ignoto ipsis vocabulo appellatur*, & כְּתָב עָגוֹל *Scriptura rotunda, differentiæ ergò.*

Huius vsus est, in commentarijs, epistolis, alijsq; profanis rebus consignandis: Latini expeditam & currentem nuncupare talem solent.

LITERARVM ORDO, FORMÆ, Nomina, & Potestates ex subiecta Tabella cognoscuntur.

Aleph	אָלֶף	a	א
Beth	בֵּית	b, f	ב
Gimel	גִּימֶל	g	ג
Daleth	דָּלֶת	d	ד
He	הֵא	h	ה
Vau	וָיו	f, v	ו
Zain	זַיִן	ſz	ז
Hbeth	חֵית	hh	ח
Teth	טֵית	t	ט
Iod	יוֹד	i	י
Caph	כַּף	c	כ ך
Lamed	לָמֶד	l	ל
Mem	מֵם	m	מ ם
Nun	נוּן	n	נ ן
Samech	סָמֶךְ	s	ס
Ajin	עַיִן	gn à	ע
Pe	פֵּא	ph p	פ ף
Tzade	צָדֵי	tz	צ ץ
Koph	קוֹף	k q	ק
Resch	רֵישׁ	r	ר
Schin	שִׁין	ſch	שׁ
Tau	תָּיו	th	ת

¶ *In Forma notãdum: quòd pro diuersitate Regionum & Nationum nonnihil varietur. Hæc qua hòc in Libro vtimur, Orientalis est & vsitatißima: Quæ sequitur, Occidentalior est et Germanis Iudæis familiaris.*

אבגדהוזחטיכלמנסעפצ

קרשת *Finales:* ךףץןם:

Præterea ſciendum has quinq́, כמנצפ in fine dictionum, ſic formari, ךםןףץ

Ornatus & neceßitatis gratia, 5 literæ ſic diducuntur, אהלםת

¶ *Sequuntur duo exempla Maſchetæ.*

ﭏבגדהוזחטיכלמנסעפצקרשת םןץףך:

ﭏב גד הו זחטיכלמ נ סעפ צקר שת םןץףך:

¶ *In Poteſtate notandum,* א *pro varietate Punctorum ſignificare,* a, e, i, o, u, y *veró vt* א *ſtrangulatum pronuntiari.* ה *lenis eſt aſpiratio: vt* h, כ *fortißima, vt* ch: ח *veró mediũ inter vtrũq́ tenet.* ס s *lene eſt, ſicut &* שׂ *cum puncto in cornu ſiniſtro:* ז s *acutũ eſt & ſtridens:* שׁ *verò pũctatũ cornu dextro ſonat* ſch: צ *ſonat* tſ *vel* z : ת *absq́ puncto á Germanis Iudæis per* s *blæſum ꝓnunciatur.*

DE PVNCTIS.

Puncta vocalia 14. *ſunt, & in longa, breuia, & breuißima diſtinguuntur.*

Breuia.	Longa.
Patach פַּתַּח אַ	*Kametz* קָמֵץ אָ
A *clarum.*	A *craßum.*
Sægol סֶגּוֹל אֶ	*Zere* צֵרֵי אֵ
E *mixtum.*	E *clarum.*
חִירִיק קָטוֹן אִ	חִירִיק גָּדוֹל אִי
I *hirec paruum.*	I *Hirec magnum.*
קָמֵץ חָטֵף אָ	*Holem* חוֹלֶם אוֹ
O *Camez raptum*	O *punctum supra liter.*
Kybbuz קִבּוּץ אֻ	*Schurec* שׁוּרֶק וּ
V *Gallicum.*	V *plenum.*

Breuiſsimum eſt אְ Scheua, quòd tamẽ quidam potius punctorũ miniſtrum, quàm punctũ appellãdum cenſent: propterea quòd cùm alijs componitur, & ſolitarium ſæpè quieſcit.

Componitur autẽ cum ָ, ַ & ֶ in hunc modum, ֳ, ֲ, ֱ & tunc mutato nomine *Hateph camez*, *Hatephpatha*,

tephpathah, Hateph Sægol appellatur. Et nòtandum quòd hæc composita pronunciationem simplicium retineant,& plerumq; sub literis gutturalibus collocentur.

Horum simplex, *Scheua* nimirum, interdum quiescit, interdum verò mouetur vel rapitur, hoc est legitur motu celeri, vt e breuissimum.

Legitur 1. ab initio dictionis, vt פְּקוֹד *Pekod* 2. Post punctũ longum, quod accentu grammatico seu acutitono caret, vt פָּקְדוּ *pakedu*: *alioquin quiescit*, vt אַרְצָה *Arza*, פְּקוֹדְנָה *pekodna*. 3. Sub litera dagessata, vt פִּקְּדוּ *pikkedú*. 4. In medio dictionis, cum duo Scheua concurrunt, prius quiescit, alterum legitur, vt יִפְקְדוּ *Iiphkedu*. In fine n. vtrumq; quiescit, etiã presente Dages, vt קֹשְׁטְ *koscht*

יִשְׁתְּ *ieſcht*: 5. (*Vt quidam volunt*) ſub priore litera geminatarũ, vt הִנְנִי *Hineni* הַלְלוּ *halelu*. 6. (*Vt nonnullis placet*) ante literam gutturalem, vt מַלְאָךְ *maleach* vt litera gutturalis audiatur.

Accidentia literarum.

Accidunt literis, *Dageſch & Rapheh.*

Dageſch punctũ eſt, quod in vmbilico literæ ponitur, & duplex eſt, forte et lene. Forte, in medio, literam duplicat, vt פִּקֵּד *pikked*, דִּבֵּר *dibber*: & in omnibus locum habet præterq̃ in אהחער, Et huius officium eſt, vt ſæpe compleat & indicet defectum literæ Nun *vt ſuo loco dicetur.*

Lene, in principio dictionis, aut poſt Scheua quieſcens, ſex has בגד כפת ita afficit, vt ſonent b g d k p t.

Rapheh

Rapheh eſt virgula tranſuerſa, capiti literarum בגדכפת incumbens; hoc modo בֿ : *quæ tamen quia ex abſentia Dageſch intelligitur, in impreſsis libris hodie omitti ſolet,* efficitq; vt literæ בגדכפת lenius & quaſi cum aſpiratione pronuncientur, vt ב ſicut v, vel f. ג vt gh, ד vt dh, כ ch, פ ph, ת th vel ds vt Iudæi Germani pronunciant.

Diuiſio LITERARVM.

Diſtinguuntur literæ ſecundum organa pronunciationis in quinque claſses, Appellanturque:

1. Gutturis vel gutturales vt אֱהְחַע
2. Palati, vel palatinæ, vt, גִיכַק
3. Linguæ ſeu linguales, vt דַטְלָנַת
4. Dentium ſeu dentales, vt זַסְצַרְשׁ
5. Labiorum ſeu labiales, vt בוּמַף

Gutturalium natura eſt, 1. quòd ra-

ro admittant ſub ſe purum Scheua, ſed compoſitum: & tunc plerumque præcedens litera, ſimplex punctum, compoſiti illius habet, vt כַּאֲשֶׁר *Kaaſcher*, non *keaſcher*.

2. Quòd non admittant Dageſch punctũ, Etſi n. ה in fine dictionis reperitur habere punctum in ventre ſic, הּ: tamen non eſt *Dageſch*, ſed *Mappik*, indicans He illud eſſe relatiuũ, fœminini generis. Cæterum ח & ע in fine dictionum ſæpè habent ſub ſe Patha ſuffuratum, ſic dictum, quòd cõtra reliquorum punctorum naturam, prius ſua litera pronuncietur: vt רוּחַ Ruach, non ruha *Spiritus*, שׁוֹמֵעַ Schomeah, non Schomeha.

Commune omnibus eſt: quòd quæ eiuſdem ſunt ordinis, inter ſe commutata reperiantur.

De Lit-

Literæ Eheui.

Eſt præterea alius ordo literarum, quæ à ſuo complexu אֱהֳוִי *Eheui* appellantur.

Harum natura eſt, 1 quòd ſæpiſsimè inter ſe commutentur, vt in verbis manifeſtum fiet.

2. Quod ſæpiſsimè, præſertim poſt longas vocales quieſcāt, qua de cauſa quieſcentes appellari ſolent, vt

תְּפִלָּה בְּלֹא כַוָּנָה כְּגוּף בְּלִי נְשָׁמָה׃

Oratio ſine intentione, eſt veluti corpus ſine anima. In hac breui ſententia quinq; exempla huius regulæ reperiuntur.

Præſertim dicitur: quòd hæ tres literæ אֱהִי *etiam poſt puncta parua* ־ *&* ׃ *interdum quieſcant, vt* מַה *quid?* *&* וַאדֹנָי *Dominus,* גּוֹמֶא *iuncus,* שָׂדֶה *ager,* דְּבָרֶיךָ *verba tua.*

De proſodia.

Hæc de Orthographia dicta ſufficiant: ſequitur Proſodia, altera Grammaticæ pars, quæ circa Accentus verſatur: quorum nomina, figuras, ſitum, & vſum generalem, breuiter, omiſsis non neceſsarÿs, ſubiungemus.

Diſtinguuntur autē Accentus hebræi, quorum 28 ſunt numero, in duos potiſsimum ordines: in 19. Reges, & 9. Miniſtros. Regū Nomina, Figuræ & ſitus ī ſubiecta tabel: patēt.

א	אַתְנָח	2	א	סוֹף פָּסוּק	1
א	זָקֵף קָטֹן	4	א	זָקֵף גָּדוֹל	3
א	תְּבִיר	6	א	רְבִיעַ	5
א	סְגוֹלָה	8	א	תִּפְחָה	7.
א׀	לְגַרְמֵיהו׀	10	א	פַּשְׁטָא	9
א	גְּרָשִׁים	12	א	גֵּרֵשׁ	11
א	פָּזֵר קָטוֹן	14	א	פָּזֵר גָּדוֹל	13
		15			

15 תְּלִישָׁה גְּדוֹלָה א 16 יְתִיב א
17 זַרְקָא א 18 קַרְנֵי פָרָה א
19 שַׁלְשֶׁלֶת א :

Miniſtrorum nomina, figuræ, & ſitus ſunt.

1 מוּנַח א 2 מַהְפַּךְ א
3 מְאַיְּלָא א 4 מֵרְכָא פְּשׁוּטָה א
5 מֵרְכָא כְּפוּלָה א 6 קַדְמָא א
7 תְּלִישָׁה קְטַנָּה א 8 דַּרְגָּא א
9 יֶרַח בֶּן יוֹמוֹ א

Accentus Regij, & muſici ſunt & grammatici: Nam & ad formam illorum Iudæi in Synagogis, ſuas lectiones, varia modulatione canunt, non ſecus quàm latini ad ſex voces muſicales, variè inter ſe compoſitas, ſuas cantiones informant: & in ipſa lectione ſyllabas ijs notatas, eleuant & quaſi acuunt, (omnes n. ex æquo acuti

acuti ſunt, nulli graues, aut circumflexi. Præterea etiam orationẽ iuxta eos diſtinguunt. Et *Soph Paſuk* ſententiam integram abſoluit: & ſemper duo craſſa puncta ad finem ſentẽtiæ adijciuntur, tanquam limes conſpicuus, hoc modo: הָאָֽרֶץ׃. Proximus *Athna* eſt, qui colo reſpondet mediamq́ periodũ efficit. Eiusdem ferè poteſtatis ſunt, *Sakeph katon* אׄ & *Rebia* אׇ, qui tamen etiam commata ſiue inciſa conſtituunt: Sequẽtes, præſertim tres priores, *hypodiaſtolas* ſubdiſtinctiones, quæ virgulæ vulgo appellantur, exprimunt: Reliqui in lectione, aut nihil, aut parum diſtinguunt, in modulatione verò ſuum quoq́ imperium habent, & literas בגדכפת ab iniuria, vt ita loquar, literarum אהוי defendunt, hæ enim

quæ

quæ ſua natura iſtis grauitatem *Dages* auferre & lenitate *Rapheh* afficere ſolent.

Miniſtrorum officium eſt, ſyllabas ita tono afficere, vt cantillatio vel pronunciatio, decenti ſuauitate & motu ad ipſum Regem, cuius præcipua autoritas eſt, continuetur & deferatur.

Etſi autem quidam, figura inter ſe conueniant: tamen loco & obſequijs ab exercitato facile diſcernuntur. Hinc *Paſtà* ferme ſemper in vltima tantum dictionis ſyllaba pingitur, vt שֶׁבַע שָׁנִים *ſeptem anni.* *Kadmà* penultimam literarũ, interdum etiam primã obſidet vt, יִשְׂרָאֵל: Sic *Ietif* p̄cedit puncta omnia, vt in כִּי. *Mahepach* punctũ ſaltẽ ſubſequitur, vt אֲשֶׁר *qui* מֹשֶׁה. Maaielah à Tipcha differt,

differt,quod nunquàm in vltima reperiatur,nec admodum frequẽs ſit. *Merca* in cõtrariam partem vergit. Conſequiȷs ita diſsident *Sophpaſuc* & *Legarmè*: quòd poſt *Paſuc* ſemper duo craſsa puncta tanquàm limites, Periodos diſcernentes ponãtur, ante *Legarmè* verò plerunq; *Munach* veniat.

Frequentiſsimus omnium miniſtrorum *Munach* eſt, qui pro varietate collocationis, diuerſa nomina ſortitur. Si enim ãte *Zakeph Katõ* in prima litera ponitur, *Mecarbel* vocatur, in ſecunda *Illui*, quo nomine etiam cenſetur ante *Athna* vel *Zarka*: aliȷs locis appellatur vſitato nomine *Munach* & *Schophar Iaſchar*. Et hęc cauſa eſt,quod quidam plures accentus numerent.

His

His adijciuntur quatuor, quos E-*lias* minores accẽtus, alij Rhetoricos appellant, quòd syllabam magis afficiāt, *præsertim tres primi*, quàm dictionem, eamque vel suspendant & amplient, vel ad sequentia vrgeant, *vt postremus*.

Horum Nomina & Figuræ hæ sunt
Mætheg אְ֫ , Mazze אׂ
Gahia בֵּ & Macaph א־א *duas dictiones quasi connectens, & Accentũ grammaticum à priore dictione ad sequentem compellens, vt* שֵׁם־־יְהוָה *nomen Domini.* De *Metheg* & eius vsu, Hebræi hæc scribunt: הַקּוֹרֵא בְלֹא מֶתֶג כְּרוֹכֵב בְּלֹא רֶסֶן, *hoc est* qui legit sine *Metheg*, is similis est equitanti sine freno.

Et notãdum, quòd cum dictio vna,
duobus

duobus inſignitur accentibus, tunc prior eſt Rhetoricus ſiue retinaculum, aut Miniſter, vicem retinaculi gerens, poſterior verò natiuus ſiue grammaticus, vt תָּאֳרוֹ forma eius.

Et commune eſt *Metheg* cum primis Regibus, quòd punctū paruum Scheua, in magnum mutet, & literæ בגד כפת, etiam præcedentibus *Eheui* dageſſentur : contrà verò *Macaph* longam in breuem mutat.

Sequuntur aliquot Regulæ de Accentuum generali collocatione.

1 Monoſyllabæ dictiones, ſemper habent accentum, niſi per *Macaph* alteri connectantur.

II Accentus ſemper eſt vel in vltima, vel penultima. Et quæ accentum in vltima habent, appellantur מִלְּרַע quæ verò in penultima, מִלְּעֵל

3 Quo-

III Quarum dictionum vltima est ׃, vel loco eius sub gutturalibus ֲ, siue illæ dissyllabæ, siue polysyllabæ sint, accentum in penultima habent: vt בֶּגֶד *vestis*, קֹודֶשׁ *sanctitas*, פּוֹקֶדֶת *visitans mulier*, דַּעַת *scientia*.

IIII Quiescentes in Ain Lamed, sunt Milra: excipiuntur מָוֶת *mors*, & בַּיִת *domus*, חֳלִי *Infirmitas*, & תֹּהוּ *Inane*, quæ sunt Millel.

V Nomina pluralia, cùm masculina, tùm fœminina, quorum illa in ים, hęc in ות desinunt, sunt Milra. vt דְּבָרִים *verba*, צְדָקוֹת *Iustitiæ*. Dualia verò in יִם, Iod consona, desinunt, & Millel sunt: vt יָדַיִם *duæ manus*, רַגְלַיִם 2 *pedes*.

VI Verba cuiuscunque coniugationis, modi, temporis, & personæ sint, omnia sunt Milra: excipiuntur tantũ tertia pluralis, & ter. fœ: sing: in con-

iugatione *tertia Hiphil*, quæ ſola ſunt Millel.

Atq; hæc generalia hoc loco ſufficiunt: ſpecialia infrà in verborum Paradigmatibus & punctorum alleuiatione, variaq; vocabulorum aſſectione, commodiùs perſpicientur.

¶ *SEQVITVR ETYMOLOGIA, Tertia Grammaticæ pars, cui Syntaxeos, quoq; bona pars cohæret.*

HEBRAEIS PARTES ORATIONIS SVNT TRES.

Nomen שֵׁם, Verbum פֹּעַל, et מִלָּה. Dictio conſignificatiua, ſub qua partes indeclinabiles cõpræhenduntur.

¶ *Auſpicantur autem omnes Grammatici Tractationem à Verbo, quód Nomina pleraq; ab illis deſcendant, & eorum cognitio tota ferè indè pendeat.*

Quia

¶ *Quia verò Literarum seruiliũ cognitio magnum in hac lingua momentũ habet, & omnibus Orationis Partibus & vtilis, et necessaria est: earũ potestates in conspectu habere plurimũ ꝓdest.*

DIVISIO ALPHABETI IN *Literas Radicales & Seruiles.*

¶ *Radicales* sunt vndecim, *sic appellatæ, quòd semper de substantia Radicis, siue Thematis existunt.* Compræhendũtur autẽ illæ his technicis vocabulis: גֵּט חֶסֶד קָצָר זָעַף

¶ *Seruiles* verò sunt reliquæ vndecim: *quæ hoc nomine appellantur: non quòd à iure constituendi Radices, prorsus excludtur: sed quòd præterea ad formationes Personarum, numerorum, Modorũ, coniugationum, & Affixorum adhibeantur, & seruiant:* Sunt autem hæ, אֶלְבֵּשׁ כֵּן הֶם וּוֹת.

אֶלְבֵּשׁ à principio dictionis seruiũt.

בן הם à principio & finè tantùm:
ו ות à principio, medio, & fine.

LITERÆ אֵלְבַשׁ

א 1. constituit primam personam futuri temporis, singular. numer: vt אֶפְקוֹד *visitabo*.
2. cōstituit nomē verbale: vt אַשְׁמוּרָה *custodia*.

ל 1. nota est datiui casus, vt לְאָדָם homini: interdum etiam genitiui, vt מִזְמוֹר לְדָוִד *Psalmus Dauidis*
2. constituit gerundium in DVM: vt, לִפְקוֹד *ad visitandum*

ב valet præpositionē *in* vel *cū*, item aduerbium, *cū*, *dum*: vt בְּבַיִת *in domo*, בְּמֶלֶךְ *cum Rege*, בִּשְׁמוֹר *in custodiendo, seu cùm custodiret*.

ש hæc litera pūctata cum ∴ in sacris literis rara, sed in cōmētarijs frequens, significat idem, ꝙ relatiuum,

qui

qui, quæ, quod, in vtroq; numero: accipitur etiã ꝓ cõiunctione *quòd*, vel *quia*: vt אֲנִי שֶׁהַמְּדַבֵּר, *ego qui loquor*.

LITERÆ כֻּן הֶם

כ à frõte posita, est nota similitudinis, & significat *sic, sicut, instar, secundũ*: vt כְּעָם כַּכּוֹהֵן *sicut populus, sic sacerdos*. In fine cum ־ significat *tu, te, tuus* in mas: gen: vt דְּבָרְךָ *verbũ tuum*: cũ scheua est fœ. vt אִישֵׁךְ *maritus tuus*

נ A fronte facit 1. person: fut: temp: pluralis numer: vt נִשְׁמוֹר *custodiemus*. Est etiã characteristica passiua, primæ coniugat: vt נִשְׁמַר *custoditus est*. In fine pręcedẽte ־ valet *earũ, eas*. vt מַלְכָּן Rex earũ, שְׁמָרָן *custodiuit eas*.

ה nominib. addita, est nota demõstrationis & *Emphaseos, hic, hæc, hoc, iste, ista*, vocaturq; He הַיְדִיעָה *cognitionis*, vt הַבַּיִת *hæc. domus*. &

ſemper ſequenti literæ imprimit dages: ſi verò fuerit gutturalis vel reſch, tũc patha eius naturale pũctũ vertitur in camez: vt הָאִישׁ *vir ille.*

2. In eodem officio eſt plerunquè articulus genitiui caſus: vt אֲדוֹן הַשָּׁמַיִם *Dominus cœlorum.*

3 In eadem forma ſæpè habet vim relatiui *qui, quæ, quod.*

Vſurpatur etiam pro litera vocatiua ò: vt הָאֱלֹהִים *ô Deus.*

Quando ad eandem aliæ literę Seruiles, puta בכל, quarum punctum naturale ſcheua eſt, accedunt: tunc *Euphoniæ* gratia ה eliditur, & punctum eius expulſo ſcheua ſub litera ſeruili collocatur: vt pro בְּהָאָרֶץ *in ipſa terra,* בָּאָרֶץ: pro בְּהַשָּׁמַיִם *in ipſis cœlis* בַּשָּׁמַיִם
Deindè à fronte cũ ־: eſt nota interrogationis; vt הֲלֹא *annon?* cum verò ſequi-

ſequitur litera ſcheuata, vel gutturalis, habet purum Patha, vt הַבְּרָכָה *num benedictio ?* Ante Literam verò ה vel ח plerunq; habet ·· , vt הֶהָרִים *ô vos montes*, הֶחָכָם *Sapiens ille.*
In fine verò præcedente ـ conſtituit Genus fœmininũ, tàm in verbis, quã in Nominibus, vt à שָׁמַר *custodiuit vir, fit* שָׁמְרָה *custodiuit mulier*: ſic à טוֹב *bonus, fit* טוֹבָה *bona.*
Cùm in fine habet pũctum craſſum, eſt Relatiuum fœm: gen: vt אִישָׁהּ vir eius, *ſcilicet mulieris.*
Nominibus adiũcta, ſæpè motũ ad locum ſignificat, vt אַרְצָה *ad terram.*
Deniq; paragogicè & ocioſè verbis 2 Perſonæ maſc: ge: & 1 pſonæ fut. tẽporis, et paucis nominibus additur, vt שָׁמַרְתָּה p שָׁמַרְתָּ *custodiuiſti*, אֶשְׁמְרָה pro אֶשְׁמוֹר *cuſtodiam*, לַיְלָה p לַיִל *nox.*

מ primū à frōte tàm verbis, q̄ nominib. adiunctū significat *à, ab, de ex*, & pūctatur cum *hireck* sequente *Dages*, propter defectū literæ נ à מִן. cùm verò sequēs litera non est capax pūctuli *Dages*: tūc loco *hireck* habet zere: vt מִדָּבָר à *verbo*, מֵאָדָם *ab homine*.

2. Constituit nomē verbale, vt מִכְתָּב *scriptura*, à כָּתַב *scripsit*.

3. In fine cum puncto ָ relatiuum est masc: plural: num: 3. personæ: vt מַלְכָּם *Rex eorum*, שְׁמָרָם *custodiuit eos*.

LITERÆ יוֹד

¶ *IOD vbiq; seruilis inuenitur.*

A principio facit tertiā ꝑsonam fut: temp: vtriusq; numer. vt יִשְׁמוֹר *custodiet*, יָקוּם *surget*. Constituit etiam pauca denominatiua, vt יִצְהָר oleū: et nomina propria, vt יִצְחָק Isaac, יַעֲקֹב *Iacob*. In fine est relatiuum primæ perso-

perso-

personæ singularis: vt מַלְכִּי *Rex meus*, בֵּיתִי *domus mea*. In plurali præcedit patha: vt סְפָרַי *libri mei*.

Constituit etiam nomen gentile: vt יְהוּדִי *Iudæus* אַשְׁכְּנָזִי *Germanus*.

Porrò inter secundam & tertiam radicalem inserta, facit aliquandò nomen adiectiuum, aliquandò substantiuum, vt צַדִּיק *Iustus*, קָצִיר *messis*. In verbis sæpè facit verbum *Hiphil*, seu transitiuum, vt הִקְרִיב *applicuit*.

Nonnunquam etiam in fine ociosè posita reperitur, vt Psal: 112 מְקִימִי *erigens*, pro מְקִים

ו à principio perpetuò est coniũctio copulatiua, paucissimis nominib. propriis exceptis: et punctũ eius naturale est Scheua: vt וְלֹא *& non*. Habet tamen suas exceptiones.

1 Quãdo venit ad literã gutturalem.

quæ habet punctum compositũ, recipit simplex cõpositi. *vt supra fol.8.*

2 Ante Literas בומף & *Scheua*, habet *Schurek*, vt וּבֵית *et dom⁹*, וּרְאֵה *et vide.*

3 Quando accedit ad Iod scheuatum, vertitur vtrumq; *Scheua* in *Hirek*: vt וִיהוּדָה pro וִיְהוּדָה & Iudah.

4. Ante nomen אֱלֹהִים habet ‥, sicut etiam ב & ל, vt וֵאלֹהִים *et Deus*, בֵּאלֹהִים *cum Deo*, לֵאלֹהִים *Deo.*

¶ *Quando verbis præponitur, duplicem denominationem habet, vau* חִבּוּר *coniunctiuum, et vau* הִפּוּךְ *cõuersiuum.* Vau חִבּוּר, est pura copula, & scheuatũ, nisi exceptiões visitatę intercedãt. הִפּוּךְ verò vocatur, cùm pter copulã, mutat tempus fut. in pter: & contrà. Cum scheua mutat pter: ĩ fut. vt וְשָׁמַר *& custodiet*: cum - verò fut: in pterit: Et tunc sequens litera habet Dages,

vt

vt וַיִּשְׁמֹר *& custodiuit*, וַתִּשְׁמַע *& audiuisti.* Si verò eius non est capax, vt א, tunc mutatur patha in camez : vt, וָאֶשְׁמֹר *& custodiui.*

Præterea si accedit ad Iod scheuatum, tunc Iod illud non dagessatur, vt וַיְדַבֵּר *& locutus est*, וַיְהִי *& factum est*, וַיְחִי *& vixit.*

*V*AV in fine cũ Holem valet *eius ei, eum*, vt מַלְכּוֹ *Rex eius*, שְׁמָרוֹ *custodiuit eum.* Idem valet præcedente Iod & ־ָ, vt דְּבָרָיו *verba eius, vel illius.*

Vau cum holẽ, vel schurec inter primam & 2. aut 2. & 3. posita, constituit adiectiua, participia, & substantiua: vt רַחוּם *misericors*, שָׁמוּר *custoditus*, גְּבוּל *terminus*, עוֹלָל *infans*, שָׁלוֹם *pax.*

ת litera ab initio, constituit in fut: 2. psonã vtriusq; nu: & gen: vt תִּשְׁמֹר *custodies &c.* cõstituit etiã verbalia: vt תַּלְמִיד *discipulus*, תְּפִלָּה *oratio. In*

In fine constituit secundam personam vtriusq; generis: vt, שָׁמַרְתָּ *custodiuisti vir*, שָׁמַרְתְּ *custodiuisti mulier.* Constituit etiam fœmininũ genus in plurimis participijs, et nomini. præcedente duplici sægol, vel propter gutturalẽ duplici patha: vt פּוֹקֶדֶת *visitans mulier*, שׁוֹמֶרֶת *custodiens mulier*, מְדַבֶּרֶת *loquẽs m:* עֲטֶרֶת *corona.* דַּעַת *scientia.* Desinunt tamẽ etiam quædam in ות: vt מַלְכוּת *regnũ.* Infinitiui itẽ quorundam ordinũ desinunt in ת: vt, לֶכֶת *incedere*, קַחַת *accipere*, עֲשׂוֹת *facere.*

DE SYLLABIS SERVILIBVS.

Hûc quoq; syllabæ, ex seruilibus literis compositæ, commodè referuntur.

ים *Iod quiescente, nota est pluralis Numeri, masculini generis:* vt דְּבָרִים *verba: cum Iod consonante, dualem numerum constituit, vt* יָדַיִם *manus.*

וֹת Nota eſt pluralis num: fœ. generis, vt צִדְקוֹת *Iuſtitiæ*, à ſing. צְדָקָה

אֵת Nota eſt accuſatiui caſus.

כֶם ∵ Subiunctũ tã verbis, q̃ nominibus ſignificat, *vos, vobis, veſter*, vt דְּבַרְכֶם *verbum veſtrum.*

In fœminino pro כֶם ſcribitur כֶן, vt בַּעְלְכֶן *mariti veſtri.*

הֶם ∵ Significat *eorum, eis, eos*, fœminum הֶן, vt בְּנֵיהֶם *filij eorum*, בְּנֵיהֶן *filij earum.*

תִּי · Conſtituit primam perſonam præteriti ſingular. vt אָמַרְתִּי *dixi.*

תֶּם ∵ Facit ſecundã perſonam præteriti plur. maſc. gen. vt שְׁמַרְתֶּם *cuſtodiuiſtis*, דִּבַּרְתֶּם *locuti eſtis.*

נוּ Valet idẽ, quod *nos, noſter, noſtri, noſtra, noſtræ*, vt דְּבָרֵנוּ verbum noſtrum. Conſtituit etiam 1 *perſonã præte: pluralis*, vt שָׁמַרְנוּ *cuſtodiuimus.*

facit

ני facit *Me*, subiungiturq; duntaxat verbis actiuis : vt שְׁמָרַנִי *custodiuit me*. יִשְׁמְרֵנִי *custodiet me*.

הוּ & נוּ valent *eius, ei, eum*, & הוּ iungitur verbis, & quibusdam nomi nibus, pſertim desinentibus in ה tertiã radicalem, vt שְׁמָרָהוּ *custodiuit eũ*, sic מַעֲשֵׂהוּ *opus eius*, à מַעֲשֶׂה *opus*.

Sed נוּ solũ iungitur verbis Imperatiui & fut: modi: vt תִּשְׁמְרֵנוּ & תִּשְׁמְרֶהוּ *custodies eum*. Et notãdum, quòd הוּ semper habet ante se vocem magnã, & in fœm. ה scheuatũ, vt פְּקָדָהוּ *visitauit eum*, פְּקָדַתְהוּ *Mulier visitauit eum*.

נָה sine Dages constituit secundã & tertiã psonam futuri pluralis fœminini, & pluralis Imperatiui: vt תִּשְׁמַעְנָה audietis & audient mulieres: שְׁמַעְנָה audite mulieres.

Cæte-

Cæterũ quando Nun habet camez Dageſſatũ, tunc eſt pronomẽ affixũ, & valet *eius, eam:* vt יִשְׁמְרֶנָּה *cuſtodiet eam,* habetq; ſemper ante ſe ſægol: nec inuenitur niſi in vérbis Imperatiui & futuri modi.

הת eſt characteriſtica ſyl: 4. Cõiu: vt הִתְפַּקֵּד viſitauit ſeipſum.

In his miniſterialibus literis, & ſyllabis tota Etymologiæ varietas cõſiſtit.

¶ *Porrò quia pronominum magnus quoq; eſt vſus, & ea pleraq; ex Miniſterialibus literis ac ſyllabis conſtant, commodè illis, hoc loco, ſubiunguntur.*

DE PRONOMINIBVS SEPARATIS.

¶ *Pronomina ſeparata, ſiue abſoluta, tria potiſſimùm ſunt; & hæc obliquos caſus ab affixis mutuantur, vt* אֲנִי *ego,* אַתָּה *tu,* הוּא *ille.*

PRONOMEN PRIMAE *Perſonæ, communis Generis.*

PLVRAL.		SINGVL.	
Nos	אֲנַחְנוּ אָנוּ	*Ego*	אֲנִי אָנִי אָנֹכִי
Nostrũ	שֶׁלָּנוּ	*Mei*	שֶׁלִּי
Nobis	לָנוּ	*Mihi*	לִי
Nos	אֹתָנוּ	*Me*	אוֹתִי
Anob.	מִמֶּנּוּ	*Ame*	מִנִּי & מִמֶּנִּי

PRONOMEN II. PERSO-

næ vtriusq; generis & numeri.

FOEMIN.	SING.	MASCVLI.
אַתְּ	*Tu*	אַתָּה
שֶׁלָּךְ	*Tui*	שֶׁלְּךָ
לָךְ	*Tibi*	לְךָ
אוֹתָךְ	*Te*	אוֹתְךָ
מִמֵּךְ & מִמֵּךְ	*Ate*	מִמְּךָ & מִמֶּךָּ

	PLVRAL.	
אַתֶּן *et* אַתֵּנָה	*Vos*	אַתֶּם
Vestr. שֶׁלָּכֶן	*Vestrum*	שֶׁלָּכֶם
לָכֶן	*Vobis*	לָכֶם
אֶתְכֶן	*Vos*	אֶתְכֶם
מִכֶּן	*Avobis*	מִמְּכֶם & מִכֶּם

PRO-

PRONOMEN TERTIAE
personæ vtriusq; generis.

FOEM.	SING.	MASCVL.
a הִיא	*Ille*	הוּא
שֶׁלָּהּ	*Illius*	שֶׁלּוֹ
לָהּ	*Illi*	לוֹ
am אוֹתָהּ	*Illum*	אוֹתוֹ
a מִמֶּנָּה	*Ab illo*	מִמֶּנּוּ

PLVRAL.

Illæ הֵן & הֵנָּה	*Illi*	הֵם & הֵמָּה
Illarũ שֶׁלָּהֶן	*Illorum*	שֶׁלָּהֶם
לָהֶן	*Illis*	לָהֶם & לָמוֹ
as אוֹתָן & אֶתְהֶן	*Illos*	אוֹתָם & אֶתְהֶם
מֵהֶן	*Ab illis*	מֵהֶם & מִנְהֶם

¶ Sunt præterea alia pauca pronomina demonstratiua tertiæ personæ, vt זֶה hic iste, זֹה,זוֹ,זֹאת hæc,ista, זוּ com:generis: In plurali אֵל & אֵלֶּה, hi,isti, hæ,illæ.

Pronomen אֲשֶׁר est vtriusq; generis,et num: et significat, qui, quæ, quod.

Sunt & tria interrogatiua, vtriusq; generis & numeri, מִי מָה & מֶה: & מִי de homine interrogat, quis, מָה & מֶה de quacunq; alia re,quid?

DE VERBO, PRAECI-

pua orationis parte.

In verbo consyderanda sunt accidentia septem: Qualitas, Genus, Numerus, Persona, Tempus, Ordo, & Coniugatio,.

I. QVALITAS.

Qualitate,verbum vel perfectum est,vel imperfectum.

¶ *Perfectum vocatur,* quod tribus constat literis radicalibus, in tertia persona preteriti masculini,quę pro themate habetur, quarum nulla inter

ter

ter coniugandũ deficit, aut quiescit.

Vt שָׁמַר *custodiuit*, פָּקַד *visitauit.*

Et notãdum, huius linguæ proprium esse, vt thema siue Radix tribus literis radicalibus constet.

Imperfectum verbum triplex est, Defectiuum, Quiescens, & ex vtroque compositum.

¶ *Defectiuum*, in quo Nun prima radicalis in quibusdam modis & temporibus deficit: vt à נָגַשׁ *appropinquauit*, fit Imperatiuus גַּשׁ vel גֶּשׁ *appropinqua.*

¶ *Quiescens* appellatur, in quo literæ אהוי quiescunt.

¶ *Compositum*, in quo & נ deficit, & vna ex literis אהוי quiescit, *de quibus in ordine dicetur.*

II. GENVS.

Genus in verbis & de Sexu, et de potestate accipitur.

Sexu distinguitur in masculinũ, fœmininum, et commune: vbi enim Latini sine sexus discrimine dicunt de viro & Muliere, custodiuit, Hebræi de viro dicunt שָׁמַר, *de fœmina* שָׁמְרָה: שָׁמַרְתִּי *custodiui, cõmunis est generis.*

¶ *Potestate*, verbum aliud est vel עוֹמֵד Stans, siue absolutum, cuius actio consistit in persona agentis: vt יָשַׁב *sedit: Latini, Intransitiuum vel neutrum appellant.*

Aliud est יוֹצֵא *Transiens*, cuius actio seu operatio transit extra personam agẽtis: vt שָׁמַר *custodiuit: Latini actiuum appellant*: Et hæc etiam passiuum habent, vt נִשְׁמַר custoditus est.

¶ *Reperiuntur etiam quædam, licet rariora, quæ in paßiua terminatione actiuam*

uam significationem habent, vt נִשְׁבַּע *iurauit.*

III. NVMERVS.

Numerus duplex est, Singularis & pluralis, *vt apud Latinos.*

IIII. PERSONA.

Personæ etiam, *vt apud Latinos,* tres sunt, sed diuerso ab Hebræis ordine collocantur.

Tertia, quæ appellatur לְנִסְתָּר loquens de absente, vt שָׁמַר *custodiuit.*

Secunda, לְנִמְצָא loquens ad præsentem: vt שָׁמַרְתָּ *custodiuisti.*

Prima מְדַבֵּר בַּעֲדוֹ loquens pro seipso: vt שָׁמַרְתִּי custodiui.

V. TEMPVS.

Tempora tria tantùm sunt, *sed his modos quoq; Hebræi coniungũt, & communi nomine* בְּעוֹלִים *operationes ap*

 pellant:

pellant; quarum ſex enumerant 1. עָבָר *præteritum*, quod pro diuerſitate rerum etiam pro perfecto, imperfecto, & pluſquàmperfecto (*vnico enim Hebræi contenti ſunt*) vertitur.

2 בֵּינוֹנִי *Intermedium*, hoc eſt participium actiuum, ſic appellatum, quòd inter præteritum, & futurum ratione temporis, medium ſit: vt שׁוֹמֵר cuſtodiens.

3 פָּעוּל *Paul*, participium præteritum paſſiuum, à forma ſic appellatum: vt שָׁמוּר *cuſtoditus*.

4 מָקוֹר *Infinitiuus, cum ſuis gerundijs, quæ præpoſitis literis* בכלם *efficiuntur*, ſic appellatus, quòd fons & ſcaturigo ſit omnium operationum, & pro omnibus, temporibus ac modis infinitè ſine numeris, & perſonis vſurpetur: מָקוֹר *enim fontem ſignificat.*

Opta-

Optatiuus, deprecatiuus, & subiunctiuus cognoscuntur cùm ex qualitate sermonis, tùm ex loquentis natura, & eius, ad quem fit sermo, deniq; ex adiunctis dictionibus, quæ tales modos significant.

5 צִוּוּי *Imperatiuus:* *vt* שְׁמוֹר *custodi.*

6. עָתִיד *Futurum,* quod & אֵיתָן à literis formatiuis appellatur: vt אֶשְׁמוֹר custodiam.

VI. ORDO.

Verborum ordines sunt octo, *ad quorum, vt & coniugationum intelligentiam sciendũ est, Grammaticos antiqua consuetudine, primam cuiusquè thematis literam appellare Pe, vel Pe poal: alteram Ain, vel Ain poal: tertiã Lamed, vel Lamed Poal, ideo: quòd verbum* פָּעַל *paradigmatis loco vsurpa-*

rint, non ſecus, quàm Latini in prima coniugatione verbum AMO.

1 ¶ *Primus* ordo, continet verba perfecta, *hoc eſt ea, è quibus inter coniugandum nulla trium Literarum radicalium excidit: Qualia ſunt* שָׁמַר, פָּקַד, *&* *ſimilia.*

2 ¶ Ad *ſecundum* ordinē pertinent verba, quorū prima radicalis eſt litera Nun, vocāturq; חַסְרֵי פֵּא נ *defectiua Pe Nun*: quòd nimirum litera Nun in quibuſdam inter coniugandum excidat: ita tamen, vt defectus per Dages in ſequenti litera, modò eius ſit capax, indicetur: vt à נָפַל *cecidit*, fit futurum אֶפּוֹל pro אֶנְפּוֹל, à נָגַשׁ *appropinquauit*, fit אֶגּוֹשׁ *appropinquabo.*

3 ¶ *In tertium* ordinem relegantur omnia verba, quorum prima radicalis eſt vel א, vel Iod, appellanturque

נָחֵי פֵא אָלֶף או י quieſcẽtia in Pe Aleph vel Iod, *hoc eſt quorũ illæ literæ in vo-ce magna præcedente quieſcunt:* vt ab אָכַל *comedit*, fit futurum אֹכַל pro אֶאֱכֹל. à יָדַע *cognouit* fit futurũ, אֵדַע pro אֶיְדַע.

4 ¶ *Quarto ordini* aſsignantur verba, quorum media radicalis eſt Vau quieſcens, quæ plerumq; in ָ præcedente quieſcũt: vt קָם *ſurrexit pro* קוּם. Appellantur autem נָחֵי עַיִן וָיו, *quieſcentia in Ain vau.*

5 ¶ *Quinto ordini* deſtinantur verba, quorum tertia radicalis eſt vel א vel ה. vocanturq; נָחֵי לָמֶד א או ה *quieſcentia in Lamed Aleph vel He.*

Vt à קָרָא *clamauit*, קָרָאתָ, *clamauiſti*: ab עָשָׂה *fecit* עָשִׂיתָ *feciſti.*

6 ¶ *Sextus ordo* duplicatorũ eſt, h. e. eorum, quæ geminant alteram radicalem, quarũ vnam inter coniugan-

dum abijciunt, & residuã dagessant: vt pro סָבַב *circumiuit*, dicitur סַב: *appellanturq́; à Grammaticis* כְּפוּלִים duplicata

¶ *In septimum* ordinem reijciuntur Verba composita, hoc est quæ ratione primę radicalis, vel secũdi, vel tertij sunt ordinis: ratione verò postremæ radicalis ad quintum pertinent: vt נָשָׂא *leuauit*, נָטָה *inclinauit*, אָפָה *pinsuit*, יָרָה *iecit: vocantur hæc* חַסְרֵי וְנָחֵי הַקְּצָוות *deficientia & quiescentia in extremitatibus, & omninò illorum rationem inter coniugandum sequuntur.*

¶ *Ad octauum* ordinem relegantur Verba מְרֻבָּעִים, quadrata, *quæ nimirum quatuor literis radicalibus constant.* Suntq; vel geminata, vel peregrina, atq; ideò etiam rariora: vt שִׁעֲשַׁע *oblectauit*, גִּלְגֵּל *reuoluit*, כִּלְכֵּל *nutriuit*, פִּרְנֵס *cibauit.*

CON-

VII. CONIVGATIO.

Coniugationes (*si latinorum more actiuis paßiua addamus*) sunt quatuor.

¶ *Prima coniugatio* appellatur vno modo בִּנְיָן קַל coniugatio leuis, tùm, quia nec punctulo dages grauatur, nec literam vllam in fronte adiectam habet: tùm quia leuior eius, quàm cæterarum coniugationum plerunque est significatio.

Deindè, à forma sua vsitatè appellatur פָּעַל, quòd plurima eius themata constant sub priori litera ָ, sub altera ַ, vt פָּקַד, שָׁמַר.

Rarior eius forma sub secunda, loco ַ habet Zere: vt חָפֵץ *desiderauit,* חָדֵל *cessauit. quædam tamen sub vtraquè forma*

forma reperiũtur, vt אֲהַב et אָהֵב *dilexit*, שָׁכֵן & שָׁכַן *habitauit*.

Rarissima forma est פָּעֹל: vt קָטֹן *paruus fuit.* יָכֹל *potuit.*

Huius pasſiuum à forma ſua appellatur נִפְעַל: vt נִשְׁמַר *custoditus est*: נִפְקַד *visitatus est*.

¶ *Secunda coniugatio* vocatur כָּבֵד grauis, quòd ſecunda radicalis grauetur puncto dages. A forma ſua vſitata appellatur פִּעֵל, vt פִּקֵּד *visitauit frequenter*, גִּדֵּל *magnificauit*.

Quædam ſub ſecunda pro .. habent – vt רִדֵּף *perſecutus est*, שִׂמַּח *lætificauit*, שִׁמַּע & שִׁמֵּע *diuulgauit*. Quòd ſi ſecũda fuerit vna ex literis אחהער, tũc *Dages* vel cum *Hirec* præcedẽte cõiũgitur, & .. efficit, vt בֵּאֵר *explanauit*, בֵּרֵךְ *benedixit*: vel prorſus eliditur, manente Hirec: vt טִהֵר *purificauit*,

רִהֵם

רִחֵם *misertus est.*

Et vt puncto dages, natura sua grauatur, ita grauiorem quoq; seu intensiorem significationem habet. Quæ enim verba in prima coniugatione sunt Neutra, hîc fiũt Actiua: quæ verò illic actiua sunt, hîc frequentiam, asiduitatem, & maiorem conatum plerunq; significationi adiunctum habent: vt הָלַךְ *ambulauit,* הִלֵּךְ deduxit: שָׁבַר *fregit,* שִׁבֵּר *confregit.*

Passiuum eius à forma פֻּעַל appellatur, & habet similiter, vt actiuũ Dages. Differt ab eo puncto ֻ, quod tamen propter mediam gutturalem mutatur in Holem. vt pro בֻּרַךְ dicitur בֹּרַךְ *benedictus est.*

¶ *Tertia coniugatio* à fronte asciscit ה, & inter secundam & tertiam radicalem assumit iod, ac à sua forma

הִפְעִיל

הִפְעִיל appellatur: vt הִפְקִיד *fecit visitare, cõstituit,* הִשְׁמִיר *custodire fecit.* Quę in Piel de gutturalibus dicta sunt, hîc quoque locum habẽt: nam reperiũtur הֵרַע *malũ intulit, afflixit,* הֵמַר *amarificauit,* הֶעְתִּיק *transtulit, seu mouit se.*

Et quamuis hæc, vt cæteræ etiam coniugationes, sua peculiaria verba habeat, quę vel neutra, vel Actiua sunt: tamen verba, quæ in Kal Neutra sunt, hîc Actiua fiunt: quæ verò illic actiua, hîc transitiua ad tertiũ plerunque fiunt, & per fieri fecit exponũtur: vt הִשְׁכִּים *manè surrexit, ab* אָכַל *comedit, fit* הֶאֱכִיל *fecit comedere, seu cibauit, à* שָׁמַע *fit* הִשְׁמִיעַ *diuulgauit.*

Passiuum eius à forma sua הֻפְעַל appellatur. Habet tamen He etiam schurec: vt הוּפְקַד *constitutus est,* הוּקַם *stabilitus, confirmatus est.*

Reperi-

Reperitur in hoc tantùm præteritum, & futurum.

¶ *Quarta coniugatio* ex ſecunda fit, adiecta ad frontē characteriſtica ſyllaba הִתְ: vocaturq; הִתְפַּעֵל: vt הִתְפַּקֵד *viſitauit ſeipſum, vel viſitatus eſt à ſeipſo.* הִתְחַדֵּשׁ *innouauit ſe. Eſt. n. reciprocæ ſignificationis ſub vna voce, ideoq; paſsiuam formam non habet, vt reliquæ coniugationes.*

¶ Notandum autem eſt, ת ſyllabæ הִתְ nonnunquam ad vitandam cacophoniam abſcondi per *Dages*: vt הִטַּמֵּא pro הִתְטַמֵּא *polluit ſeipſum.*

¶ Præterea obſeruandum, ſi verbum incipiat à ס vel שׁ, tunc *Metatheſin* fieri literarum iſtarum, & ת: vt pro הִתְסַתֵּר dicitur הִסְתַּתֵּר, *abſcondit ſeipſum,* pro הִתְשַׁמֵּר, הִשְׁתַּמֵּר *cuſtodiuit ſeipſum.*

Quòd

¶ *Quòd si* verò verbum incipiat à צ, ת couertitur in ט: vt à צָדַק fit הִצְטַדֵּק *iustificauit se.*

¶ Si autem incipiat à ז, mutatur ת in ד: vt הִזְדַּמֵּן *parauit. Absconditur etiam* in potentia Dages Euphoniæ gratia: vt הִזַּכֵּה pro הִזְדַּכֵּה *mandauit.*

Hactenus de verbi accidentibus: sequitur jam paradigma cõiugationis Kal verborum Perfectorum, quod Norma est, ad quam reliquorũ ordinum, & coniugationum verba formantur, obseruatis tantùm singulorum proprietatibus. Vt igitur quod maximè necessarium est, in hac præcipua orationis parte, varietas temporum, modorũ, personarum, & numerorũ, in reliquis ordinibus, & coniugationibus faciliùs cognoscatur: consultum inprimis est, vt Thematis alicuius formatio non modò ob oculos ponatur,

natur, ſed memoriæ quoq;, cum obſeruatione Punctorũ, & formatiuarum Literarum, atq; Accentuũ ſede, infigatur.

PARADIGMA PRIMAE
coniugationis קַל, ſiue פָּעַל
Præteritum עָבַר

FOEM.	SING.	MAS.
פָּקְדָה	*Viſitauit*	פָּקַד
פָּקַדְתְּ	*Viſitauiſti*	פָּקַדְתָּ
Com. Ge.	*Viſitaui*	פָּקַדְתִּי
	PLVRALIS.	
Com. Ge.	*Viſitauerunt*	פָּקְדוּ
פְּקַדְתֶּן	*Viſitauiſtis*	פְּקַדְתֶּם
Com. Ge.	*Viſitauimus*	פָּקַדְנוּ

Participium בֵּינוֹנִי præſens.

פּוֹקְדָה *vel* פּוֹקֶדֶת	*Viſitans*	פּוֹקֵד
פּוֹקְדוֹת	*Viſitantes*	פּוֹקְדִים

Participium פָּעוּל Præteritum.

ta פְּקוּדָה	*Visitatus*	פָּקוּד
tæ פְּקוּדוֹת	*Visitati*	פְּקוּדִים

Infinitiuus מָקוֹר

Visitare, פְּקוֹד	פָּקוֹד ☞
In visitando, seu cum visi:	בִּפְקוֹד
Secundũ visitare, seu cũ vi:	כִּפְקוֹד
Ad visitandum.	לִפְקוֹד
A visitando, seu postq̃ visitarat,	מִפְּקוֹד

Imperatiuus, צִוּוּי

פְּקוֹדְנָה	*Visita*	פְּקוֹד
פְּקוֹדְנָה	*Visitate*	פִּקְדוּ

Futurum, עָתִיד

FOEM.	SING.	MAS.
com. g.	*Visitabo*	אֶפְקוֹד
תִּפְקְדִי	*Visitabis*	תִּפְקוֹד
תִּפְקוֹד	*Visitabit*	יִפְקוֹד

PLVRALIS.

com. g.	*Visitabimus,*	נִפְקוֹד
תִּפְקוֹדְנָה	*Visitabitis,*	תִּפְקְדוּ
יִפְקְדוּ		

תִּפְקֹדְנָה *Visitabunt* יִפְקְדוּ

¶ Præteriti characteristicæ sunt Literæ תְּהִימוֹן, quæ ad finem Radicis, vel binæ, vel singulæ adijciuntur. Et pleræque Personæ, ex Pronominum terminationibus, Radici adiectis, formatæ cernuntur, vt פָּקַדְתָּ dictum sit, quasi פָּקַד אַתָּה &c.

¶ *Participia* nominum formationem imitātur, & absolutè etiam pro Nominibus vsurpantur, vt שׁוֹמֵר custodiens, & custos. Cum pronominibus, pro Præsenti exponuntur, vt אֲנִי פּוֹקֵד ego visitans, pro visito, &c.

¶ *Paul*, etsi ratione significationis ad passiuum pertinet, ratione tamen formationis, rectè hûc reponitur. Reperitur autem solùm in Actiuis, non Neutris.

¶ *Infinitiuus*, recipit literas בְּכְלָם

quæ Gerundiorum vices supplent.

¶ *Imperatiuus*, Numeris,& Personis ab Infinitiuo discernitur.

¶ *Futuri*, Characteristicæ literæ sunt, אֵיתָן: quæ itidem, vt de characteristicis præteriti dictum est, ex Pronominibus quasi decisæ sunt: & differunt, quòd illæ calci, hæ fronti adijciantur, vt: אֶפְקוֹד visitabo, quasi אֲנִי פָּקוֹד ego visitare, adiecta nimirum litera illa, Infinitiuo absoluto.

¶ *In* verbis absolutis siue neutris, Infinitiuus, Imperatiuus, & Futurū, ferè habent sub secunda patha. Idem iudicium est de verbis, quorum secunda, aut tertia radicalis est ח vel ע.

¶ *Præterea* notandum, illa verba, quæ sub Ain habent zere, mutare illud in Patha, et omnino communem normã sequi, vt à חָפֵץ voluit, חָפְצָה etc

Quæ

Quæ verò habent Holem, illud inuariatũ plerunq; retinent, excepta tertia fœminina, & 3. plurali, vt יָכֹל potuit יָכְלָה & יָכְלוּ יכֹלוּ &c.

PARADIG. coniugationis Passiuæ נִפְעַל.

Præteritum.

FOEM.	SING.	MAS.
ta נִפְקְדָה	*Visitatus est*	נִפְקַד
ta נִפְקַדְתְּ	*Visitatus es*	נִפְקַדְתָּ
com. Ge.	*visitatus sum*	נִפְקַדְתִּי
	Pluraliter.	
com. Ge.	*Visitati sunt*	נִפְקְדוּ
tæ נִפְקַדְתֶּן	*Visitati estis*	נִפְקַדְתֶּם
com. Ge.	*Visita. sumus*	נִפְקַדְנוּ
	Benoni.	
ta נִפְקֶדֶת	*Visitatus*	נִפְקָד
tæ נִפְקָדוֹת	*Visitati*	נִפְקָדִים

Infinitiuus.

Visitari	הִפָּקֵד
Dum visitaretur	בְּהִפָּקֵד
Cum visitaretur	כְּהִפָּקֵד
Vt visitetur	לְהִפָּקֵד
A visitari, seu postquàm visitatus esset.	מֵהִפָּקֵד

Imperatiuus,

FOEMINI.		MASCVL.
הִפָּקְדִי	*Visitare tu*	הִפָּקֵד
הִפָּקַדְנָה	*Visitamini*	הִפָּקְדוּ

Futurum.

FOEM.	SING.	MAS.
Com. ge.	*Visitabor*	אֶפָּקֵד
תִּפָּקְדִי	*Visitaberis*	תִּפָּקֵד
תִּפָּקֵד	*Visitabitur*	יִפָּקֵד
	Pluralis.	
Com. gen.	*Visitabimur*	נִפָּקֵד
תִּפָּקְדוּ		

תִּפָּקַדְנָה *Visitabimini* תִּפָּקְדוּ
תִּפָּקַדְנָה *Visitabuntur* יִפָּקְדוּ

¶ *Passiuum* ab actiuo formatur pręposita characteristica נ & mutato ָ sub prima syllaba in Scheua, manentibus ijsdem terminationibus in omnibus personis & numeris.

¶ *Participium* in omnibus Passiuis, fit à præterito, solo Patha sub secunda litera in Kamez mutato.

¶ *Paul* in Pasiuo verbo non extat.

¶ *Infinitiui, Imperatiui & Futuri*, est eadem forma, exceptis singulorũ proprietatibus, quæ sunt, quòd Infinitiuus recipiat à fronte literas בכלם, Futurum איתן.

¶ *Præterea* sciendum, in tribus istis temporibus, abijci characteristicam literam pasiuam Nun, & asumi in Infinitiuo & imperatiuo, literam ה,

punctatam cum Hirec, primamq; radicalem, in omnibus tribus temporibus, (exceptis gutturalibus & Reſch) ad ſignificandum defectum literæ Nun, dageſsari.

¶ *Porrò,* reperiuntur in hac coniugatione quædam verba, quę actiuam ſignificationem habent, quæ Latini deponentia nuncupant: vt, נִשְׁבַּע *Iurauit,* נִלְחַם *pugnauit,* נִשְׁעַן *Innixus eſt,* נִדְבֵּר *aſsiduè locutus eſt.*

PARADIGMA II. CONiugationis Actiuæ, PIEL.

Præteritum.

FOEM.	SING.	MAS.
פִּקְּדָה	*Recenſuit*	פִּקֵּד
פִּקַּדְתְּ	*Recenſuiſti*	פִּקַּדְתָּ
Com. gen.	*Recenſui*	פִּקַּדְתִּי
	Pluralis.	
Com. ge.	*Recenſuerũt*	פִּקְּדוּ

פקדתם

פִּקַּדְתֶּן *Recensuistis* פִּקַּדְתֶּם
Com. gen. *Recensuimus* פִּקַּדְנוּ

Benoni.

מְפַקֶּדֶת *vel* מְפַקְּדָה *Recensens* מְפַקֵּד
מְפַקְּדוֹת *Recensentes* מְפַקְּדִים

PAVL

ta מְפֻקָּדָה *Recensitus* מְפֻקָּד
tæ מְפֻקָּדוֹת *Recensiti* מְפֻקָּדִים

Infinitiuus.

Recensere פַּקֵּד
In Recensendo בְּפַקֵּד
Secundum recensere כְּפַקֵּד
Ad recensendum לְפַקֵּד
A recensendo מִפַּקֵּד

Imperatiuus.

פַּקְּדִי *Recense tu* פַּקֵּד
פַּקֵּדְנָה *Recensete vos* פַּקְּדוּ

Futurum.

Com. gen. *Recensebo* אֲפַקֵּד
תְּפַקְּדִי *Recensebis* תְּפַקֵּד
5 d תְּפַקֵּד *Recensebit* יְפַקֵּד

Com. gen. *Recẽsebimus* נְפֻקַּד

תְּפֻקַּדְנָה *Recensebitis* תְּפֻקְּדוּ

תְּפֻקַּדְנָה *Recensebunt* יְפֻקְּדוּ

¶ Dages in Ain Poal, per totam coniugationẽ est characteristicum: Si verò ר fuerit: tunc ad præcedentem vocalem transfertur, vt: בֵּרַךְ benedixit. Idem etiam, quamuis non semper, fit, si Ain est gutturalis, vt בֵּאַר explanauit, רִחַם misertus est.

¶ *Participia* omnia, cùm in hac, tùm in sequentibus coniugationibus, à fronte מ pro characteristica gerunt, diuersa tamen punctatione, quæ in hac coniugatione fit per Scheua.

¶ *Infinitiuus, Imperatiuus, & Futurum*, sub Ain Poal interdum habent ַ pro ֵ, vt שַׁלַּח תְּשַׁלַּח *mittendo mittes.*

PVAL

PVÁL PASSIVVM.

Præteritum.

FOEM.	SING.	MAS.
ta פֻּקְּדָה	*Recensit° est*	פֻּקַּד
tæ פֻּקַּדְתְּ	*Recensitus es*	פֻּקַּדְתָּ
Com.gen:	*Recensi. sum*	פֻּקַּדְתִּי

Pluralis.

Com.gen.	*Recen. sunt*	פֻּקְּדוּ
tæ פֻּקַּדְתֶּן	*Recen. estis*	פֻּקַּדְתֶּם
Com.gen.	*Recen. sumus*	פֻּקַּדְנוּ

Benoni.

ta מְפֻקָּדָה	*Recensitus*	מְפֻקָּד
tæ מְפֻקָּדוֹת	*Recensiti*	מְפֻקָּדִים

Infinitiuus.

Recenseri פֻּקּוֹד

Futurum.

FOEM.		MASC.
Com.gen.	*Recensebor*	אֲפֻקַּד
תְּפֻקַּד		

תִּפָּקְדִי	*Recenseberis*	תִּפָּקֵד
תִּפָּקֵד	*Recensebitur*	יִפָּקֵד
Com. gen.	*Recensebimur*	נִפָּקֵד
תִּפָּקַדְנָה	*Recensebimi.*	תִּפָּקְדוּ
תִּפָּקַדְנָה	*Recensebuntur.*	יִפָּקְדוּ

¶ Pe Poal in hac passiua, similiter Dages in Ain Poal habet, modò eius sit capax, & per totam coniugationem pũctatur, vt plurimũ cum ‥, interdum tamen etiam ו vel ‍ָ: habere reperitur.

¶ Et habet hæc coniugatio duntaxat præteritum & futurum, rarò Infinitiuum, & non nisi absolutum sine literis, בכלם.

CONIVGATIO III. QVAE *à forma sua HIPHIL appellatur.*

Præteritum.

FOEM.

FOEM.	SING.	MAS.
הִפְקִידָה	*præfecit*	הִפְקִיד
הִפְקַדְתְּ	*Præfecisti*	הִפְקַדְתָּ
Com. gen.	*Præfeci*	הִפְקַדְתִּי
	Pluralis.	
Com. gen.	*Præfecerunt*	הִפְקִידוּ
הִפְקַדְתֶּן	*Commendastis*	הִפְקַדְתֶּם
Com. gen.	*Præfeci. commen.*	הִפְקַדְנוּ
	Benoni.	
מַפְקִידָה	*Præficiens*	מַפְקִיד
מַפְקִידוֹת	*Commendan.*	מַפְקִידִים
	Paul.	
ta מֻפְקָדָה	*Præfectus*	מֻפְקָד
tæ מֻפְקָדוֹת	*Commendati*	מֻפְקָדִים
	Infinitiuus.	
	Præficere	הַפְקִיד
	In præficiendo	בְּהַפְקִיד

Secun=

Secundum præfi. כהפקיד

Ad commendand: להפקיד

A commendando מהפקיד

Imperatiuus.

FOEMININ.		MASCVL.
הפקידי	*Præfi. constitue*	הפקד
הפקדנה	*Præfi.cō. vos*	הפקידו

Futurum.

Com. gen.	*Constituam p̃fic.*	אפקיד
תפקידי	*Præficies*	תפקיד
תפקיד	*Præficiet*	יפקיד
Com. gen.	*præficiemus*	נפקיד
תפקדנה	*præficietis*	תפקידו
תפקדנה	*præficient*	יפקידו

¶ *Mem*, Characteristica *Benoni*, pūctatur cum ־, ad denotandum defectum Litere ה, figuratiuæ huius coniugationis. Cum enim regulariter dicendūm erat מהפקיד, breuitatis gratia

gratia, eliso ה, dicitur מַפְקִיד: Sic in *Paul* pro מְהָפְקָד per crasin dicitur מָפְקָד, Similiter in *Futuro* abijcitur ה, vt pro אֲהַפְקִיד Euphoniæ gratia dicitur אַפְקִיד &c.

PARADIGMA PASSIVI

II. Coniugationis, quæ à forma sua appellatur, HOPHAL.

Præteritum.

FOEM.	SING.	MAS.
ta הָפְקְדָה	*Visitatus est*	הָפְקַד
ta הָפְקַדְתְּ	*Depositus es*	הָפְקַדְתָּ
Com. gen.	*Deposi. fui*	הָפְקַדְתִּי

Pluralis.

Com. g.	*visitati vel depositi sunt*	הָפְקְדוּ
הָפְקַדְתֶּן	*Visi. vel de. estis*	הָפְקַדְתֶּם
Com. ge.	*visi. vel depo. sumus.*	הָפְקַדְנוּ

Infinitiuus.

Visitari, constitui. הָפְקֵד

Futu-

Futurum.

FOEM.	SING.	MAS.
Com.gen:	*Visitabor*	אָפְקַד
תָּפְקְדִי	*Visitaberis*	תָּפְקַד
תָּפְקַד	*Visitabitur*	יָפְקַד

Pluralis.

Com.gen.	*Visitabimur*	נָפְקַד
תָּפְקַדְנָה	*Visitabimini*	תָּפְקְדוּ
תָּפְקַדְנָה	*Visitabuntur*	יָפְקְדוּ

¶ Eadem, quæ in Actiuo notata sunt, in hoc passiuo locum habent. Et rarissimè præter præteritum & Futurum, alia tempora aut modi hîc reperiuntur.

¶ In correctissimis Bibliorum codicibus, sub hoc, & alijs multis verbis pro ָ: ָ Chatuph scriptum reperitur.

PARA-

PARADIGMA IIII. CONiugationis, quæ הִתְפָּעֵל appellatur.

Præteritum.

FOEMINI.		MASCVLI.
הִתְפַּקְּדָה	*Visita. seipsũ*	הִתְפַּקֵּד
הִתְפַּקַּדְתְּ	*profess⁹ est no=*	הִתְפַּקַּדְתָּ
Com.gen.	*men suum*	הִתְפַּקַּדְתִּי
Com.gen.	*Numerat⁹ est*	הִתְפַּקְּדוּ
הִתְפַּקַּדְתֶּן	*Recensitus est*	הִתְפַּקַּדְתֶּם
Com.gen.	*Respectus est*	הִתְפַּקַּדְנוּ

Benoni.

מִתְפַּקְּדָה & קֶדֶת	*Visitans se*	מִתְפַּקֵּד
מִתְפַּקְּדוֹת	*Visitãt. se &c.*	מִתְפַּקְּדִים

Infinitiuus.

לְהִתְפַּקֵּד	*Visitare se,*	הִתְפַּקֵּד
מֵהִתְפַּקֵּד	כְּהִתְפַּקֵּד	בְּהִתְפַּקֵּד

Imperatiuus

FOEM.		MAS.
הִתְפַּקְּדִי	*Visita teipsũ*	הִתְפַּקֵּד

הִתְפַּקֵּדְנָה	*Visitate &c.*	הִתְפַּקְדוּ
	Futurum.	
Com.gen.	*Visitabo me*	אֶתְפַּקֵּד
תִּתְפַּקְּדִי	*Numeraberis*	תִּתְפַּקֵּד
תִּתְפַּקֵּד	*Recensebitur*	יִתְפַּקֵּד
Com.gen.	*Profitebimur*	נִתְפַּקֵּד
תִּתְפַּקֵּדְנָה	*nomen nostrũ*	תִּתְפַּקְּדוּ
תִּתְפַּקֵּדְנָה	*& cætera,*	יִתְפַּקְּדוּ

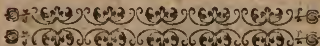
¶ Verbum הִתְפַּקֵּד pro rerum diuersitate & similitudine, vt & alia multa, non vno verbo latino reddi poteſt. Et quamuis ratione coniugationis regulariter פ cum Dages et punctatur: tamen in Biblijs ſemper absq; Dages cum ָ reperitur.

¶ Reperitur etiam הָתְפָּקַד forma paſsiua: ſed quemadmodum vna Hirundo, iuxta prouerbium, non facit ver: ita nec vnum exemplum certam

tam Regulam, vel coniugationem constituere potest: nec ea opus est, cum ipsum *HITHPAEL* reciprocæ sit significationis.

¶ Et notandum, hanc coniugationem, fermè per omnia, secundæ similem esse, et sola characteristica syllaba ab ea discriminari, excepto pręterito, in quo etiam sub פ patha habet.

¶ Prætereà notandum, in *Benoni* & *Futuro*, eodem modo & eâdem de causa, qua in præcedenti coniugatione, ה elidi. Nam cum regulariter dicēdum esset אֶהְתְפַקֵּד, מִהְתְפַקֵּד dicitur אֶתְפַקֵּד מִתְפַקֵּד.

PARADIGMATA II. ORdinis *defectiuorum pe Nun.*

CONIVGATIO KAL.

Præteritum.

FOEMININ.		MASCVL.
נָגְשָׁה	*Accessit*	נָגַשׁ
נָגַשְׁתְּ	*Accessisti*	נָגַשְׁתָּ
Com. gen.	*Accessi*	נָגַשְׁתִּי
Com. gen.	*Accesserunt*	נָגְשׁוּ
נְגַשְׁתֶּן	*Accessistis*	נְגַשְׁתֶּם
Com. gen.	*Appropinquauimus*	נָגַשְׁנוּ

Benoni.

נוֹגֶשֶׁת *vel* נוֹגְשָׁה	*Accedens*	נוֹגֵשׁ
נוֹגְשׁוֹת	*Accedentes*	נוֹגְשִׁים

Paul.

ta נְגוּשָׁה	*Adductus*	נָגוּשׁ
tæ נְגוּשׁוֹת	*Oblatus*	נְגוּשִׁים

Infin-

Infinitiuus.

	Accedere	גְּשֶׁת
מִגֶּשֶׁת	לָגֶשֶׁת כְּגֶשֶׁת	בְּגֶשֶׁת

Imperatiuus.

גְּשִׁי	Accede	גַּשׁ vel גְּשָׁה
גֵּשְׁנָה	Accedite	גְּשׁוּ

Futurum.

Com. gen.	Accedam	אֶגַּשׁ
תִּגְּשִׁי	Accedes	תִּגַּשׁ
תִּגַּשׁ	Accedet	יִגַּשׁ
	Accedemus	נִגַּשׁ
תִּגַּשְׁנָה	Accedetis	תִּגְּשׁוּ
תִּגַּשְׁנָה	Accedent	יִגְּשׁוּ

¶ Verba huius ordinis, in præterito, *Benoni*, & *Paul* non differunt à perfectis: in reliquis verò modis, plerunque abijcitur נ.

¶ *Infinitiuus* recipit Paragogen li-

 teræ

teræ ה præcedenti duplici Sægol, quod tamẽ ſub litera Gutturali vertitur in Patha. Et ל *Infinitiuo* præpoſita, habet ָ, vt ſæpè aliàs, ſi nimirum dictioni Millel, hoc eſt, habenti accentum in penultima, vel monoſyllabæ, præfigitur.

¶ In *Futuro* cùm huius, tùm reliquarum coniugationum, defectus literæ נ primæ Radicalis, in ſequenti litera per *Dages* (niſi ea Gutturalis vel ר fuerit) indicatur, & Euphoniæ gratia pro אֶנְגַּשׁ dicitur אֶגַּשׁ.

¶ Reperiuntur tamen quædam verba, quæ etiam in *Infinitiuo, Imperatiuo, & Futuro* conueniunt cum perfectis, vt, נְצוֹר cuſtodire & cuſtodi אֶנְצוֹר cuſtodiam, לִנְחוֹל ad hæreditandum, נְחַל, אֶנְחַל, לִנְטוֹעַ ad plan-

plantandum. Hæc & similia, ipsa lectio suppeditabit, & vsus docebit.

NIPHAL PE NVN.

Præteritum.

ta נגשה	*Oblatus fuit*	נגש
ta נגשת	*Oblatus es*	נגשת
Com:gen.	*Oblatus fui*	נגשתי
	Oblati fuerũt	נגשו
tæ נגשתן	*Oblati estis*	נגשתם
Com.gen.	*Oblati sumus*	נגשנו

Benoni.

ta נגשה	*Oblatus*	נגש
tæ נגשות	*Oblati*	נגשים

Infinitiuus.

Offerri הנגש

בהנגש כהנגש להנגש מהנגש.

Imperatiuus.

ta הנגשי	*Oblatus esto*	הנגש
tæ הנגשנה	*Oblati estote*	הנגשו

Futurum.

Com. gen.	*Oblatus ero*	אֶנָּגֵשׁ
תִּנָּגְשִׁי	*Oblatus eris*	תִּנָּגֵשׁ
תִּנָּגֵשׁ	*Oblatus erit*	יִנָּגֵשׁ
	Oblati erimus	נִנָּגֵשׁ
tæ תִּנָּגַשְׁנָה	*Oblati eritis*	תִּנָּגְשׁוּ
tæ ― תִּנָּגַשְׁנָה	*Oblati erunt*	יִנָּגְשׁוּ

¶ Reperitur etiam in hoc præterito, Holem loco ־, vt נִמֹּל נִמְלָת circumcisus est &c.

¶ In hoc pasſiuo, נ radicalis Euphoniæ gratia omittitur, et loco eius ſequenti literæ imprimitur *Dages*, vt pro נִנְגַּשׁ dicatur נִגַּשׁ.

¶ In *Infinitiuo* abijcitur נ characteriſtica *Pasſiui*, ſicut in ordine perfectorum: & quia impoſsibile eſt, vt vnum *Dages* duarum literarum defectum indicet: idcirco prima נ radicalis

calis reseruatur.

¶ *Imperatiuus* similis est *Infinitiuo.*

¶ *Futurum ab Imperatiuo*, adiectis literis אית״ן, formatur.

CONIVGATIO PIEL

PE NVN.

Præteritum.

Penetrauit &c. נִגֵּשׁ נִגַּשְׁתָּ

FOEMI. BENONI MAS.

מְנַגֶּשֶׁת vel מְנַגְּשָׁה *Penetrans* מְנַגֵּשׁ

מְנַגְּשׁוֹת *Penetrantes* מְנַגְּשִׁים

Paul.

ta מְנֻגָּשָׁה *Perlatus* מְנֻגָּשׁ

tæ מְנֻגָּשׁוֹת *Perlati* מְנֻגָּשִׁים

Infinitiuus.

Penetrare נַגֵּשׁ

בְּנַגֵּשׁ כְּנַגֵּשׁ לְנַגֵּשׁ מִנַּגֵּשׁ

Imperatiuus.

נַגְּשִׁי	*Penetra*	נַגֵּשׁ
נַגֵּשְׁנָה	*Penetrate*	נַגְּשׁוּ

Futurum.

Com.gen.	*Penetrabo*	אֲנַגֵּשׁ
תְּנַגְּשִׁי	*penetrabis*	תְּנַגֵּשׁ
תְּנַגֵּשׁ	*penetrabit*	יְנַגֵּשׁ
Com. gen.	*penetrabimus*	נְנַגֵּשׁ
תְּנַגֵּשְׁנָה	*penetrabitis*	תְּנַגְּשׁוּ
תְּנַגֵּשְׁנָה	*penetrabunt*	יְנַגְּשׁוּ

¶ Hæc coniugatio perfectorum rationem obtinet, propter mediam *dageſsatam*, quæ gemini *Dages* non eſt capax.

¶ Et præteritum hoc, à *Niphal* ſolo orationis contextu & ſenſu diſcernitur, punctatione omninò conueniunt,

PVAL

PVAL PASSIVVM.

Præteritum.

נֻגַּשׁ	*Adductus,perlatus*	נֻגְּשָׁה
נֻגַּשְׁתָּ		נֻגַּשְׁתְּ
נֻגַּשְׁתִּי		
נֻגְּשׁוּ		
נֻגַּשְׁתֶּם		נֻגַּשְׁתֶּן
נֻגַּשְׁנוּ		

Benoni.

נֻגָּשׁ	נֻגָּשָׁה
נֻגָּשִׁים	נֻגָּשׁוֹת

Infinitiuus.

נֻגּוֹשׁ	*Adduci,perferri.*

Futurum.

אֲנֻגַּשׁ	*Adducar*	
תְּנֻגַּשׁ		תְּנֻגְּשִׁי
יְנֻגַּשׁ		תְּנֻגַּשׁ
נְנֻגַּשׁ		
תְּנֻגְּשׁוּ		

תנגשו	תנגשנה
ינגשו	תנגשנה

¶ Eadem eſt ratio huius *Paſsiui*, propter mediam *dageßatam*: & præter præteritum ac futurum rariſsimè in alio tempore aut modo reperitur,

CONIVGATIO HIPHIL PE NVN.

Præteritum.

הגיש	*Obtulit*	הגישה
הגשת		הגשת
הגשתי		
הגישו		
הגשתם		הגשתן
הגשנו		

Benoni.

מגיש	מגישה
מגישים	מגישות

Paul

Paul.

מֻגָּשׁ	מֻגָּשָׁה
מֻגָּשִׁים	מֻגָּשׁוֹת

Infinitiuus.

הַגֵּשׁ *Offerre*

בְּהַגִּישׁ כְּהַגִּישׁ לְהַגִּישׁ מֵהַגִּישׁ

Imperatiuus,

הַגֵּשׁ	*Offer*	הַגִּישִׁי
הַגִּישׁוּ	*Offerte*	הַגֵּשְׁנָה

Futurum.

אַגִּישׁ *Faciam accedere,offeram*

תַּגִּישׁ	תַּגִּישִׁי
יַגִּישׁ	תַּגִּישׁ
נַגִּישׁ	
תַּגִּישׁוּ	תַּגֵּשְׁנָה
יַגִּישׁוּ	תַּגֵּשְׁנָה

¶ In hac Coniugatione, in omnibus temporibus, נ radicalis, abſconditur per *Dages*, paucis exceptis, quæ

quæ perfectorum more veniunt, vt הִנְחִיל in hæreditatẽ tradidit, seu hæreditare fecit.

PASSI. HOPHAL PE NVN.

Præteritum.

ta הֻגְּשָׁה	*Oblatus fuit*	הֻגַּשׁ
ta הֻגַּשְׁתְּ	*et sic de alijs*	הֻגַּשְׁתָּ
Com.gen.	*temporibus*	הֻגַּשְׁתִּי
Com.gen.	*& personis*	הֻגְּשׁוּ
הֻגַּשְׁתֶּן		הֻגַּשְׁתֶּם
		הֻגַּשְׁנוּ

Infinitiuus.

	Adduci, Offerri.	הֻגַּשׁ

Futurum.

	Adducar, offerar.	אֻגַּשׁ
תֻּגְּשִׁי		תֻּגַּשׁ
תֻּגַּשׁ		יֻגַּשׁ
		נֻגַּשׁ
תֻּגַּשְׁנָה		תֻּגְּשׁוּ
תֻּגַּשְׁנָה		יֻגְּשׁוּ

¶ He

¶ He characteristica punctatur cùm ֵ, cùm quòd puncta commutabilia sint ִ & ֵ, tùm vt Ain Poal recipiat Dages.

CONIVGATIO HITHpael pe Nûn.

Præteritum.

FOEMIN.		MASCVLI.
הִתְנַגְּשָׁה	*Applicauit*	הִתְנַגֵּשׁ
הִתְנַגַּשְׁתְּ	*Adiunxit se*	הִתְנַגַּשְׁתָּ
	&c.	הִתְנַגַּשְׁתִּי
הִתְנַגַּשְׁתֶּן		הִתְנַגְּשׁוּ
		הִתְנַגַּשְׁתֶּם
	Benoni.	הִתְנַגַּשְׁנוּ
מִתְנַגְּשָׁה *vel* מִתְנַגֶּשֶׁת		מִתְנַגֵּשׁ
מִתְנַגְּשׁוֹת		מִתְנַגְּשִׁים

Infini-

Infinitiuus.

Adiungere, applicare se הִתְנַגֵּשׁ

בְּהִתְנַגֵּשׁ כְּהִתְנַגֵּשׁ לְהִתְנַגֵּשׁ מֵהִתְנַגֵּשׁ

Imperatiuus.

הִתְנַגְּשִׁי	הִתְנַגֵּשׁ
הִתְנַגֵּשְׁנָה	הִתְנַגְּשׁוּ

Futurum.

תִּתְנַגְּשִׁי	אֶתְנַגֵּשׁ
תִּתְנַגֵּשׁ	תִּתְנַגֵּשׁ
	יִתְנַגֵּשׁ
	נִתְנַגֵּשׁ
תִּתְנַגֵּשְׁנָה	תִּתְנַגְּשׁוּ
תִּתְנַגֵּשְׁנָה	יִתְנַגְּשׁוּ

¶ Etsi hoc verbum non reperiatur in hac coniugatione: ponitur tamen à Grammaticis, vt cæterorũ deficientium norma.

¶. Vbiq; perfecta est hæc coniugatio, vt PIEL, de quo supra dictũ est.

DEFE.

DEFECTIVA PE

IOD. KAL

Stetit.	יָצַב	*Præteritum*
Stans	יוֹצֵב	*Benoni*
Constitutus	יָצוּב	*Paul*
Stare	צֶבֶת	*Infinitiuus*
Sta	צֵב	*Imperati.*
Stabo	אֶצֵב	*Futurum*

NIPHAL.

Constitutus est	נִצַּב	*Præteritum*
	נִצָּב	*Benoni*
	הִיָּצֵב	*Infinitiuus*
	הִיָּצֵב	*Imperatiuus*
	אִיָּצֵב	*Futurum*

PIEL

Statuit	יִצֵּב	*Præteritum*
	מְיַצֵּב	*Benoni*
	מְיֻצָּב	*Paul*
	יַצֵּב	*Infinitiuus*

אִיצַּב *Futurum*

PVAL.

יֻצַּב *Præteritum*
יֻצָּב *Benoni*
יֻצּוֹב *Infinitiuus*
אֻיצַּב *Futurum*

HIPHIL.

הִצִּיב *Præteritum*
מַצִּיב *Benoni*
מֻצָּב *Paul*
הַצֵּב *Infinitiuus*
הַצֵּב *Imperatiuus*
אַצִּיב *Futurum*

HOPHAL.

הֻצַּב *Præteritum*
הֻצֵּב *Infinitiuus*
אֻצַּב *Futurum*

HITHPAEL.

הִתְיַצֵּב *Præteritum*
מִתְיַצֵּב *Benoni*
Infini-

הִתְיַצֵּב *Infinitiuus*
הִתְיַצֵּב *Imperatiuus*
אֶתְיַצֵּב *Futurum*

¶ Hæc & ſimilia verba pauca, quorum prima eſt Iod, & altera צ, rationem ſecundi ordinis ſequuntur, hoc eſt Iod abſcondunt in *Dages*. Suntque hæc, יָצַב *ſtetit*, יָצַג *poſuit*, יָצַע *ſtrauit*, יָצַק *fudit*, יָצַר *formauit*, יָצַת *combuſsit*, (יָצָא *exiuit* ad quieſcentia pertinet.)

¶ Hûc etiam pertinent יָנַח *poſuit*, à quo fit *Hiphil* הִנִּיחַ *repoſuit*: & יָקַף *circumdedit*, à quo deſcendit הִקִּיף *gyrauit*.

¶ Vnum etiam verbum, cuius prima eſt ל, ſimiliter afficitur, לָקַח nimirum, *accepit*: à quo *Infinitiuus* fit קַחַת, *Imperatiuus* קַח, *Futurum* אֶקַּח

Reperitur tamen etiam à verbo לְתַע *dentibus comminuit*, in Niphal נִתְּעוּ pro נִלְתְּעוּ *comminuti sunt*: ת cùm ־ pro *scheua* propter pausam.

SEQVVNTVR PARADIGmata coniugationum III. ordinis verborum, & primò quiescentium

PE ALEPH.

CONIVGATIO KAL.

FOEMIN.		MASCVL.
אָכְלָה	*Comedit*	אָכַל
אָכַלְתְּ		אָכַלְתָּ
		אָכַלְתִּי
		אָכְלוּ
אֲכַלְתֶּן		אֲכַלְתֶּם
		אָכַלְנוּ

Benoni.

אוֹמְרָה & אוֹמֶרֶת	*Dicens*	אוֹמֵר
		אוֹמְרִים

אוֹמְרוֹת *Dicentes* אוֹמְרִים

Paul.

ta אֲכוּלָה *Comestus* אָכוּל

tæ אֲכוּלוֹת *Deuorati* אֲכוּלִים

Infinitiuus.

Dicere אֱמוֹר *Comedere* אָכוֹל

לֵאמֹר ,לֹא מֵאֱכוֹר כֶּאֱכוֹל בֶּאֱכוֹל

per crasin, propter לֵאמֹר בֶּאֱמוֹר

frequentem eius vsum.

Imperatiuus.

אִכְלִי *Comede* אֱכוֹל

אֱכוֹלְנָה *Comedite* אִכְלוּ

Futurum.

Comedam. אֹכַל

תֹּאכְלִי תֹּאכַל

תֹּאכַל יֹאכַל

נֹאכַל

תֹּאכַלְנָה תֹּאכְלוּ

תֹּאכַלְנָה יֹאכְלוּ

f 3 In

¶ In sola prima persona Futuri, quiescit א radicalis, in voce magna characteristica Holem, quę in omnibus personis & numeris manet. Nihil igitur fermè hæc Forma difficultatis habet, modò Gutturalium leges obseruentur: illæ enim pro simplici, Scheua compositum habent supra fol. 8.

¶ Reperiuntur tamen quædam, licet rariora, quæ perfectorum more veniunt, vt ab אָסַף *congregauit*, fit Futurum אֶאֱסֹף, ab אָגַר *collegit*, אֶאֱגוֹר.

¶ Quando יֹאמַר & תֹּאמַר veniunt cum Vau conuersiuo, mutatur ־ in ֶ, vt וַיֹּאמֶר *& dixit* &c.

NIPHAL PASSIVVM.

FOEMININ.		MASCVL.
ta נֶאֶכְלָה	*Consumpt⁹ est*	נֶאֱכַל
		נֶאֱכַלְתָּ

נאכלת נאכלת
נאכלתי
נאמרו *Dicti sumus*
נאמרתם נאמרתן
נאמרנו

Benoni.

נאכל נאכלה
נאכלים נאכלות

Infinitiuus.

האכל בה כה לה מהאכל
האמר *Dici* בה כה לה מהאמר

Imperatiuus.

האכל האכלי
האכלו האכלנה

Futurum.

אאכל אאמר תאכלי
תאכל תאכל
יאכל

	נאכל
תאכלנה	תאכלו
תאכלנה	יאכלו

CONIVGATIO PIEL.

Præteritum.

FOEM.		MASCVL.
אכלה	*Deuorauit*	אכל
אכלת		אכלת
		אכלתי
		אכלו
אכלתן		אכלתם
		אכלנו

Benoni.

מאכלת	מאכלה *vel*	מאכל
מאכלות		מאכלים

Paul.

מאכלה	מאכל
מאכלות	מאכלים

Infini-

CONIVGATIO HIPHIL.

Præteritum.

FOEMIN.		MASCVLIN.
הֶאֱכִילָה	*Comedere*	הֶאֱכִיל
הֶאֱכַלְתְּ	*fecit, vel*	הֶאֱכַלְתָּ
	iußit, siue	הֶאֱכַלְתִּי
	cibauit.	הֶאֱכִילוּ
הֶאֱכַלְתֶּן		הֶאֱכַלְתֶּם
		הֶאֱכַלְנוּ

Benoni.

מַאֲכִילָה	*Cibans*	מַאֲכִיל
מַאֲכִילוֹת		מַאֲכִילִים

Paul.

ta מַאֲכָלָה	*Consumptus*	מַאֲכָל
tæ מַאֲכָלוֹת	*Consumpti*	מַאֲכָלִים

Infinitiuus.

הַאֲכֵל בְּהַאֲכִיל כֹּה לָהּ מֵהַאֲכִיל

Imperatiuus.

הַאֲכִילִי	הַאֲכֵל
הַאֲכֵלְנָה	הַאֲכִילוּ

Futurum

Futurum.

	אאכיל
תאכילי	תאכיל
תאכיל	יאכיל
	נאכיל
תאכלנה	תאכילו
תאכלנה	יאכילו

PASSIVVM HOPHAL.

Præteritum.

FOEMININ.		MASCVLIN.
ta האכלה	*Cibatus fuit*	האכל
האכלת		האכלת
		האכלתי
		האכלו
האכלתן		האכלתם
		האכלנו

Infinitiuus.

Cibari האכל

Futu-

Futurum.

	Cibabor	אאכל
תאכלי		תאכל
		יאכל
		נאכל
תאכלנה		תאכלו
תאכלנה		יאכלו

¶ In hac coniugatione tàm Actiua, quã passiua, locum habet Regula de Gutturalibus, quæ est, quòd loco simplicis Scheua, requirat compositum: suprà folio 8.

CONIVGATIO HITHpael.

Præteritum.

FOEMI.		MASCV.
התאכלה	*Consumpsit*	התאכל
התאכלת	*Seipsum*	התאכלת
		התאכלתי
		התאכלו

הִתְאַכַּלְוּ	
הִתְאַכַּלְתֶּם	הִתְאַכַּלְתֶּן
הִתְאַכַּלְנוּ	

Benoni.

מִתְאַכֵּל	מִתְאַכֶּלֶת
מִתְאַכְּלִים	מִתְאַכְּלוֹת

Infinitiuus.

הִתְאַכֵּל בְּהִתְ כְּהִתְ לְהִתְ מֵהִתְאַכֵּל

Imperatiuus.

הִתְאַכֵּל	הִתְאַכְּלִי
הִתְאַכְּלוּ	הִתְאַכֵּלְנָה

Futurum.

אֶתְאַכֵּל	תִּתְאַכְּלִי
תִּתְאַכֵּל	תִּתְאַכֵּל
יִתְאַכֵּל	
נִתְאַכֵּל	
תִּתְאַכְּלוּ	תִּתְאַכֵּלְנָה
יִתְאַכְּלוּ	תִּתְאַכֵּלְנָה

Nota

¶ Nota: Ex punctis compoſitis eliditur Scheua, cum alterum Scheua immediatè ſequitur, vt in Niphal, נאכלו נאכלה *non* נאכלה *&c.*

¶ *Infinitiuus, Imperatiuus & Futurum* in Niphal ſub ה habent ·· pro Hirec, ſiquidem Dages, nota abiecti נ, in litera gutturali locum non habet.

QVIESCENTIA PE IOD.

Coniugatio Kal.

Præteritum.

FOEMIN.		MASCVLIN.
ישבה	*Sedit*	ישב
ישבת	*Habitauit*	ישבת
		ישבתי
		ישבו
ישבתן		ישבתם
		ישבנו

Benoni.

Benoni.

יוֹשֵׁב	יוֹשְׁבָה *vel* יוֹשֶׁבֶת
יוֹשְׁבִים	יוֹשְׁבוֹת

Paul.

יָשׁוּב	*Non est in vsu, sed*	יְשׁוּבָה
יְשׁוּבִים	*pro norma ponitur*	יְשׁוּבוֹת

Infinitiuus.

יָשׁוֹב & שֶׁבֶת *Sedere*

בְּשֶׁבֶת כְּשֶׁבֶת לָשֶׁבֶת מִשֶּׁבֶת

Imperatiuus,

שֵׁב	שְׁבִי
שְׁבוּ	שֵׁבְנָה

Futurum.

אֵשֵׁב	
תֵּשֵׁב	תֵּשְׁבִי
יֵשֵׁב	תֵּשֵׁב
נֵשֵׁב	
תֵּשְׁבוּ	תֵּשַׁבְנָה
יֵשְׁבוּ	תֵּשַׁבְנָה

Præ-

¶ *Præteritum*, Benoni, & Paul in hac coniugatione, vt ſecundi ordinis verba, perfectè & integrè veniunt.

¶ *Infinitiuus* abſolutus vt plurimùm integrè venit: cum literis בכלם & aliàs ſæpè, abijcit primam radicalem, & in fine, vt verba 2 ordinis, recipit literã ה præcedente duplici Sægol, aut Patha, propter literã gutturalem.

¶ *Imperatiuus*, paucis exceptis, abijcit *IOD*.

¶ *In Futuro*, IOD prima radicalis, vt plurimùm quieſcit, ſub literis איתן in voce magna. *Vt plurimùm* dicitur: quia quædam integrè veniunt,: vt. אִיבַשׁ *areſcam*, אִיגַע *fatigabor*, אִינַק *ſugã*. *Vnicum* verbum יָכֹל *potuit*, facit *Iod* quieſcere in *Vau ſchurek*, vt אוּכַל תוּכַל

Cum

¶ Cum Vau Hippuch, de quo suprà folio 26. mutatur posterius zere in ֵ, & accentus, ex vltima in penultimam retrahitur: vt וַיֵּשֶׁב *& sedit.* id quod etiam fermè in omnibus Futuris omnium verborum fit. Et Vau illud semper pũctatur per ַ, sequente Dages. Ante literas Gutturales verò habet ָ, & ante Iod scheuatum contentum est puro ַ sine Dages.

NIPHAL PASSIVVM.

FOEM.		MASCVL.
נוֹשְׁבָה	*Habitatus est*	נוֹשַׁב
נוֹשֶׁבֶת		נוֹשַׁבְתָּ
		נוֹשַׁבְתִּי
		נוֹשְׁבוּ
נוֹשַׁבְתֶּן		נוֹשַׁבְתֶּם
		נוֹשַׁבְנוּ

Benoni.

נוֹשָׁב   נוֹשָׁבָה
נוֹשָׁבִים   נוֹשָׁבוֹת

Infinitiuus.

הִוָּשֵׁב בֵּה כֵּה לֵה מֵהִוָּשֵׁב

Imperatiuus.

הִוָּשֵׁב   הִוָּשְׁבִי
הִוָּשְׁבוּ   הִוָּשַׁבְנָה

Futurum.

אִוָּשֵׁב
תִּוָּשֵׁב   תִּוָּשְׁבִי
יִוָּשֵׁב   תִּוָּשֵׁב
תִּוָּשְׁבוּ   תִּוָּשַׁבְנָה
יִוָּשְׁבוּ   תִּוָּשַׁבְנָה

¶ *In paßiuo*, regulariter Iod, prima radicalis, mutatur in *Vau Holem*, vt à יָשַׁב fit נוֹשַׁב: excipiuntur verba, quæ secundum ordinem sequuntur, de quibus folio 83. dictum fuit.

Inue-

Inuenitur etiam ·· pro *Holem*: vt נִחַם *calefactus est.*

¶ *In Infinitiuo, Imperatiuo, & Futuro*, vau quiescēs, mutatur in vau mobile, idq; propter *Dages*, repræsentans defectum literæ *Nun*.

CONIVGATIO PIEL.

Præteritum.

FOEMI.		MASCV.
יִשְּׁבָה	*Habitare fecit*	יִשֵּׁב
יִשַּׁבְתְּ	*Collocauit*	יִשַּׁבְתָּ
		יִשַּׁבְתִּי
		יִשְּׁבוּ
יִשַּׁבְתֶּן		יִשַּׁבְתֶּם
		יִשַּׁבְנוּ

Benoni.

מְיַשְּׁבָה *vel* מְיַשֶּׁבֶת	מְיַשֵּׁב
מְיַשְּׁבוֹת	מְיַשְּׁבִים

Paul.

מוּשָׁב	מוּשֶׁבֶת
מוּשָׁבִים	מוּשָׁבוֹת

Infinitiuus.

יֵשֵׁב בְּיֵשֵׁב כְּ לְ מִיֵּשֵׁב

Imperatiuus.

יֵשֵׁב	יֵשְׁבִי
יֵשְׁבוּ	יֵשַׁבְנָה

Futurum.

אֲיַשֵּׁב	
תְּיַשֵּׁב	תְּיַשְּׁבִי
וְיֹשֵׁב	תְּיַשֵּׁב
נְיֹשֵׁב	
תְּיַשְּׁבוּ	תְּיַשֵּׁבְנָה
וְיֹשְׁבוּ	תְּיַשֵּׁבְנָה

¶ Propter mediam dageſsatam, quæ nõ patitur ante ſe quieſcentem, neq; expreſsam, neq; deliteſcentem in longa vocali, ſine accentu, hæc coniu-

coniugatio, cum ſequenti Pval, vt ſecundi ordinis, perfectorum more venit.

PVAL PASSIVVM.

יֻשְּׁבָה *Collocatus*	יֻשַּׁב	*Præteritum*
יֻשָּׁבָה	יֻשָּׁב	*Benoni*
	יֻשּׁוֹב	*Infinitiuus*
	אֲיֻשַּׁב	*Futurum*

CONIVGATIO HIPHIL.

הוֹשִׁיבָה *collocari fecit*	הוֹשִׁיב	*Præteritũ*
	מוֹשִׁיב	*Benoni*
	מוּשָׁב	*Paul*
	הוֹשֵׁב	*Infinitiuus*
	הוֹשֵׁב	*Imperatiuus*
	אוֹשִׁיב	*Futurum*

HOPHAL PASSIVVM.

הוּשְׁבָה	הוּשַׁב	*Præteritum*
	הוּשֵׁב	*Infinitiuus*
	אוּשַׁב	*Futurum*

CONIVGATIO HITHPAEL.

התישבה	התישב	*Præteritum*
מתישבה	מתישב	*Benoni*
	התישב	*Infinitiuus*
	התישב	*Imperatiuus*
	אתישב	*Futurum*

¶ *Verba H*ITHPAEL, itidem, vt PIEL propter mediam dagessatam perfectorum more, integrè coniugantur. Quando verò media non est capax punctuli Dages, tunc ־ sub prima radicali, vertitur in ָ, vt התיעץ *deliberauit secum*, התברך *benedixit se.*

¶ Reperiuntur quædam, quæ mutant Iod in vau mobile, vt התודע *cognouit seipsum.*

QVARTVS ORDO,

Quiescentium Ain Vav.

CON-

CONIVGATIO KAL.

Præteritum.

FOEMININ.		MASCVLIN.
בָּנָה	*Intellexit*	בָּן
בַּנְתְּ		בַּנְתָּ
		בַּנְתִּי
		בָּנוּ
בַּנְתֶּן		בַּנְתֶּם
		בַּנּוּ

Benoni.

בָּנָה	בָּן
בָּנוֹת	בָּנִים

Paul.

בּוּנָה	בּוּן
בּוּנוֹת	בּוּנִים

Infinitiuus.

בּוֹן בְּבוֹן כְּבוֹן לָבוֹן מִבּוֹן

Imperatiuus.

בּוֹנִי	בּוֹן
בּוֹנָה	בּוֹנוּ

Futurum.

	אָבוֹן
תָּבוֹנִי	תָּבוֹן
תָּבוֹן	יָבוֹן
	נָבוֹן
תְּבוֹנֶנָּה	תָּבוֹנוּ
תְּבוֹנֶנָּה	יָבוֹנוּ

¶ Punctatio præteriti vsitata quidem est ָ, reperiuntur tamen etiā ֵ, וֹ & וּ, מֵת *mortuus est*, אוֹר *illuxit*, עוּר *euigilauit*. Et media radicalis quiescit in punctis magnis, ָ & ֵ quidem in tertia persona vtriusq; numeri : in reliquis autem mutantur in ַ, ne sequens scheua mobile fiat, præter *Holem*, quod vbiq; manet.

Quæ in ֵ desinunt, sic coniugantur, מֵת מַתָּ מֵתָה מַת: Quæ in אוֹר sic, אוֹר אוֹרְתָּ אוֹרְתִּי אוֹרוּ.

Quo-

Futurum.

	אֶבּוֹן
תִּבּוֹנִי	תִּבּוֹן
תִּבּוֹן	יִבּוֹן
	נִבּוֹן
תִּבּוֹנֶנָּה	תִּבּוֹנוּ
תִּבּוֹנֶנָּה	יִבּוֹנוּ

¶ *Nun paßiua litera* in tribus tertijs personis habet ָ, in reliquis verò propter augmentum syllabicum, *Scheua.* Secundo verò loco in ijsdem habet *Holem,* in reliquis *Schurec,* propter alterum Holem, paucis exceptis, quæ etiam vtrobiq; habēt Holem: vt נְפוֹצוֹתֶם *dispersi estis.* Reperitur etiam sub Nun ֵ, vt נֵעוֹר *excitatus est.*

¶ *In Infinitiuo, Imperatiuo & Futuro,* Nun passiua litera, vt in præcedētibus ordinibus, exprimitur p Dages,

Si

Si verò prima radicalis est Gutturalis, vel ר, similiter ה obtinet ֵ, vt הֵאוֹר *Illuminari*, לֵאוֹר, אֵעוֹר *excitabor*. Vltima nonnunquam reperitur cum ו: vt כְּהִדוּשׁ *sicut trituratur*, *Iesa*. 25. ℣ 10.

POEL QVADRATA.

Præteritum.

FOEMININ.		MASCVL.
בּוֹנְנָה	*Intellexit*	בּוֹנֵן
בּוֹנַנְתְּ	*Animaduertit*	בּוֹנַנְתָּ
		בּוֹנַנְתִּי
		בּוֹנַנּוּ
בּוֹנַנְתֶּן		בּוֹנַנְתֶּם
		בּוֹנְנוּ

Benoni.

מְבוֹנֶנֶת	מְבוֹנֵן
מְבוֹנְנוֹת	מְבוֹנְנִים

Paul

Paul.

מְבוֹנָן	מְבוֹנֶנֶת
מְבוֹנָנִים	מְבוֹנָנוֹת

Infinitiuus.

בּוֹנֵן בְּבוֹ כְּבוֹ לְבוֹנֵן מִבּוֹנֵן

Imperatiuus.

בּוֹנֵן	בּוֹנְנִי
בּוֹנְנוּ	בּוֹנֵנָּה

Futurum.

אֲבוֹנֵן	
תְּבוֹנֵן	תְּבוֹנְנִי
יְבוֹנֵן	תְּבוֹנֵן
נְבוֹנֵן	
תְּבוֹנְנוּ	תְּבוֹנֵנָּה
יְבוֹנְנוּ	תְּבוֹנֵנָּה

¶ *Talia verba à quibusdam appellantur, à quaternario numero literarũ,* מְרֻבָּעִים *quadrata, & in Octauum ordinem*

dinem relegantur: sed ab Elia, et alijs ad hanc classem rectè referũtur. Quia enim hæc coniugatio dageßata est, vau autem dum quiescit, Dages non admittit: ideo vltima radicalis geminatur, & fit בּוֹנֵן *pro* בִּוֵּן, *qualiter pauca quædam formata reperiuntur, vt à* קוּם *surrexit* קִיֵּם *confirmauit, à* חוּב *deliquit,* חִיֵּב *mulctauit, à* טוֹב *bonus fuit.* טִיֵּב *benefecit, à* דוּר *habitauit,* דִּיֵּר *manere fecit, quæ flectuntur more perfectorum Piel.*

¶ *Sciendum tamen est, reperiri verba in hac forma POEL, quæ non sunt de Quiescentibus, et á Benoni Kal perfectorum propter similitudinem pũctorum deriuata, & hûc relata videntur: Cuiusmodi sunt,* שׁוֹפֵט *iudicauit,* אוֹכֵל *comedit,* לוֹשֵׁן, *lingua detraxit.*

¶ *Notandum etiam, PIEL & Pual non differre Punctis, sed significatione, vt Verba communia, apud Latinos.*

Vt חוֹלֵל *formauit, & formatus est.*

CONIVGATIO HIPHIL.

Præteritum.

FOEMIN.		MASCVLIN.
הֵבִינָה	*Intellexit*	הֵבִין
הֲבִינוֹת	*vel intelligere*	הֲבִינוֹתָ
	fecit.	הֲבִינוֹתִי
		הֵבִינוּ
הֲבִינוֹתֶן		הֲבִינוֹתֶם
		הֲבִינוֹנוּ

Benoni.

מְבִינָה	מֵבִין
מְבִינוֹת	מְבִינִים

Paul.

מוּבָנָה	מוּבָן
מוּבָנוֹת	מוּבָנִים

Infinitiuus.

הָבֵן בְּהָבִין כְּהָ לְהָ מֵהָבִין

Impera-

Imperatiuus.

הָבֵן הָבִינִי
הָבִינוּ הָבֵנָּה

Futurum.

אָבִין תָּבִין תָּבִינִי יָבִין תָּבִין נָבִין
נָבִין תָּבִינוּ תְּבִינֶנָה יָבִינוּ תְּבִינֶנָה

¶ Formantur etiam quædam hoc modo, הֵקִים *stabiliuit* הֵקִימוּ הֲקִמֹתִי הֲקִמֹת vt sit ·· perpetuum sub litera ה, & - sub prima radicali. Præcipuè verò fit in illis, quorum vltima est ח, ע, vel ר, vt הֵרַע הֲרֵעֹתָ הֲרֵעֹתִי *afflixit, &c.*

¶ Vsitatè He habet ·· in tribus tertijs personis, & primam radicis hirecatam: reliquæ personæ habent -:, vt הֲקִימוֹתִי *pepigi, s. fœdus*, aut ·:, vt הֲקִיצוֹתִי *exurrexit*. Cum verò prima est gutturalis, ה habet tantum -, vt הַעִירוֹתִי *testes inuoco*.

Inuenitur

¶ Inuenitur etiam cum defectu ה, vt הַבִּינֹתִי pro בִּינוֹתָ

¶ Mutatur etiam facilè Hirec magnum in ..,quia fratres sunt, vt Hebræi loquuntur, vt הֵבִיא הֵבֵאת הֵבֵאתִי *adduxit*, &c.

¶ *Infinitiuus* interdum abijcit ה, symbolum coniugationis, vt לָרִיב pro לְהָרִיב.

¶ *Futurum exit in* Hirec magnum: quando verò accedit *Vau Hippuch* vel dictio Millel, mutat idem in ..., vt וַיָּשֶׂם *& posuit*, vel in -, si tertia radicalis est gutturalis vel ר, vt וַתָּרַע *& malum intulit.*

¶ Significatio huius cōiugationis est eadē cum PIEL, vt קוֹמֵם & הֵקִים *erexit.*

HOPHAL PASSIVVM.

הוּבַן הוּבַנְתָּ הוּבַנְתִּי הוּבְנוּ *Præteritum*

הוּבַן *Infinitiuus*

Con- *&c.* אוּבַן תּוּבַן יוּבַן *Futurum*

CONIVGATIO
Hithpael.

Præteritum.

MASCVLIN. FOEMIN.

הִתְבּוֹנֵן *Animaduertit* הִתְבּוֹנְנָה

הִתְבּוֹנַנְתָּ הִתְבּוֹנַנְתְּ הִתְבּוֹנַנְתִּי etc.

Benoni.

מִתְבּוֹנֵן מִתְבּוֹנְנָה

מִתְבּוֹנְנִים מִתְבּוֹנְנוֹת

Infinitiuus.

הִתְבּוֹנֵן בְּ כְּ לְ מֵהִתְבּוֹנֵן

Futurum.

אֶתְבּוֹנֵן תִּתְבּוֹנֵן יִתְבּוֹנֵן נִתְבּוֹנֵן &c.

¶ Hæc coniugatio à PIEL fit, præposita characteristica HITH: Et vltima syllaba non tam per ·· efferri solet, quàm per ־, vt הִתְבּוֹשֵׁשׁ *erubuit.*

Inueniuntur etiam quædam, licet rariora, & in chaldaismo & apud

h

Rabinos, quàm in Biblijs vſitatiora, forma perfectorũ hoc modo הִצְטַיֵּר *legatum ſe ſimulauit*, à צִיר, quod *Legatum* ſignificat, הִתְחַיֵּב *condemnauit ſe*, à חוֹב, de quo in Piel quoq; diximus.

PARADIGMATA V. ORdinis, *& primùm Quieſcentium in Lamed Aleph.*

CONIVGATIO KAL.

Præteritum.

FOEMININ.		MASCVLIN.
מָצְאָה	*Inuenit*	מָצָא
מָצָאת		מָצָאתָ
		מָצָאתִי
		מָצְאוּ
מְצָאתֶן		מְצָאתֶם
		מָצָאנוּ

Sic קָרָא *clamauit* קָרָאתָ קָרְאָה.

Benoni

¶ Verba huius ordinis propter literas *Eheui* quiescentes, contra reliquorum verborum morem, sub secunda litera habent ָ, vt קָרָא גָּלָה Et quia א & ה literæ sunt commutabiles, hæ duę species crebrò confunduntur, vt רָפָא & רָפָה *sanauit*: Reperiuntur etiam quædam verba, quæ sub secunda, habent ֵ, vt מָלֵא *plenus fuit*: & quædam, quæ א occultant, vt מָלוֹ מִלֵּתִי מָצָתִי

¶ Benoni desinit in ֵ, paucis exceptis, quæ desinunt in ָ.

¶ Infinitiuus huius ordinis & perfectorum more venit, & cum ה paragogico.

NIPHAL PASSIVVM.

etc. נִמְצָא נִמְצְאָה נִמְצֵאתָ נִמְצֵאת *Præteri.*

Benoni

Benoni נִמְצָא נִמְצָאָה
Infinitiuus הִמָּצְאֹת בְּ כְּ לְ מֵ
Imperatiuus הִמָּצֵא הִמָּצְאִי
Futurum אֶמָּצֵא תִּמָּצֵא יִמָּצֵא &c.

¶ Paſsiuum non differt ab Actiuo, niſi *Proſtheſi* literæ characteriſticæ, et quòd ſub ſecunda ſyllaba, vt etiam ſequentes coniugationes, pro ּ habeat *zere*.

PIEL.

Præteritum.

מִצֵּא מִצְּאָה מִצֵּאתָ מִצֵּאתִ &

Benoni.

מְמַצֵּא מְמַצְּאָה &c.

Paul.

מְמֻצָּא מְמֻצָּאָה
מְמֻצָּאִים מְמֻצָּאוֹת

Infinitiuus.

מַצְּאֹת ב כ ל מִמַּצְּאֹת

Imperatiuus.

מַצֵּא מַצְּאוּ
מַצְּאִי מַצֶּאנָה

Futurum.

אֶמַּצֵא תִּמַּצֵא יִמַּצֵא נִמַּצֵא &c.

PIEL.

Præterit. מִצֵּא מִצְּאָה מִצֵּאתָ מִצֵּאת &c.
Benoni מְמַצֵּא מְמַצְּאִים מְמַצְּאָה אוֹת
Paul מְמֻצָּא צָאִים מְמֻצָּאָה אוֹת
Infiniti. מַצֵּא & מַצֹּאת בְּ כְּ לְ מִמַּצֹּאת
Imperati. מַצֵּא מַצְּאוּ מַצְּאִי מַצֶּאנָה
Futurum אֲמַצֵּא תְּמַצֵּא תְּמַצְּאִי יְמַצֵּא &c.

¶ Venit interdum Præteritum cum ָ, vt מִלָּא *impleuit*, & cum Hirec ſub ſecunda. vt רִפִּאנוּ *ſanauimus*, more quieſcentium ה: id quod etiam in alijs temporibus contingit.

Pual

PVAL.

Præterit. מֻצָּא מֻצְּאָה מֻצֵּאתָ מֻצֵּאת &c.

Benoni מֻצָּא מֻצָּאִים מֻצָּאָה אוֹת

Infinit. מֻצָּא & מֻצֹּאת &c.

Futurum אֲמֻצָּא תְּמֻצָּא תְּמֻצְּאִי יְמֻצָּא &c.

¶ Cum secunda est ר, pro ֻ, prima habet Holem, hoc modo, קֹרָא *vocatus est.* קֹרְאָה קֹרֵאתָ

HIPHIL.

Præteri. הִמְצִיא הִמְצִיאָה הִמְצֵאתָ &c.

Benoni מַמְצִיא מַמְצִיאִים אָה אוֹת

Paul מֻמְצָא צָאִים מֻמְצָאָה אוֹת

Infiniti. הַמְצֹאת בְּ כְּ לְ מֵהַמְצֹאת

Imperat. הַמְצֵא הַמְצִיאוּ הַמְצִיאִי צֶאנָה

Futurū אַמְצִיא תַּמְצִיא יַמְצִיא &c.

CONIVGATIO HOPHAL.

Præteri. הֻמְצָא הֻמְצְאָה הֻמְצֵאתָ &c.

Infiniti. הֻמְצֹאת

Futurū אֻמְצָא תֻּמְצָא יֻמְצָא &c.

CONIVGATIO
Hithpael.

Præteritum הִתְמַצֵּא הִתְמַצְּאָה הִתְמַצֵּאתָ
Benoni מִתְמַצֵּא מִתְמַצְּאִים אָה אוֹת
Infinitiuus הִתְמַצֵּאת בְּ ● לְ מֵהִתְמַצֵּאת
Imperatiuus הִתְמַצֵּא צְאוּ הִתְמַצְּאִי צֶאנָה
Futurum אֶתְמַצֵּא תִּתְמַצֵּא יִתְמַצֵּא &c.

¶ In præſenti ordine, Aleph quieſcit in Kal, poſt punctũ ָ, vt מָצָאתָ, in aliјs verò omnibus poſt ֵ, vt נִמְצֵאתִי, vt & in omnĩ Benoni fœminino, deſinente in ת, vt מֹצֵאת: In Imperatiuis plural: fœm: & in futuris, quieſcit poſt ֶ, vt מְצֶאנָה. תִּמְצֶאנָה, Quod ſi verò poſt א ſequatur י vel ה, ו vel ו, tunc א mobile efficitur, perindè vt tertia Radicis in perfectis, vt, מָצְאוּ *Inuenerunt*, מָצְאָה *inuenit fœmina*, מִצְאִי *inuenito fœmina.*

CON-

CONIVGATIO KAL.

Præteritum.

FOEMIN.		MASCVL.
גָּלְתָה	*Migrauit*	גָּלָה
גָּלִית		גָּלִיתָ
		גָּלִיתִי
		גָּלוּ
גְּלִיתֶן		גְּלִיתֶם
		גָּלִינוּ

Benoni.

גּוֹלָה	גּוֹלֶה
גּוֹלוֹת	גּוֹלִים

Paul.

גְּלוּיָה	גָּלוּי
גְּלוּיוֹת	גְּלוּיִם

Infinitiuus.

גָּלֹה & גְּלוֹת בִּגְלוֹת כִּל מִגְּלוֹת

Imperatiuus.

גְּלֵה גְּלוּ גְּלִי , גְּלֶינָה

Futurum.

אֶגְלֶה	
תִּגְלֶה	תִּגְלִי
יִגְלֶה	תִּגְלֶה
נִגְלֶה	
תִּגְלוּ	תִּגְלֶינָה
יִגְלוּ	תִּגְלֶינָה

¶ Varia in hoc ordine literæ ה mutatio, fit beneficio literarum אהוי, de quibus suprà fol: 9. quarum vſus hîc maximè conſpicitur: & in pleriſque perſonis in Iod mutatur: in tertia plurali coaleſcit cum ו in vnam ſyllabam, vt pro גָּלְיוּ fit גָּלוּ. In tertia fœminini mutatur in ת, Euphoniæ gratia, & pro גָּלְיָה dicitur גָּלְתָה.

¶ Quædam in plurali retinent Iod mobile, vt à חָסָה *Sperauit*, dicitur חָסְיוּ, חָסָיָה

Quatuor

¶ Quatuor sunt verba, quæ perfectorum more integrè veniunt, & ad differentiam reliquornm ה ipsorum puncto Mappick insignitur, Suntq́ hæc, גָּבַהּ *elatus est*, נָגַהּ *splenduit*, תָּמַהּ *miratus est*, כָּמַה *concupiuit*, & coniugantur sic: גָּבַהּ גָּבְהַתְּ.

¶ Benoni mutat ·· in ··, sequente dictione vel monosyllaba, vel Millel, hoc est habente accentum in penultima, vt עוֹשֵׂה פֶּלֶא *faciens miraculum*.

¶ He interdum mutatur in Iod quiescens, vt תּוֹמִיךְ pro תּוֹמֵךְ *sustentans*, פּוֹרִיָּה *fructifera*, quod tamen Hirec mutatur nonnunquam in Scheua, more perfectorũ, vt עוֹטְיָה *diuertẽs*.

¶ Infinitiuus, præsertim cum literis בכלם in ות desinit: absolutus verò, plerunq́ perfectorum more venit,

vt

vt רָאֹה רָאִיתִי *videndo vidi*. Interdum ה mutatur in ו: vt רָאוֹ, & cum נ paragogico, vt חֲרוֹן *excandescere*.

¶ Imperatiuus perfectorum more in secunda persona venit, nisi quòd desinat in ֵ.

¶ Futurum desinit in ֶ: תִּגְלֶה אֶגְלֶה Cùm verò vau Hippuch accedit, tum Futurum in omnibus istis coniugationibus abijcit ה, & ֶ retrahitur ad primam radicalem, vt וַיֶּגֶל אֶגֶל: quandoque tamen literæ אית״ן pro hirec habent ֵ, & ַ, maximè, si prima fuerit ע vel ח, vt אֵפֶן *respiciam*, וַיִּשַׁע: Inueniuntur etiam quædam sic, absque vau conuersiuo, vt יְהִי אֱהִי, ab הָיָה *fuit* יְחִי *viuet*, pro יִחְיֶה. Si autem media fuerit vna ex בגדכפת, tunc duæ posteriores Scheuantur, & vtrunque Scheua iuxta Regulam folio 5. quiescit, vt יִשְׁטְ à שָׂטָה *declinauit*.

CONIVGATIO
Niphal.

Præter נִגְלָה נִגְלְתָה נִגְלֵיתָ נִגְלֵיתִי
Benoni נִגְלֶה נִגְלִים נִגְלָ—ה נִגְלוֹת.
Infiniti. הִגָּלֵה & הִגָּלוֹת בְּהִכָּלֵה מֵהִגָּלוֹת
Impera. הִגָּלֵה הִגָּלוּ הִגָּלִי הִגָּלֶינָה
Futurum אֶגָּלֶה תִּגָּלֶה יִגָּלֶ—ה &c.

¶ Hirec ſub Nun characteriſtica paſsiui, ante Gutturalem, mutatur in ֶ ſequenti ֱ, vt נֶעֱשָׂה *factus eſt*, vel retinet ſimplex ſcheua ſub gutturali, vt נִחְלָה *ægrota*: ab הָיָה tamen fit נִהְיָה. Reperitur etiam ֵ ſub נ, vt נֵחֵרִים *excandeſcentes*: Venit quoq; maſculinum cum ָ loco ֵ, vt הַנִּלְוָה *qui adhæret*, הַנִּרְאָה *qui apparuit*.

¶ Infinitiuus venit etiam cum נ characteriſtica coniugationis, vt הֲנִגְלֹה *nũ quid apparebit?* נִרְמוּ *ſuccidi*:

Et

Et prima gutturali vel ר, הַעֲלוֹת, לְהֵרָאֹה, sic etiam in Imperatiuo & Futuro, vt הֵרָאֵה, יֵעָשֶׂה, הֵעָלוֹ.

CONIVGATIO PIEL.

Reuelauit.

Præteri. גִּלָּה גִּלְּתָה גִּלִּיתָ גִּלִּיתִי &c.

Benoni מְגַלֶּה מְגַלִּים מְגַלָּה מְגַלּוֹת

Paul מְגֻלֶּה מְגֻלִּים מְגֻלָּה מְגֻלּוֹת

Infiniti. גַּלֵּה & גַּלּוֹת בְּגַלּוֹת &c.

Imperat. גַּלֵּה גַּלּוּ גַּלִּי גַּלֶּינָה

Futurū אֲגַלֶּה תְּגַלֶּה יְגַלֶּה &c.

¶ He Imperatiui, interdum in ∵ quiescit, vt הַרְבֵּה *multiplica*, עָרוּ *exinanite* & הַסוּ *tacete*, sunt Millel præter nórmam.

¶ Inuenitur etiam Iod perfectè, vt דַּלְיוּ *tollite*, תְּדַמְּיוּן *aßimulabitis*.

¶ א in Futuro, venit interdum cum ∵ vt אֱזָרֶה *dispergam*. In voce אֲרַיֶּוךָ *rigabo te*, est Metathesis.

CON-

CONIVGATIO PVAL.

Præteri. גֻּלָּה גֻּלְּתָה גֻּלֵּיתָ גֻּלֵּיתִי

Benoni מְגֻלֶּה מְגֻלִּים מְגֻלָּה מְגֻלּוֹת

Infiniti. גֻּלּוֹת

Futurũ אֲגֻלֶּה תְּגֻלֶּה יְגֻלֶּה נְגֻלֶּה &c.

¶ Prima etiam venit cum בָּלוּ *finitæ sunt*: & cum Holem, cum secunda respuit Dages: vt רֹחָה *expulsus est*, הוֹרָה *conceptus fuit*: זוֹנָה *fornicatum est*, Ezech: 16 pręter normam cum ו venit.

CONIVGATIO HIPHIL

Demigrare fecit.

Præteri. הִגְלָה הִגְלְתָה הִגְלִית הִגְלִיתִי &c.

Benoni מַגְלֶה מַגְלִים מַגְלָה מַגְלוֹת

Paul מָגְלֶה מָגְלִים מָגְלָה מָגְלוֹת

Infiniti. הַגְלֵה vel הַגְלוֹת בְּהַגְלוֹת &c.

Imperat. הַגְלֵה הַגְלִי הַגְלוּ הַגְלֶינָה

Futurũ אַגְלֶה תַּגְלֶה יַגְלֶה נַגְלֶה &c.

Epen-

Rabinos, quàm in Biblijs vſitatiora, forma perfectorũ hoc modo הִצְטַיֵּר *legatum ſe ſimulauit*, à צִיר, quod *Legatum* ſignificat, הִתְחַיֵּב *condemnauit ſe*, à חוֹב, de quo in Piel quoq; diximus.

PARADIGMATA V. ORdinis, *& primùm Quieſcentium in Lamed Aleph.*

CONIVGATIO KAL.

Præteritum.

FOEMININ.		MASCVLIN.
מָצְאָה	*Inuenit*	מָצָא
מָצָאת		מָצָאתָ
		מָצָאתִי
		מָצְאוּ
מְצָאתֶן		מְצָאתֶם
		מָצָאנוּ

Sic קָרָא *clamauit* קָרָאתָ קָרְאָה.

Benoni

Benoni.

קוֹרֵא קוֹרְאָה

קוֹרְאִים קוֹרְאוֹת

Paul.

קָרוּא *Vocatus* קְרוּאָה

קְרוּאִים קְרוּאוֹת

Infinitiuus.

קְרוֹא בִּקְרוֹא מְצֹאת בִּמְצֹאת &c.

Imperatiuus.

קְרָא מְצָא מִצְאִי

קִרְאוּ מְצֶאנָה

Futurum.

אֶקְרָא אֶמְצָא

תִּמְצָא תִּמְצְאִי

יִמְצָא תִּמְצָא

נִמְצָא

תִּמְצְאוּ תִּמְצֶאנָה

יִמְצְאוּ תִּמְצֶאנָה

¶ Verba huius ordinis propter literas *Eheui* quiescentes, contra reliquorum verborum morem, sub secunda litera habent ָ, vt קָרָא גָּלָ—ה Et quia א & ה literæ sunt commutabiles, hæ duę species crebrò confunduntur, vt רָפָא & רָפָה *sanauit*: Reperiuntur etiam quædam verba, quæ sub secunda, habent ֵ, vt מָלֵא *plenus fuit*: & quædam, quæ א occultant, vt מָלוֹ מִלֵּתִי מָצָתִי

¶ Benoni desinit in ֵ, paucis exceptis, quæ desinunt in ָ .

¶ Infinitiuus huius ordinis & perfectorum more venit, & cum ה paragogico.

NIPHAL PASSIVVM.

etc. נִמְצֵאת נִמְצֵאתָ נִמְצְאָה נִמְצָא *Præteri.*

Benoni

Benoni נמצא נמצאה

Infinitiuus המצאת ב כ ל מ

Imperatiuus המצא המצאי

Futurum אמצא תמצא ימצא &c.

¶ Pasſiuum non differt ab Actiuo, niſi *Proſtheſi* literæ characteriſticæ, et quòd ſub ſecunda ſyllaba, vt etiam ſequentes coniugationes, pro ָ habeat *zere*.

PIEL.

Præteritum.

מצא מצאת מצאת מצאתי &

Benoni.

ממצא ממצאה &c.

Paul.

ממצא ממצאה

ממצאים ממצאות

Infinitiuus.

מצאת ב כ ל ממצאת

Imperatiuus.

מְצָא	מִצְאִי
מִצְאוּ	מְצֶאנָה

Futurum.

אֶמְצָא תִּמְצָא יִמְצָא נִמְצָא &c.

PIEL.

Præterit. מִצֵּא מִצְּאָה מִצֵּאתָ מִצֵּאת &c.
Benoni מְמַצֵּא מְמַצְּאִים מְמַצְּאָה אוֹת
Paul מְמֻצָּא צֻּאִים מְמֻצָּאָה אוֹת
Infiniti. מַצֵּא & מַצְּאת בְּ כְּ לְ מִמַּצְּאת
Imperati. מַצֵּא מַצְּאוּ מַצְּאִי מַצֶּאנָה
Futurum אֲמַצֵּא תְּמַצֵּא תְּמַצְּאִי יְמַצֵּא &c.

¶ Venit interdum Præteritum cum ָ, vt מִלָּא *impleuit*, & cum Hirec ſubſecunda. vt רִפֵּאנוּ *ſanauimus*, more quieſcentium ה: id quod etiam in alijs temporibus contingit.

Pual

PVAL.

Præterit. מֻצָּא מֻצְּאָה מֻצֵּאתָ מֻצֵּאת &c.

Benoni מֻצָּא מֻצָּאִים מֻצָּאָה אוֹ־ת

Infinit. מֻצָּא & מֻצָּא־ת &c.

Futurum אֲמֻצָּא תְּמֻצָּא תְּמֻצְּאִי יְמֻצָּא &c.

¶ Cum secunda est ר, pro ·., prima habet Holem, hoc modo, קֹרָא *vocatus est.* קֹרְאָה קֹרֵאתָ

HIPHIL.

Præteri. הִמְצִיא הִמְצִיאָה הִמְצֵאתָ &c.

Benoni מַמְצִיא מַמְצִיאִים אָה אוֹ־ת

Paul מֻמְצָא צָאִים מֻמְצָאָה אוֹת

Infiniti. הַמְצִאת בְּ כְּ לְ מֵהַמְצִאת

Imperat. הַמְצֵא הַמְצִיאוּ הַמְצִיאִי צֶאנָה

Futurū אַמְצִיא תַּמְצִיא יַמְצִיא &c.

CONIVGATIO HOPHAL.

Præteri. הֻמְצָא הֻמְצְאָה הֻמְצֵאתָ &c.

Infiniti. הֻמְצֵאת

Futurū אֻמְצָא תֻּמְצָא יֻמְצָא &c.

CONIVGATIO
Hithpael.

הִתְמַצֵּא הִתְמַצְּאָה הִתְמַצֵּאתָ *Præteritum*
מִתְמַצֵּא מִתְמַצְּאִים אָה אוֹת *Benoni*
הִתְמַצֵּאת בְּ ב לְ מֵהִתְמַצֵּאת *Infinitiuus*
הִתְמַצֵּא צְאוּ הִתְמַצְּאִי צֶאנָה *Imperatiuus*
&c. אֶתְמַצֵּא תִּתְמַצֵּא יִתְמַצֵּא *Futurum*

¶ In præſenti ordine, Aleph quieſcit in Kal, poſt punctũ ָ, vt מָצָאתָ, in alijs verò omnibus poſt ֵ, vt נִמְצֵאתִי, vt & in omni Benoni fœminino, deſinente in ת, vt מֹצֵאת: In Imperatiuis plural: fœm: & in futuris, quieſcit poſt ֶ, vt מְצֶאנָה. תִּמְצֶאנָה, Quod ſi verò poſt א ſequatur י vel ה, ו vel ו, tunc א mobile efficitur, perindè vt tertia Radicis in perfectis, vt, מָצְאוּ *Inuenerunt*, מָצְאָה *inuenit fœmina*, מִצְאִי *inuenito fœmina.*

CON-

CONIVGATIO KAL.

Præteritum.

FOEMIN.		MASCVL.
גָּלְתָה	*Migrauit*	גָּלָה
גָּלִית		גָּלִיתָ
		גָּלִיתִי
		גָּלוּ
גְּלִיתֶן		גְּלִיתֶם
		גָּלִינוּ

Benoni.

גּוֹלָה	גּוֹלֶה
גּוֹלוֹת	גּוֹלִים

Paul.

גְּלוּיָה	גָּלוּי
גְּלוּיוֹת	גְּלוּיִם

Infinitiuus.

גָּלֹה & גְּלוֹת בִּגְלוֹת כֹּל מִגְּלוֹת

Imperatiuus.

גְּלֵה גְּלוּ   גְּלִי, גְּלֶינָה

Futurum.

אֶגְלֶה	
תִּגְלֶה	תִּגְלִי
יִגְלֶה	תִּגְלֶה
נִגְלֶה	
תִּגְלוּ	תִּגְלֶינָה
יִגְלוּ	תִּגְלֶינָה

¶ Varia in hoc ordine literæ ה mutatio, fit beneficio literarum אהוי, de quibus suprà fol: 9. quarum vsus hîc maximè conſpicitur: & in pleriſq; perſonis in Iod mutatur: in tertia plurali coaleſcit cum ו in vnam ſyllabam, vt pro גָּלְהוּ fit גָּלוּ. In tertia fœminini mutatur in ת, Euphoniæ gratia, & pro גָּלְהָה dicitur גָּלְתָה.

¶ Quædam in plurali retinent Iod mobile, vt à חָסָה *Sperauit*, dicitur חָסְיוּ, חָסָיָה

Quatuor

¶ Quatuor sunt verba, quæ perfectorum moré integrè veniunt, & ad differentiam reliquornm ה ipsorum puncto Mappick insignitur, Suntq; hæc, גָּבַהּ *elatus est*, נָגַהּ *splenduit*, תָּמַהּ *miratus est*, כָּמַה *concupiuit*, & coniugantur sic: גָּבַהּ גָּבַהְתָּ.

¶ Benoni mutat ‥ in ‥, sequente dictione vel monosyllaba, vel Millel, hoc est habente accentum in penultima, vt עוֹשֶׂה פֶּלֶא *faciens miraculum*.

¶ He interdum mutatur in Iod quiescens, vt תּוֹמִיךְ. pro תּוֹמֵךְ *sustentans*, פּוֹרִיָּה *fructifera*, quod tamen Hirec mutatur nonnunquam in Scheua, more perfectorũ, vt עוֹטְיָה *diuertẽs*.

¶ Infinitiuus, præsertim cum literis בכלם in ות desinit: absolutus verò, plerunq; perfectorum more venit,

vt

vt רָאֹה רָאִיתִי *videndo vidi*. Interdum ה mutatur in ו: vt רָאוּ, & cum נ paragogico, vt חֲרוֹן *excandescere*.

¶ Imperatiuus perfectorum more in secunda persona venit, nisi quòd desinat in ֵ.

¶ Futurum desinit in ֶ: תְּגַלֶּה אֲגַלֶּה Cùm verò vau Hippuch accedit, tum Futurum in omnibus istis coniugationibus abijcit ה, & ֶ retrahitur ad primam radicalem, vt יָגֶל אֶגֶל: quandoq; tamen literæ איתן pro hirec habent ֵ, & ַ, maximè, si prima fuerit ע vel ה, vt אֵפֶן *respiciam*, וַיַּעַשׂ: Inueniuntur etiam quædam sic, absq; vau conuersiuo, vt יְהִי אֱהִי, ab הָיָה *fuit*. יְחִי *viuet*, pro יִחְיֶה. Si autem media fuerit vna ex בגדכפת, tunc duæ posteriores Scheuantur, & vtrunq; Scheua iuxta Regulam folio 5. quiescit, vt יֵשְׁטְ à שָׁטָה *declinauit*.

CONIVGATIO
Niphal.

Præter נִגְלָה נִגְלְתָה נִגְלֵיתָ נִגְלֵיתִי
Benoni נִגְלֶה נִגְלִים נִגְלֵ—ה נִגְלוֹ—ת.
Infiniti. הִגָּלֵה & הִגָּלוֹת בְּהִכָּלֵה מֵהִגָּלוֹת
Impera. הִגָּלֵה הִגָּלוּ הִגָּלִי הִגָּלֶינָה
Futurum אֶגָּלֶה תִּגָּלֶה יִגָּלֶ—ה &c.

¶ Hirec ſub Nun characteriſtica paſsiui, ante Gutturalem, mutatur in - ſequenti -:, vt נַעֲשָׂה *factus eſt*, vel retinet ſimplex ſcheua ſub gutturali, vt נַחְלָה *ægrota*: ab הָיָה tamen fit נִהְיָה. Reperitur etiam ∵ ſub נ, vt נֶחֱרִים *excandeſcentes*: Venit quoq; maſculinum cum ָ loco ∵, vt הַנִּלְוָה *qui adhæret*, הַנִּרְאָה *qui apparuit*.

¶ Infinitiuus venit etiam cum נ characteriſtica coniugationis, vt הֲנִגְלֹה *nū quid apparebit*? נִרְמוֹ *ſuccidi*: Et

Et prima gutturali vel ר, הֶעָלוֹת, לְהֵרָאֹה ſic etiam in Imperatiuo & Futuro, vt הֶעָלוּ, יֵעָשֶׂה, תֵּרָאֶה.

CONIVGATIO PIEL.

Reuelauit.

Præteri. גִּלָּה גִּלְּתָה גִּלִּיתָ גִּלִּיתִי &c.
Benoni מְגַלֶּה מְגַלָּה מְגַלִּים מְגַלּוֹת
Paul מְגֻלֶּה מְגֻלָּה מְגֻלִּים מְגֻלּוֹת
Infiniti. גַּלֵּה & גַּלּוֹת בְּגַלּוֹת &c.
Imperat. גַּלֵּה גַּלּוּ גַּלִּי גַּלֶּינָה
Futurū אֲגַלֶּה תְּגַלֶּה יְגַלֶּה &c.

¶ He Imperatiui, interdum in ∵ quieſcit, vt הַרְבֵּה *multiplica*, עָרוּ *exinanite* & הַסוּ *tacete*, ſunt Millel præter nórmam.

¶ Inuenitur etiam Iod perfectè, vt דַּלְיוּ *tollite*, תְּרַמְּיוּן *aßimulabitis*.

¶ א in Futuro, venit interdum cum ∵ vt אֱזָרֶה *diſpergam*. In voce אֲרַיָּוֵךְ *rigabo te*, eſt Metatheſis.

CON-

CONIVGATIO PVAL.

Præteri. גֻּלָּה גֻּלְּתָה גֻּלֵּית גֻּלֵּיתִי

Benoni מְגֻלֶּה מְגֻלִּים מְגֻלָּה מְגֻלּוֹת

Infiniti. גֻּלּוֹת

Futurũ אֲגֻלֶּה תְּגֻלֶּה יְגֻלֶּה נְגֻלֶּה &c.

¶ Prima etiam venit cum כָּלּוּ *finitæ sunt*: & cum Holem, cum secunda respuit Dages: vt רֹחָה *expulsus est*, הוֹרָה *conceptus fuit*: זוֹנָה *fornicatum est*, Ezech: 16 prḙter normam cum ו venit.

CONIVGATIO HIPHIL

Demigrare fecit.

Præteri. הִגְלָה הִגְלְתָה הִגְלֵית הִגְלֵיתִי &c.

Benoni מַגְלֶה מַגְלִים מַגְלָה מַגְלוֹת

Paul מָגְלֶה מָגְלִים מָגְלָה מָגְלוֹת

Infiniti. הַגְלֵה vel הַגְלוֹת בְּהַגְלוֹת &c.

Imperat. הַגְלֵה הַגְלוּ הַגְלִי הַגְלֶינָה

Futurũ אַגְלֶה תַּגְלֶה יַגְלֶה נַגְלֶה &c.

Epen-

¶ Epenthesis Iod, signum tertiæ coniugationis, non habet locum in hoc ordine, propter ה, tertiam radicalem, quæ in 2. & 1. persona migrat in Iod: quod item & א aliquando facit, vt הִפְלִיתָ ab הִפְלִיא *mirificauit.*
¶ Reperitur etiam sub ה præteriti ֵ, ַ, & ֶ præsertim sequente gutturali, vt הֶגְלָה *transmigrauit* הֶעֱלְתָה *attulit ipsa* הֶעֱלָה *ascendere fecit.*
¶ Tertia persona fœm: interdum abijcit ה, & punctum ָ 2. radicali relinquit, vt הֶלְאָת pro הֶלְאָתָה.
¶ Inuenitur etiam Paul cum ָ: & ו, vt מוּרְאָה & מֻפְנֶה.
¶ *Infinitiuus,* vt etiam Imperatiuus cum defectu ה venit, cum gemino ֵ, aut gemino ֶ propter gutturalem, vt הַגֵל, הַעַל, לַמְרוֹת pro לְהַמְרוֹת הַתְּע *seduc,* est pro הַתְעֵ
Inue-

¶ Inuenitur etiam Infinitiuus cum Hirec præteriti, vt הִקְצוֹת *abradere:* & ַ sub secunda, vt הַרְבָּה *multiplicare.*

CONIVGATIO HOPHAL.

Abductus, transportatus est.

&c. הָגְלָה הָגְלְתָה הָגְלֵית הָגְלֵיתִי *Præter.*

הָגְלוֹת *Infinit.*

&c. אָגְלֶה תָּגְלֶה יָגְלֶה נָגְלֶה *Futurū*

¶ Inuenitur pro ָ, Holem, vt הוֹעֲלָה *oblatus est:* הָחֳלָה *ægrotare factus est,* ָ propter gutturalem. Tertia fœminini interdum abijcit ה, quemadmodum in Hiphil, vt הָגְלָת *translata est.*

¶ Interdum etiam Infiniti: venit cū zere, vt הָפְדֵה *redimi.*

¶ *Hæc verba in Futuro sæpissimè abijciunt* ה, *maximè verò, cum accedit*

Vau Hippuch conuersiuum, de quo supra folio 26. Exempla vbique fermè obuia sunt.

CONIVGATIO HITHPAEL.

Manifestauit.

Præteri. הִתְגַּלָּה הִתְגַּלְּתָה הִתְגַּלֵּיתָ &c.
Benoni מִתְגַּלֶּה לִּים מִתְגַּלָּה לּוֹת
Infinit. הִתְגַּלּוֹת בְּ כְּ לְ מֵהִתְגַּלּוֹת
Imperat. הִתְגַּלֵּה הִתְגַּלּוּ לִּי הִתְגַּלֶּינָה
Futurū אֶתְגַּלֶּה תִּתְ יִתְ נִתְגַּלֶּה &c.

¶ Venit & *Imperatiuus* cum Apocope ה, vt הִתְגַּל, & ָ loco ־, vt הִתְחָל *finge te ægrotare*: Idem in Futuro vsu venit.

¶ DE FVTVRO OMNIVM

Coniugationum istius Ordinis.

¶ Hæc verba, in Futuro, vt plurimùm abijciunt ה, maximè verò accedente Vau Hippuchi conuersi-

uersiuo, de quo suprà folio 26. Exēpli gratia, אגל *reuelabo*, יגל, fiuntq; ex Milra, Millel. Quandoq; pro Hirec, ·· habent, & -, maximè si prima fuerit י vel ה, vt אפן *respiciam*, יפן, ויחר *& iratus fuit*, ותהר *& concepit* ויעש *& fecit*. Interdum etiam mutatur in ּ, propter Accentū, vt אחז *uidebo*, ויחל *& ægrotauit*. Quod si media fuerit vna ex בגדכפת, duæ posteriores Scheuantur, vt ואשת *& bibi*, à שתה, ותבך *& fleuit*, וירד *& dominatus est*, ויפת *& seduxit*, וישב *& captiuum duxit*, ויחד *& lætatus est*, cum -, propter gutturalem, וישק & *irrigauit*, à שקה: *Non enim uenit Scheua in fine Dictionis, teste Elia, nisi sub literis begadkephat, exceptis* ישט *declinabit, à* שטה *&* קושט *ueritas, rectitudo, scribitur tamen etiam* קושט.

Ab הָיָה tamen, *fuit*, fit וַיְהִי pro וַיְּהִיֶה: à רָאָה *vidit*, fit וַיַּרְא. Quædam etiam sic inueniũtur, absq; vau Hipuch, vt אֵפֶן *respiciam*, אֱהִי *ero*. Sic à חָיָה *vixit*, יְחִי.

¶ In Niphal תִּגַּל אִגַּל, & sequente gutturali, cum ¨, vt וַיֵּרָא *& visus est*.

¶ In Piel אֲגַלֵּל, יְגַל *Reuelabo*.

¶ In Hiphil אֶגֶל *faciam reuelare*, תֶּגֶל, & prima gutturali cum ־, vt וַיַּחַר *& irasci fecit*, וָאַעַל *& ascendere feci*, וַיַּרְא & similia, quæ non nisi ex sola constructione discernuntur à Futuris Kal, vt in perfectis diximus. Quę vero secundã habent ב ג ד כ פ ת & ק & ט, mutant Hirec vel ¨, quod habent in Kal, in hac coniugatione in ־, vt יַרְדְּ *dominari faciet*, יַפְתְּ *dilatabit*, וַיַּשְׁקְ *& potum dedit*. Si vero se-

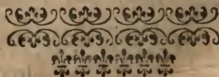
cunda

cunda fuerit gutturalis, manebit ֶ, vt וַיַּתַע *& errare fecit,* תְּמַח *delere facies.*

¶ In Hithpael אֶתְגַּל *prodam, reuelabo me,* יִתְגַּל: & interdum cum ָ, præcipuè ante gutturalem, vt תִּתְגָּר *contendes:* ac etiam cum Accentibus distinguentibus, vt וַיִּתְחָל *& simulauit se ægrotum,* & citra illos, vt יִתְאָו *concupiscet.*

¶ Eundem defectum & Imperatiuus quandoque patitur, vt גַּל *reuela,* צַו *præcipe,* à צִוָּה *in Piel: In Hiphil* הֶרֶב *multiplica: In Hithpael,* הִתְחַל *fac te infirmum.*

In Kal verò & Niphal, in hoc Modo, ה nunquàm deficit.

SEXTVS ORDO, VERBOrum duplicantium Ain Poal.

CONIVGATIO KAL.

	Præteritum,	סָבַב
סַבָּה	*Circumiuit*	סַב
סַבּוֹת	*Gyrauit*	סַבּוֹתָ
		סַבּוֹתִי
		סַבּוּ
סַבּוֹתֶן		סַבּוֹתֶם
		סַבּוֹנוּ

Benoni.

סַבָּה	סַב
סַבּוֹת	סַבִּים

Paul.

סְבוּבָה	סָבִיב
סְבוּבוֹת	סְבוּבִים

Infinitiuus.

סוֹב בְּסוֹב כְּסוֹב לְסוֹב מִסּוֹב

Impe-

Imperatiuus.

סֹבִי	סוֹב
סֻבֶּינָה	סֹבוּ

Futurum.

	אָסוֹב
תָּסֹבִּי	תָּסוֹב
תָּסוֹב	יָסוֹב
	נָסוֹב
תְּסֻבֶּינָה	תָּסֹבּוּ
תְּסֻבֶּינָה	יָסֹבּוּ

¶ Verba huius ordinis, quæ geminant ſecundam Thematis, ſeu quę habent duas poſteriores ſimiles, ſæpè occurrunt integra: ſæpè etiam ſecundam abĳciunt, relicto Dages in tertia. Et habet præteritum ¯, ad differentiam quarti ordinis, qui habet ‹, & vltima dageſsatur, quando ad eam alia litera accedit.

Præterea in Kal, Niphal, Hiphel & Hophal, vau holem inſeritur inter poſtremam radicalem, & ſyllabas conſtituẽtes perſonas, in vtroq; numero, excepta tantùm tertia perſona, vtriuſq; Generis & numeri: Fit autem illa *Epentheſis* וֹ, ad fortificationem punctuli Dages, repræſentantis defectum literæ.

¶ Quòd ſi verò quædam occurrant cum ָ, vt מָק *attenuatus eſt*, רָב *multiplicauit*, indicium eſt, non tàm ad hunc, quàm etiam ad quartũ ordinem pertinere, ratione nimirum iſtarum perſonarum.

¶ *B*ENONI, Fœmininum huius à præterito differt ſolo Accentu.

Et quædam veniunt cum וֹ, vt תּוֹם *integer*: Pauca etiam habent ָ in ſingulari, in plurali & fœminino regulariter

lariter ־, vt תָּם *perfectus*, תְּמִים.

Quædam etiam veniunt perfectè, vt סוֹבֵב *circumiens*.

Sic *Paul* etiam, & quidem ſemper integrè venit.

¶ *Infinitiuus*, interdum venit cum ֹ, vt לְבוֹר *ad elucidandum*, & cum ־, vt לְרֵר *ad expandendum*: Item more quieſcentium ה cum ת in fine, vt חֲנוֹת *miſereri*.

¶ *Imperatiuus* habet Dages poſt punctum longum, contra Regulam, idq; propter Accentum in penultima.

Inuenitur etiam cum ּ & ה paragogico, vt עוּזָּה *corrobora*, & cum ָ, vt אָרָּה *maledic*. Reliquæ voces interdum habent ָ:, vt רָנּוּ *canite*, רָנִּי *cane*. Sic 3. Plural: fœm: תְּמִינָּה *conſummemini*: vel ֵ, vt תְּמֵינָּה, vbi retrahitur

Accentus ad penultimam, ob punctorum multitudinem.

¶ *Literæ* איתן *Futuri* habent ָ, quod nonnunquàm mutatur in vocalem paruam, & Dages, vt אֶקֹּב *maledicam*, אֶכֹּת *contundam*, ישֹּׁםּ *stupebit*, יִקֹּד *verticẽ inclinabit*: Vbi Dages contra naturam suam, repræsentat defectum sequentis radicalis, & non præcedentis (quod idem in Hiphil vsu venit, vt וַיָּסֵב *& vertit*) quæ quidem sola constructione & significatione distinguuntur á Futuro Niphal. Quædam inueniuntur cum ְ, loco ִ, vt יְרוֹן *laudabit*, יְשׁוֹד *vastabit*, *&c.*

Aliquando etiam ָ mutatur in ֵ, vt יֵמַר *amarescet*, איתם cum י ocioso, vt quidam volunt. Item propter *Vau hippuch*, media Holem,

muta-

mutatur aliquando in aliam vocem, vt וַנָּסָב & *circuiuimus*, וַיֵּחַם *& incaluit*, (וַיָּרֶם *& vermiculauit*, ad differẽtiam וַיָּרָם *& eleuatum est*, à רום). In pausa Holem semper manet immutatum, vt, וַיָּהוֹם *& contriuit*. Additur interdum ה paragogicum, impresso Dages secundæ, vt תָּרוֹנָּה pro תָּרוֹן *prædicabit*: Et sine Dages, vt נָבוֹזָה *spoliabimus*.

¶ Tertia fœmina pluralis habet ־ִ, ob causas, suprà dictas in Imperatiuo

CONIVGATIO NIPHAL.

Præteritum.

נָסַב	נָסַבָּה
נְסַבּוֹתָ	נְסַבּוֹת
נְסַבּוֹתִי	
נָסַבּוּ	
נְסַבּוֹתֶם	נְסַבּוֹתֶן
נְסַבּוֹנוּ	

Benoni

Benoni.

נָסָב נְסַבָּה
נְסַבִּים נְסַבּוֹת

Infinitiuus.

הִסֵּב בֵּה כֵּה לֵה מֵהִסֵּב & הִסּוֹב

Imperatiuus.

הִסֵּב & הִסּוֹב הִסַּבִּי
הִסַּבּוּ הִסַּבְנָה

Futurum.

אֶסַּב תִּסַּב יִסַּב נִסַּב תִּסַּבּוּ &c.

¶ Huius paſsiui, eadem eſt ratio, quæ paſsiui 4. Ordinis: & נ characteriſtica in tertijs perſonis habet ָ, in reliquis Scheua. Reperiuntur tamen etiam interdũ cum Hirec, nonnunq̃ verò cum ֵ, vt נִחַר *exuſtum eſt*, נִחַנְתְּ *gratioſa fuiſti.*

Quod ad vltimam attinet, effertur, vel cum ַ, vel cum ֵ, vt נָמֵס *diſſolutus*

solutus est: In pausa tamen vtrumq; mutatur in ָ. Reperitur etiam in plurali *Holem*, vt וְנָגֹלוּ *& conuoluentur*, נָגֹזוּ *attonsi sunt.*

¶ In *Benoni* retinent *Holem* vel ֵ, quæ in præterito ea habuerunt: reliqua habent duplex ָ, quorum prius tamen in fœm: & vtroq; plurali, accedente in fine syllaba, in Scheua mutatur.

¶ *Characteristica* ה *Infinitiui*, habet ֵ ante gutturalem, quę non est capax puncti Dages, vt הֵחֵל *pollui*. Et plerunq; in ֵ desinit, interdum etiam in וֹת, vt verba 4. ordinis.

¶ *Futurum* vt plurimùm terminatur in ַ, vt יִמַּד *mensurabitur*: quædam in ׳ desinunt, vt יִשּׁוֹם *deuastabitur*: Quando autem prima radicalis est gutturalis vel ר, mutatur *Hirec* vsita-

Benoni.

נָסָב	נְסַבָּה
נְסַבִּים	נְסַבּוֹת

Infinitiuus.

הִסֵּב בְּהִ כְּהִ לְהִ מֵהִסֵּב & הִסּוֹב

Imperatiuus.

הִסֵּב & הִסּוֹב	הִסַּבִּי
הִסַּבּוּ	הִסַּבְנָה

Futurum.

אֶסַּב תִּסַּב יִסַּב נִסַּב תִּסַּבּוּ &c.

¶ Huius paſsiui, eadem eſt ratio, quæ paſsiui 4. Ordinis: & נ characteriſtica in tertijs perſonis habet ָ, in reliquis Scheua. Reperiuntur tamen etiam interdũ cum Hirec, nonnunq̃ verò cum ֵ, vt נִחַר *exuſtum eſt*, נִחַרְתְּ *gratioſa fuiſti.*

Quod ad vltimam attinet, effertur, vel cum ַ, vel cum ֵ, vt נָמֵס *diſ-ſolutus*

solutus est: In pausa tamen vtrumque mutatur in ָ. Reperitur etiam in plurali *Holem*, vt וְנָגוֹלוּ *& conuoluentur*, נָגוֹרוּ *attonsi sunt*.

¶ In *Benoni* retinent *Holem* vel ֵ, quæ in præterito ea habuerunt: reliqua habent duplex ָ, quorum prius tamen in fœm: & vtroque plurali, accedente in fine syllaba, in Scheua mutatur.

¶ *Characteristica* ה *Infinitiui*, habet ֵ ante gutturalem, quę non est capax puncti Dages, vt הֵחֵל *pollui*. Et plerunque in ֵ desinit, interdum etiam in וֹת, vt verba 4. ordinis.

¶ *Futurum* vt plurimùm terminatur in ַ, vt יִמַּד *mensurabitur*: quædam in ו desinunt, vt יִשּׁוֹם *deuastabitur*: Quando autem prima radicalis est gutturalis vel ר, mutatur *Hirec*

vsita-

vsitato more in ¨, vt יֵרַךְ *mollescet*, אֲחַתָּה *pauebo*. Idem quoque fit in aliis quibusdam, vt אֵקַל *vilipendar*, אֵיתָם *immaculatus ero*. Sed hæc Futura omnes, præter *R. D. Kimhi*, referunt ad Kal.

CONIVGATIO PIEL.

Præteri. סִבֵּב סִבַּבְתָּ תִּי סִבְּבוּ &c.
Benoni מְסַבֵּב מְסַבְּבִים בָּה בוֹת
Paul מְסֻבָּב מְסֻבָּבִים בָּה בוֹת
Infiniti. סַבֵּב בְּ כְּ לְ מִסַּבֵּב
Imperat. סַבֵּב סַבְּבוּ סַבְּבִי סַבֵּבְנָה
Futurū אֲסַבֵּב תְּסַבֵּב יְסַבֵּב

¶ Formatur etiam more quarti ordinis, vt סוֹבֵב סוֹבַבְתָּ תִּי &c.

CONIVGATIO PVAL.

Præter. סֻבַּב סֻבַּבְתָּ תִּי סֻבְּבוּ &c,
Benoni סֻבָּב סֻבָּבִים בָּה בוֹת
Infiniti. סֻבּוֹב
Futurū אֲסֻבַּב תְּסֻבַּב יְסֻבַּב תְּסֻבְּבוּ &c.

CON-

CONIVGATIO HIPHIL.

Præteri.	הֵסֵב & הֵסַב הֵסֵבָּה הֲסִבּוֹתָ
	הֲסִבּוֹת הֲסִבּוֹתִי &c.
Benoni	מֵסֵב vel מֵסַב מְסִבִּים בָּה בּוֹת
Paul	מוּסָב מוּסַבִּים בָּה בּוֹת
Infiniti.	הָסֵב בְּהָסֵב כְּ לְ מֵהָסֵב
Imperat.	הָסֵב הָסֵבּוּ בִּי הֲסִבֶּנָה
Futurū	אָסֵב תָּסֵב יָ נָ תָּסֵבּוּ יָסֵבּוּ

¶ *He characteristica* in tribus tertijs personis præteriti habet ¨,in reliquis Personis sequitur punctationem quarti ordinis, præter quòd huius ordinis verba *dageſsantur*, cùm illa *raphentur*, הֵחֵל *incepit*, propter primam gutturalem,afficitur ˉ,vt הַחִלּוֹתִי *cœpi.*

¶ *Infinitiuus* habet quandoq; secundo loco ˉ,vt הָסַב.

¶ *Literæ*

¶ *Literæ* איתן *Futuri*, vt plurimùm habent ָ, & vltima ֵ. Mutatur tamẽ sæpè sine vlla necessitate, vox magna in paruã & Dages. יָחֵל, אָחֵל &c. Cum ֵ significat *polluam*: cum ָ verò יָחֵל אָחֵל *incipiam* significat.

Prima radicalis interdum habet *Hirec* pro ֵ, vt יַשִּׁים *desolari faciet*.

Quando accedit *Vau Hippuch*, mutatur ֵ in ֶ, retracto Accentu ad priorem, וַיָּגֶל *& reuoluit*.

CONIVGATIO

Hophal.

&c. הוּסַב הוּסַבּוֹתָ תִּי הוּסַבּוּ *Præteri.*

הוּסַב *Infiniti.*

אוּסַב תּוּסַב יוּסַב נוּסַב תּוּסַבּוּ *Futurũ*

¶ Literæ איתן *Futuri* frequentiùs habent ֻ. sequente Dages, vt יֻכַּת *conteretur*: & sine Dages ob gutturalem, vt יֻחַן *gratiosa erit*.

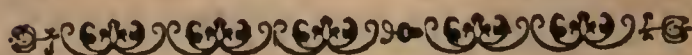
CON-

CONIVGATIO.

Hithpael.

Præter.	הִתְסַבֵּב הִתְסַבַּבְתָּ תִי בְנוּ
Benoni	מִתְסַבֵּב בִים בֶה בוֹת
Infiniti.	הִתְסַבֵּב בְּהִת כְּ לְ מֵהִתְסַבֵּב
Imperat.	הִתְסַבֵּב בְּבוּ בְּבִי הִתְסַבֵּבְנָה
Futurũ	אֶתְסַבֵּב תִת יִת נִת תִתְסַבְּבוּ

¶ Formatur etiam more quarti ordinis, vt & in PIEL monuimus, vt הִתְגּוֹלֵל *volutauit se.*

SEPTIMVS ORDO, COMPOSITORVM EX SVPERIORIBUS ordinibus,

Hoc est, quorum prima est, vel נ *deficiens, vel* י *vel* א *quiescens, & tertia* ה

vel א *quiescens: & pendet horum verborum coniugatio ex superioribus ordinibus, secundo, tertio, & quinto, vndè componitur. Cum itaq; in prædictis ordinibus propè omnia hûc spectantia posita sint, paucis hic ordo expediri poterit.*

Et notandum, huius ordinis verba, nec in Infinitiuo nec in Imperatiuo primam radicalem perdere, præter נָשָׂא *tulit*, & יָצָא *exiuit.*

COMPOSITA PE NVN, *& Lamed Aleph.*

Præteri. נָשָׂא נָשָׂאתָ תִּ נָשְׂאוּ
Benoni נוֹשֵׂא נוֹשְׂאִים נוֹשְׂאָה אוֹת
Paul נָשׂוּא נְשׂוּאִים &c.
Infiniti. שְׂאֵת בִּשְׂאֵת כְּ לָשֵׂאת מִשְּׂאֵת
Imperat. שָׂא שְׂאוּ שְׂאִי שְׂאֶנָה
Futurũ אֶשָּׂא תִּשָּׂא יִשָּׂא נִשָּׂא &c.

Inueni-

¶ Inuenitur נָשׂוּ pro נָשְׂאוּ more desinētiū in ה. Sic in Paul נָשׂוּי pro נָשׂוּא.

¶ In Infinitiuo cum literis בכלם, Euphoniæ gratia pro בְּשֵׂאת dicitur בְּשֵׂאת &c.

¶ Fœmininum plurale Futuri trifariam reperitur, תִּשֶּׂאינָה *feretis*, & תִּשֶּׂאנָה, atq; תִּשֶּׂנָה *cum defectu* א.

CONIVGATIO NIPHAL.

נִשָּׂא נִשֵּׂאת *Præter.*
נִשָּׂא נִשָּׂאִים &c. *Benoni*
הִנָּשֵׂא *Infiniti.*
אֶנָּשֵׂא תִּנָּשֵׂא &c. *Futurū*

Inuenitur יִנָּשְׂאוּ pro יִנָּשְׂאוּ *portabūtur.*

CONIVGATIO PIEL.

נִשֵּׂא נִשֵּׂאת תִּי נִשְּׂאוּ &c. *Præteri.*
מְנַשֵּׂא מְנַשְּׂאִים אָה אוֹת *Benoni*
מְנֻשָּׂא מְנֻשָּׂאִים אָה אוֹת *Paul*
נַשֵּׂא vel נַשּׂוֹת *Infiniti.*

k 2 Impe-

Imperat. נַשֵּׂא נַשְּׂאוּ נַשְּׂאִי נַשֶּׂאנָה
Futurũ אֲנַשֵּׂא תְּנַשֵּׂא יְנַשֵּׂא

CONIVGATIO
Pual.

Præter. נֻשָּׂא נֻשֵּׂאתָ נֻשֵּׂאתִי נֻשֵּׂאנוּ
Benoni מְנֻשָּׂא מְנֻשָּׂאִים אָה אוֹת
Infinit. נֻשֵּׂאת
Futurũ אֲנֻשָּׂא תְּנֻשָּׂא יְנֻשָּׂא &c.

CONIVGATIO
Hiphil.

Præter. הִשִּׂיא הִשֵּׂאתָ תִי הִשֵּׂאנוּ
Benoni מַשִּׂיא מַשִּׂיאִים אָה אוֹת
Paul מֻשָּׂא מֻשָּׂאִים אָה אוֹת
Infiniti. הַשְּׂאת
Imperat. הַשֵּׂא הַשְּׂאוּ אִי הַשֶּׂאנָה
Futurũ אַשִּׂיא תַּשִּׂיא יַשִּׂיא &c.

CONIVGATIO HO-
phal.

Præteri. הֻשָּׂא הֻשֵּׂאתָ תִי הֻשֵּׂאנוּ &c.
Infi-

הִשָּׂאֵרֵת *Infiniti.*
אֶשָּׂא *Futurũ*

CONIVGATIO
Hithpael.

הִתְנַשֵּׂא שֵּׂאתָ שֵּׂאתִי *Præter.*
מִתְנַשֵּׂא מִתְנַשְּׂאִים *Benoni*
הִתְנַשְּׂאֵרֵת *Infinit.*
הִתְנַשֵּׂא הִתְנַשְּׂאוּ *Imper.*
&c. אֶתְנַשֵּׂא תִתְנַשֵּׂא *Futurũ*

¶ Ordines compoſiti ex duobus conſyderandi ſunt, vt נָשָׂא tulit, capite ſpectat ad נָגַשׁ, calce verò ad מָצָא *inuenit.*

COMPOSITA PE NVN,
Lamed HE.

CONIVGATIO KAL.
Inclinauit.

נָטָה נָטִיתָ נָטִיתִי נָטוּ *Præter.*

נוֹטֶה נוֹטִים נוֹטָה נוֹטוֹת *Benoni*
נָטוּי נְטוּיִם נְטוּיָה נְטוּיוֹת *Paul*
נְטוֹת בִּנְטוֹת כִּ לִ מִנְּטוֹת *Infinit.*
נְטֵה נְטוּ נְטִי נְטֶינָה *Imperat.*
אֶטֶּה תִּטֶּה יִטֶּה נִטֶּה תִּטּוּ *Futurũ*

¶ Verba huius ordinis (exceptis illis quę suprà posita sunt) duodenario numero includũtur, suntq;, נָחָה נָוָה נָהָה נָכָה נָסָה. נָלָה Et sex quidem alia, in quibus tàm נ deficit, quàm ה quiescit. vt נָקָה in Niphal, נָמָה in Cal & Hiphil, נָטָה vero נָצָה נָכָה & נָשָׁה in Cal, Hiphil & Hophal.

¶ Quia ה & א sunt commutabiles, ideo pro נוֹשֵׁא נֹשֶׁה *fœnerans* dicitur à נָשָׁה, *fœnerans*.

Idem

Idem in Infinitiuo & Futuro accidit, vt נצא נְצֹא *volare* à נָצַר, תָּצָא *volabit*, vbi ‥ sub ת ponitur pro Hirec & Dages.

¶ In Futuro interdum ה in Iod mutatur, vt תְּשִׁי *oblit⁹ es*, p תְּשֶׁה. Amisso verò ה scribitur modò cum ‥, vt וַיֵּט, modò cum ∵, accentu demigrante, vt וַיֶּט *& extendit*. Reperitur etiam cum Hirec, vt וַיִּז *& asperſit*.

CONIVGATIO
Niphal.

Præteri.	נִטָּה נִטֵּיתָ נִטֵּיתִי
Benoni	נִטֶּה נִטִּים נִטָּה נִטּוֹת
Infinit.	הִנָּטוֹת
Imperat.	הִנָּטֵה הִנָּטוּ הִנָּטִי הִנָּטֶינָה
Futurū	אִנָּטֶה תִּנָּטֶה יִנָּטֶה

CONIVGATIO PIEL.

Præteri. נִטָּה נִטִּיתָ נִטֵּיתִי נִטּוּ &c.
Benoni מְנַטֶּה מְנַטִּים טָּה טוֹת
Paul מְנֻטֶּה מְנֻטִּים טָּה טוֹת
Infinit. נַטּוֹת
Imperat. נַטֵּה נַטּוּ נַטִּי נַטֶּינָה
Futurũ אֲנַטֶּה תְּנַטֶּה יְנַטֶּה נְנַטֶּה

CONIVGATIO
Pual.

Præteri. נֻטָּה נֻטֵּית נֻטֵּיתִי נֻטּוּ
Benoni נֻטֶּה נֻטִּים נֻטָּה נֻטּוֹת
Infinit. נֻטּוֹת
Futurũ אֲנֻטֶּה תְּנֻטֶּה יְנֻ נְנֻטֶּה

CONIVGATIO
Hiphil.

Præteri. הִטָּה הִטֵּיתָ תִי הִטּוּ תֶם
Benoni מַטֶּה מַטִּים מַטָּה מַטּוֹת
Paul מֻטֶּה מֻטִּים מֻטָּה מֻטּוֹת
Infini-

Infiniti. הַטּוֹת בְּ כְּ לְ מֵהַטּוֹת
Imperat. הַטֵּה הַטּוּ הַטִּי הַטֶּינָה
Futurũ אַטֶּה תַּטֶּה יַטֶּה נַטֶּה

¶ Imperatiuus venit etiam cum *Apocope* literæ ה, vt הַט. *Sic* etiam Futurum אַט

CONIVGATIO
Hophal.

Præter. הֻטָּה הֻטֵּית הֻטֵּיתִי
Infiniti. הֻטּוֹת
Futurũ אֻטֶּה תֻּטֶּה יֻטֶּה נֻטֶּה

CONIVGATIO
Hithpael.

Præter. הִתְנַטָּה הִתְנַטֵּיתָ תִי הִתְנַטּוּ
Benoni מִתְנַטֶּה טִים טָּה טוֹת
Infiniti. הִתְנַטּוֹת בְּ כְּ לְ מֵהִתְנַטּוֹת
Imperat. הִתְנַטֵּה טּוּ טִּי הִתְנַטֶּינָה
Futurũ אֶתְנַטֶּה תִּת יִתְ נִתְנַטֶּה

¶ Refertur totus hic ordo, quantum ad primam, ad נָגַשׁ, quantum ad postremam, ad גָּלָה.

COMPOSITA EX IOD & *Aleph*.

Duo tantùm reperiuntur huius Classis verba, יָצָא *exiuit*, יָרֵא *timuit*: quorum illud compositũ est in Kal, Hiphil & Hophal, hoc verò in Kal & Niphal.

CONIVGATIO KAL.

Præter. יָצָא יָצָאתָ יָרֵא יָרֵאתָ

Benoni יוֹצֵא יוֹצְאִים יוֹצְאָה & יוֹצֵאת

יָרֵא יְרֵאִים יְרֵאָה יְרֵאוֹת

Paul יָצוּא יְצוּאִים יָרוּא יְרוּאִים

Infiniti. יָצוֹא & צֵאת בְּצֵאת כְּ לְ מִצֵּאת

יָרֹא vel יְרֹא בִּירֹא כִּי לְרוֹא מִירֹא

Iod interdũ occultatur in ·· , vt לֵרוֹא

Reperitur etiam cum ה paragogico, vt לְיִרְאָה *vt timeant*.

Impe-

צֵא צְאוּ צְאִי צֶאינָה *Imperat.*
יְרָא יִרְאוּ יִרְאִי יִרְאֶינָה vel יְרֶאנָה
אֵצֵא תֵּצֵא תֵּצְאִי *Futurũ*
&c. אִירָא תִּירָא תִּירְאִי
Cum Vau Hippuch Iod abſconſo
וַיִּרָא *& timuit.*

CONIVGATIO NIPHAL.

נוֹצָא נוֹצֵאתָ נוֹרָא נוֹרֵאתָ *Præteri.*
נוֹצָא נוֹצָאִים נוֹרָא נוֹרָאִים *Benoni*
Formidabilis Ductus
הִוָּצֵא בְּ כְּ לְ מֵ הִוָּרֵא *Infinit.*
הִוָּצֵא הִוָּצְאוּ אִי הִוָּצֶאנָה *Imperat.*
הִוָּרֵא הִוָּרְאוּ אִי הִוָּרֶאנָה
אִוָּצֵא תִּוָּצֵא יִוָּצֵא *Futurũ*
אִוָּרֵא תִּוָּרֵא יִוָּרֵא נִוָּרֵא תִּוָּרְאוּ

CONIVGATIO PIEL.

יִצֵּא יִצֵּאתָ יָרֵא יָרֵאתָ *Præter.*
מְיַצֵּא מְיַצְּאִים מְיָרֵא מְיָרְאִים *Benoni*
hic non יָרֵא à, מְיֻצָּא מְיֻצָּאִים *Paul*
inuenitur.

Infini-

Infinit. יֵצֵא בְּיֵצֵא יָרֵא בְּיָרֵא

Imperat. יֵצֵא יַצְאוּ יַצְאִי יֵצֶאנָה

יָרֵא יָרְאוּ יָרְאִי יָרֶאנָה

Futurũ אֵיצֵא תֵּיצֵא יֵיצֵא נֵיצֵא

אֵירָא תֵּירָא יֵירָא נֵירָא תֵּירְאִי

CONIVGATIO

Pual.

Præter. יֻצָּא יֻצֵּאתָ

Benoni יֻצָּא יֻצָּאִים

Infiniti. יֻצּוֹא

Futurũ אֲיֻצָּא תְּיֻצָּא

¶ Verbum יָרֵא non vltra inuenitur.

CONIVGATIO

Hiphil.

Præteri. הוֹצִיא הוֹצֵאתָ *protulit*

Benoni מוֹצִיא מוֹצִיאִים

Paul מוּצָא מוּצָאִים

Infiniti. הוֹצֵא

Impera-

Imperat. הוֹצֵא הוֹצִיאוּ אִי הוֹצֶאנָה
Futurũ אוֹצִיא תּוֹצִיא יוֹצִיא

¶ Imperatiuum הַוְצֵא quære inter Quiescentia Iod.

CONIVGATIO
Hophal.

Præteri. הוּצָא הוּצֵאתָ
Infiniti. הוּצֵא
Futurũ אוּצָא תּוּצָא יוּצָא

CONIVGATIO
Hithpael.

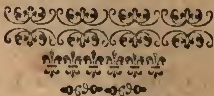
Præter. הִתְיַצֵּא הִתְיַצֵּאתָ
Benoni מִתְיַצֵּא מִתְיַצְּאִים
Infinit. הִתְיַצֵּא
Imperat. הִתְיַצֵּא הִתְיַצְּאוּ
Futurũ אֶתְיַצֵּא תִּתְיַצֵּא, &c,

¶ אָבָה *consẽsit*, אָוָה *concupiuit*, אָפָה *pinsuit*, & אָתָה *venit*.

Horum

Horum, & similium verborum Coniugatio pendet ex אכל & גלה.

Quorum quidem verborum tria sunt composita in Kal: vnum verò scilicet אָוָה in Niphal. vt ab אָפָה & אָתָה, inuenitur *I*mperatiuus אֱפוּ *coquite*, אֱתוּ *venite*, & cum *I*od prolato, vt אֱתָיוּ, & cum ה loco א הֵתָיוּ: Futurum ab אָבָה legitur תּוֹבֵא *velis*: Ab אָתָה תֵּאתֶה *veniet*, & וַיֵּתֶא & *venit*, conuerso ה in א. Postremò amissa ה, quiescit א in ר, veluti אֱאתה, vnde וַיָּאתה & *veniet*, aliàs imitatur Quiescens Lamed ה, vt יֶאֱתֶה Prouerb: 1.

Com-

COMPOSITA PE IOD *Lamed He.*

CONIVGATIO KAL.

pulcher fuit יָפָה יָפִית *Præter.*
יוֹפֶה יוֹפִים יוֹפָה יוֹפוֹת *Benoni*
יָפוּי יְפוּיִם יְפוּיָה יְפוּיוֹת *Paul*
יְפוֹת בִּיפוֹת *Infiniti.*
יְפֵה יְפִי יְפִי יְפֶינָה *Imperat.*
אִיפֶה תִּיפֶה יִפֶה *Futurū*

¶ Hæc verba normam tertij & quinti ordinis sequuntur: nam ratione י, formantur vt יָשַׁב, ratione ה vt גָּלָה. Et duo quidem, יָעָה & יָפָה inueniuntur composita in Kal: יָרָה in Kal, Niphal & Hiphil: יָנָה in Kal & Hiphil, יָגָה in Niphal, Hiphil & Hophal יָדָה in Piel, Hiphil & Hithpael.

Futurum

¶ Futurum etiam fit per Apocopen ה, vt יִיף תִּיף אִיף, וַיִּיף *& pulcher fuit.* *A* יָרָה *legitur* יִיר אִיר.

CONIVGATIO
Niphal.

Præter. נוֹפָה נוֹפֵית: *Sed non est in vsu:*
Benoni נוֹפֶה נוֹפִים *Cum sit neutrũ*
Infinit. הִוָּפוֹת
Imperat הִוָּפֵה
Futurũ אִוָּפֶה תִּוָּפֶה יִוָּפֶה

CONIVGATIO
Piel.

Præter. יִפָּה יִפִּית יִפִּיתִי
Benoni מְיַפֶּה מְיַפִּים
Paul מְיֻפֶּה מְיֻפִּים
Infinit. יַפּוֹת
Imperat. יַפֵּה יַפִּי יַפּוּ יַפֶּינָה
Futurũ אֲיַפֶּה תְּיַפֶּה

CON-

CONIVGATIO
Pual.

יֻפָּה יֻפֵּית יֻפֵּיתִי *Præter.*
יֻפֶּה יֻפִּים□ *Benoni.*
יֻפּוֹת□ *Infiniti.*
&c. אֲיֻפֶּה תְּיֻפֶּה□ *Futurũ*

CONIVGATIO
Hiphil.

הוֹפָּה הוֹפֵית הוֹפֵיתִי *Præteri.*
מוֹפֶּה מוֹפִים□ *Benoni*
מוּפֶּה מוּפִים□ *Paul*
הוֹפּוֹת□ *Infinit.*
הוֹפֵּה□ *Imperat.*
אוֹפֶּה תּוֹפֶּה יוֹפֶּה□ *Futurũ*

CONIVGATIO
Hophal.

הוּפָּה הוּפֵּית *Præteri.*
הוּפּוֹת□ *Infiniti.*
אוּפֶּה תּוּפֶּה□ *Futurũ*

l

CONIVGATIO
Hithpael.

Præteri. התיפה התיפית
Benoni מתיפה פים פה פות
Infiniti. התיפות
Imperat. התיפה
Futurũ אתיפה תתיפה

VERBVM נתן ANOMALON EST: vtrimq; enim נ abijcit certis in locis.

CONIVGATIO
Kal.

Præter. נתן *dedit* נתנה נתת נתת נתתי
נתנו נתתם תן נתנו & נתנו perfectè
Benoni נותן נותנים
Paul נתון נתונים
Infiniti. נתון & תת בתת כ ל מתת
Imperat. תן תנו תני תננה
Futurũ אתן תתן יתן נתן

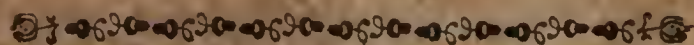
CON:

CONIVGATIO
Niphal.

Præteri.	נִתַּן נִתְּנָה נִתַּתָּ נִתַּת נִתַּתִּי
Benoni	נִתָּן נִתָּנִים נָה נוֹת
Infiniti.	הִנָּתֵן בְּ כְּ לְ מֵהִנָּתֵן
Imperat.	הִנָּתֵן הִנָּתְנוּ נִי הִנָּתַנָּה
Futurū	אֶנָּתֵן תִּנָּתֵן יִנָּתֵן

¶ Hoc verbum in præteritis amittit extremam literam, quando eam sequitur ת. Inuenitur etiam תֵּת pro נָתַת. *Infinitiuus* תֵּת & caput, & caudam perdit, cùm alioqui secundum *Analogiam* dicendum esset תֵּנֶת, vt גֶּשֶׁת à נָגַשׁ. Legitur etiam cum ה paragogico תְּנָה *dare.*

¶ Inuenitur etiam Futurum Hophal aliquoties יֻתַּן *tradetur.*

OCTAVVS ORDO, VERborum quæ pluribus, quàm tribus constant literis radicalibus.

VERBVM QVATVOR LITERARVM.

PIEL.

Præteri. כִּלְכֵּל כִּלְכַּלְתָּ כִּלְכַּלְתִּי &c.
Benoni מְכַלְכֵּל מְכַלְכְּלִים &c.
Paul מְכֻלְכָּל מְכֻלְכָּלִים &c.
Infinit. כַּלְכֵּל בְּ כְּ לְ מִכַּלְכֵּל
Futurũ אֲכַלְכֵּל תְּכַלְכֵּל יְכַלְכֵּל

PVAL.

Præter. כֻּלְכַּל כֻּלְכַּלְתָּ כֻּלְכַּלְתִּי
Benoni כֻּלְכָּל כֻּלְכָּלִים
Infinit. כֻּלְכּוֹל
Futurũ אֲכֻלְכַּל תְּכֻלְכַּל יְכֻלְכַּל.

VERBVM V. LITERARVM.

PVAL.

Præter. חֳמַרְמַר חֳמַרְמַרְתָּ תִּי
Benoni

&c. חֲמַרְמְרִים חֲמַרְמַר *Benoni*

חֲמַרְמוֹר *Infinit.*

et cætera. אֲחַמַרְמַר *Futurū*

VERBVM הִשְׁתַּחֲוָה *adorauit.*

הִשְׁתַּחֲוִיתָ הִשְׁתַּחֲוְתָה הִשְׁתַּחֲוָה *Præter.*

מִשְׁתַּחֲוִים מִשְׁתַּחֲוֶה *Benoni*

הִשְׁתַּחֲוֹת *Infinit.*

הִשְׁתַּחֲוּוּ הִשְׁתַּחֲוֵה *Imperat.*

תִּשְׁתַּחֲוֶה אֶשְׁתַּחֲוֶה *Futurū*

¶ Quæ literis conſtant quatuor, fermè omnia ſunt *Piel,* vt כִּלְכֵּל *cibauit,* שִׁעֲשַׁע *oblectauit,* à שָׁעָה, גִּלְגֵּל *voluit* à גָּלַל. Pauca reperiuntur in *pual,* vt תְּשֻׁעַשָׁעוּ *oblectabimini.*

Et formantur hæc, partim ex Quieſcentibus in ה, quinti ordinis, partim etiam ex duplicantibus mediam radicalem. Sunt enim tantùm duo, in quibus quatuor diſtinctæ

ſunt literæ, פִּרְסֵם *demolitus eſt*, & כִּרְבֵּל *indutus eſt* : et duo in quibus quinq; ſunt literæ, חֳמַרְמַר *turbatus eſt* in Pual, à חָמַר: Et in Kal יְפֵיפָה *pulcher factus eſt*, à יָפָה.

Verbum הִשְׁתַּחֲוָה de quinto eſt ordine, à שָׁחָה *inclinauit*, & ה tertiam radicalem mutat in Vau mobile, & ש tranſponitur, vt ſuprà folio 47. habetur.

Atq; ſic hactenus ſingulorum Ordinum & coniugationum paradigmata, cum ſuis punctis, & Accentuum ſede, oculis ſubiecimus, & annotationes neceſſarias addidimus. Reſtat vt de Anomalis quoque aliquid dicamus.

DE

DE VERBIS ANOMAlis, *seu irregularibus.*

Anomala verba sunt, quæ vel ex duabus radicalibus seu primitiuis, vel ex duobus verbi Accidentibus constãt, quorum Vim & significationem pariter gerunt. Et habent ea suam Emphasin, nec in vsum promiscuum, vt alia verba, incidunt. Talia sunt, מְקַלְלוּנִי *maledicunt mihi* Ierem:15. quod compositum videtur ex קָלַל *maledixit,* & קָלָה *vilipendit,* & significat eo loco, contemptum habet me, simulq; conuitijs insectatur.

Quædam componi videntur ex cõpluribus, vt פַּרְשֵׁז *expandit,* Iob 26. quasi פָּרַשׂ שַׁדַּי זִיו *expandit omnipotens claritatem.* Sic יִרַדֹּף *persequetur,* Psal: 7. ex Futuris Kal & Piel conflatum videtur, ex יִרְדֹּף & יְרַדֵּף

נִאשַׁאֵר *residuus ero*, ex Niphal & Kal compositum videtur.

Hûc etiam referri possunt ea, quæ in diuersis ordinibus, præsertim tertio & quarto vsurpata reperiuntur, vt הֵטִיבוֹתִי *benefeci*, à טוב 4. ordinis, & הֵטַבְתִּי à יָטַב.

Sed hæc pauca indicasse hoc loco sufficit: reliqua enim ipsa Sacrorum librorum lectio offeret, & in Lexicis suis locis explicata reperiuntur, atque in Libello singulari, quem Elias *Leuita* ספר ההרכבה, hoc est Librum compositionis inscripsit.

¶ *Sunt & alia non pauca, quæ à communi norma deflectunt, vel eam immutant, quorum meminisse Studiosum oportet: vtpote, quòd Literæ gutturales vt plurimùm pro simplici Scheua, compositum requirũt, Literæ Eheui*

inter

inter se commutātur, & verbis quibusdam in fine, vt & litera Nun ociosè adÿciuntur, & Literæ eiusdem instrumēti altera interdum pro altera ponitur: quòd Accentus Regÿ, vocales breues in longas mutant: puncta item vocalia longa in breuiá, & cōtra interdum mutantur: quòd quædam verba in quibusdam modis & temporibus, atq; personis Prosthesin, Aphæresin, Syncopen, Epenthesin, Apocopen & Paragogen admittere et pati reperiuntur. Sed quia hæc aut per se facilia, aut suis in locis explicata sunt, atq; in Exegesi grammatica Autorum indicari solent: hæc qualiscunq; generalis commonitiò hoc loco sufficiat. Antequàm autem ad alteram Orationis partem accedamus: prius de ratione adiungendi verbis Affixa aliquid dicemus, & normam

eius certam additamenti loco, oculis subycíemus.

DE AFFIXIS VERBORVM.

Plurimum breuitatis hebrææ Linguæ affixa afferunt. Horum enim beneficio, vnico sæpè vocabulo exprimere licet, quod latinè pluribus efficitur.

Sunt autem Affixa, pronomina inſeparabilia, quæ hebraicè הַכִּנּוּיִם h. e. *connotationes* appellantur. Et ſunt duplicia, ſimplicia, & compoſita.

Simplicia, ſunt ipſæ literæ, in vocabulo כִּנּוּיִם comprehenſæ.

Compoſita, ſunt ſyllabæ ex iiſdem literis confectæ, vt נִי נוּ נוּ נָה הוּ מוֹ הֶם הֶן כֶם כֶן, quarum poteſtates ſuprà, à folio 20. vſq; ad 30. ex-

30. explicatæ reperiuntur, inter literas & syllabas seruiles.

Affixorum nomine, eas primùm appellauit Iohannes Capnion, siue Reuchlin Phorcensis, (L. L. *Doctor, Comes Palatinus & Triumvir Sueuiæ, qui primus hoc seculo linguam hebræam incredibili suo studio, sumptibus & periculo nõ exiguo didicit, docuit, Ecclesiæ restituit, & commẽdauit: cuius memoria vt Hebræi loquũtur, sit in benedictiõe*) ideo, quòd nunquàm absolutè positæ, sed semper verbis (quædam etiã nominibus et alijs dictionibus) annexæ reperiantur, & Pronominum vicem subeant.

Sciendũ autẽ est Affixa duntaxat verbis Actiuis annecti, rarissimè

Passi-

Paſsiuis,& non niſi in Infinitiuo, vt Gen: 2. בְּהִבָּרְאָם *in creatione eorum, ſeu vbi creati eſſent.*

Videndum etiam, quæ Affixa, quibus Perſonis & modis conueniant: non enim omnia omnibus competunt. Præterea animaduertendum, quæ puncta, & quomodo accedentibus Affixis, mutentur, quæuè puncta, Affixa proximè præcedant.

Cæterum, quia paulò inferiùs in Nomine, rationes mutationis punctorum explicabuntur: nunc hoc loco ijs omiſsis, ex Dikduk R. Moſche Kimhi, ſingularum Perſonarum, Numerorum, Temporum & Modorum Affixa ſubijciemus.

PRAE-

PRAETERITVM KAL.

Tertia perſona maſc: פָּקַד *viſitauit*, recipit hæc vndecim Affixa
te פְּקָדְךָ, *illum* פְּקָדָהוּ, *&* *eum* פְּקָדוֹ
vos פְּקַדְכֶם, *eos* פְּקָדָם, *me* פְּקָדַנִי
te fœ: פְּקָדֵךְ, *eam* פְּקָדָהּ, *nos* פְּקָדָנוּ
Viſitauit vos, fœm: פְּקַדְכֶן, *eas* פְּקָדָן

Secunda Perſona פָּקַדְתָּ *viſitauiſti*, tantùm ſex recipit: naturâ enim reliquas reſpuit.

פְּקַדְתּוֹ & פְּקַדְתָּהוּ , פְּקַדְתַּנִי , פְּקַדְתָּם
פְּקַדְתָּנוּ פְּקַדְתָּהּ פְּקַדְתָּן :

¶ Interdum - ſub Ain poal vertitur in H'rec, vt יְלִדְתַּנִי *genuiſti nos*. Prima perſona פָּקַדְתִּי *viſitaui*, recipit octo Affixa.

פְּקַדְתִּיו פְּקַדְתִּיהוּ פְּקַדְתִּיךָ פְּקַדְתִּים
פְּקַדְתִּיכֶם כֵּן פְּקַדְתִּיהָ פְּקַדְתִּיךְ וְתִין

Muta-

¶ Mutatur etiam hîc - sub Ain poal in Hirec, vt Psalm:2. יְלִדְתִּיךָ genui te.

Tertia persona plural: פָּקְדוּ visitauernut, etiam recipit decē Affixa.

פְּקָדוּהוּ פְּקָדוּךָ פְּקָדוּנִי פְּקָדוּם
פְּקָדוּכֶם פְּקָדוּנוּ פְּקָדוּהָ פְּקָדוּךְ
פְּקָדוּן פְּקָדוּכֶן :

Secunda persona plural. פְּקַדְתֶּם *visitauistis*, recipit etiam 6. Affixa.

פְּקַדְתּוּהוּ וּנִי וּם וּנוּ וּהָ תּוּן :

¶ Cum huic personæ adduntur Affixa, ם abijcitur, in cuius locū succedit Vau, quemadmodum etiam in alijs locis Vau index est pluralis numeri.

Prima persona pluralis פָּקַדְנוּ *visitauimus*, recipit octo Affixa.

פְּקַדְנוּהוּ פְּקַדְנוּךָ פְּקַדְנוּם פְּקַדְנוּכֶם
פְּקַדְנוּהָ פְּקַד וּךְ פְּקַדְנוּן פְּקַדְנוּכֶן :

Tertia

Tertia persona fœm: singul: פָּקְדָה *visitauit*, recipit 10. Affixa, sicut פָּקַד

פְּקָדַתְנִי פְּקָדַתְךָ פְּקָדַתּוּ פְּקָדַתְהוּ vel פְּקָדַתְהוּ

פְּקָדַתָּה פְּקָדַתְנוּ פְּקָדַתְכֶם פְּקָדַתֶם

פְּקָדַתְכֶן פְּקָדַתֶן פְּקָדַתֵךְ פְּקָדַתָּה vel פְּקָדַתְהָ:

¶ In Affixis mutat ה in ת raphatum: Aliquando verò deficit ת illud fœmininum, deuoraturq; per Dages, quod in ת, expressè scripto, signatur, diciturq; פְּקָדַתּוּ pro פְּקָדַתְהוּ. Tollitur autem ה Affixi ad vitandam *Cacophoniam*.

Secunda persona fœm: sing: פָּקַדְתְּ *visitasti*, etiam tantùm sex recipit Affixa, & Scheua sub ת *Euphoniæ gratia* mutatur in Hirec: idq; ideo fit, ne tria Scheua in vno vocabulo cõcurrant.

פְּקַדְתִּינִי פְּקַדְתִּיהוּ vel פְּקַדְתִּיו

פְּקַדְתִּין פְּקַדְתִּיהָ פְּקַדְתִּינוּ פְּקַדְתִּים:

Secun-

Secunda persona fœm: pluralis פְּקַדְתֶּן eodem modo recipit Affixa, quo masculina פְּקַדְתֶּם.

BENONI.

פּוֹקֵד *visitans* mascul: singul: recipit decem Affixa.

פּוֹקְדוֹ vel פּוֹקְדֵהוּ פּוֹקְדָךְ
פּוֹקְדִי vel פּוֹקְדֵנִי פּוֹקְדָם פּוֹקֶדְכֶם
פּוֹקְדֵנוּ פּוֹקְדָהּ פּוֹקְדֵךְ פּוֹקְדָהֶן פּוֹקֶדְכֶן:

Participia cum Affixis verè participia sunt, sine illis verò ad Nominum naturam accedunt.

פּוֹקְדִים *visitantes*, Participium mascul: pluralis numeri, decem Affixa assumit.

פּוֹקְדָיו פּוֹקְדֶיךָ פּוֹקְדַי פּוֹקְדֵיהֶם vel
פּוֹקְדֵימוֹ פּוֹקְדֵיכֶם פּוֹקְדֵינוּ פּוֹקְדֶיהָ
פּוֹקְדַיִךְ פּוֹקְדֵיהֶן פּוֹקְדֵיכֶן:

פּוֹקֶדֶת

פוֹקֶדֶת participium tertiæ perſonæ fœm. generis, recipit decem Affixa.

פוֹקַדְתּוֹ vel פוֹקַדְתּוֹ פוֹקַדְתְּךָ vel פוֹקַדְתֵּךְ

פוֹקַדְתִּי פוֹקַדְתָּם vel פוֹקַדְתֵּימוֹ פוֹקַדְתְּכֶם

פוֹקַדְתֵּינוּ פוֹקַדְתָּהּ פוֹקַדְתֵּךְ פוֹקַדְתָּן

פוֹקַדְתְּכֶן :

פוֹקְדוֹת Participium tertiæ perſonæ ſingularis, recipit decem Affixa, quæ quantum ad formam pertinet, conueniunt cum Affixis Nominum generis fœminini, pluralis numeri.

פוֹקְדוֹתָיו פוֹקְדוֹתֶיךָ פוֹקְדוֹתַי פוֹקְדוֹתֵיהֶם

תֵיכֶם תֵינוּ תֶיהָ תַיִךְ תֵיכֶן פוֹקְדוֹתֵיהֶן :

Paul.

פָּקוּד Viſitatus, recipit quoq; decem Affixa.

פְּקוּדוֹ פְּקוּדְךָ דִי דָם דְכֶם דֵנוּ פְּקוּדָהּ

דֵךְ דָן פְּקוּדְכֶם :

פְּקוּדִים Visitati, decẽ quoq; Affixa asſumit.

פְּקוּדָיו vel פְּקוּדֵיהוּ דֶיךָ דַי דֵיהֶם vel
דֵימוֹ דֵיכֶם דֵינוּ דֶיהָ דַיִךְ דֵיכֶן פְּקוּדֵיהֶן

פְּקוּדָה Visitata, decem recipit Affixa.

פְּקוּדָתוֹ דָתְךָ דָתִי דָתָם vel דָתֵימוֹ
דָתְכֶם כֶן תֵינוּ דָתָהּ דָתֵךְ פְּקוּדָתָן:

פְּקוּדוֹת Visitatæ, similiter decem recipit Affixa.

פְּקוּדוֹתָיו דוֹתֶיךָ דוֹתַי דוֹתָם vel תֵימוֹ
תֵיכֶם תֵיכֶן תֵינוּ תֶיהָ תַיִךְ פְּקוּדוֹתֵיהֶן:

Imperatiuus.

פְּקוֹד Visita masſ: recipit 6. Affixa.

פָּקְדֵהוּ vel פָּקְדוֹ דֵנִי פָּקְדָם דֵנוּ דָהּ
פָּקְדָן:

Nota, quæ desinunt in ו habent ָ: sub prima, quæ verò sub secunda habent ֵ, sub prima habent Scheua, vt מְשָׁחֵהוּ vnge eum, שְׁמָעֵנִי audi me.

פִּקְדוּ Visitate, recipit hæc Affixa.
פִּקְדֻנִי vel פְּקָדוּנִי פִּקְדֻהוּ vel פְּקָדוּהוּ
פִּקְדוּם פִּקְדוּנִי פִּקְדוּהָ פִּקְדוּן פִּקְדוּנוּ.
פִּקְדִי Visita fœmininum.
פִּקְדִיהוּ vel פְּקָדִיהוּ דִינִי דִים דִיהָ.
פִּקְדִין, Cum ָ: aut cum Hirec.
פְּקֹדְנָה Fœm: plural: recipit Affixa. codem modo, quo Masculinum פִּקְדוּ

Infinitiuus.

¶ Infinitiuus in recipiendis Affixis conuenit cum Imperatiuo פְּקֹד habetq; 10. Affixa. Reperitur tamen etiam cum Hirec, vt בְּבִגְדוֹ בָהּ *dum præuaricaretur contra eam.*

¶ Obseruandum quoq; est, quòd quando Ain poal est gutturalis, tunc in Affixis illa habet ָ:, & Pe poal ָ, vt בְּיוֹם בָּחֳרִי in die eligere me.

Præterea ſciendum, Infinitiuum cum Affixis plerunq; pro Nomine, & pro exigentia rei nunc actiuè, nũc paſsiuè ſumi: Illa tamen Affixa נִי הֵנִי הוּ נוּ הָ patienti tantùm congruunt. Eſaiæ 37. in vno verſu 4. infinitiua loco nominum poſita ſunt: וְשִׁבְתְּךָ וְצֵאתְךָ וּבוֹאֲךָ יָדָעְתִּי וְאֵת הִתְרַגֶּזְךָ אֵלָי: *Et habitationem tuam, & egreßum tuum, & introitum tuum ſcio, & tumultum tuum contra me.*

Futurum.

¶ אֶפְקוֹד octo recipit Affixa.
vel אֶפְקְדֵנְהוּ vel אֶפְקְדֵהוּ vel אֶפְקְדוֹ
אֶפְקְדֵנוּ אֶפְקָדְךָ קָדָם אֶפְקָדְכֶם כֵּן אֶפְקְדָהּ
vel אֶפְקְדֶנָּה אֶפְקְדֵךְ אֶפְקְדֵן :

Aliquando כ habet Dages, vt אֲקַבֶּצְךָ *congregabo te,* וִיחֻנֶּךָּ *miſereatur tui.*

¶ יִפְקוֹד decem Affixa recipit.
יִפְקְדוּ vel יִפְקְדֵהוּ vel יִפְקְדֵנוּ vel יִפְקְדֶנְהוּ
יִפְקְדֶךָ יִפְקְדֵנִי יִפְקְדֵם vel דֵימוֹ יִפְקְדֵכֶם
דֵכֶן יִפְקְדֵנוּ דָהּ vel דֶנָּה יִפְקְדֵךְ יִפְקְדֵן :

¶ תִּפְקוֹד Sex recipit Affixa.
תִּפְקְדוּ vel תִּפְקְדֵהוּ vel תִּפְקְדֵנוּ &
תִּפְקְדֶנְהוּ תִּפְקְדֵנִי תִּפְקְדֵם vel דֵימוֹ דֵנוּ
תִּפְקְדָהּ vel תִּפְקְדֶנָּה תִּפְקְדֵן :

¶ נִפְקוֹד octo Affixa recipit.
נִפְקְדוּ vel דֵהוּ vel דֵנוּ נִפְקָדְךָ קְדֵם
vel דֵימוֹ נִפְקֶדְכֶם כֶּן נִפְקְדָהּ vel דֶנָּה
נִפְקְדֵךְ נִפְקְדֵן :

¶ יִפְקְדוּ decem recipit Affixa.
יִפְקְדוּהוּ vel דוּנוּ יִפְקְדוּךָ דוּנִי דוּם
vel דֵמוֹ דוּכֶם כֶּן דוּנוּ דוּהָ vel דוּנָה
יִפְקְדוּךְ יִפְקְדוּן :

¶ תִּפְקְדוּ sex Affixa recipit.
תִּפְקְדוּהוּ דוּנִי דוּם דוּנוּ דוּהָ תִּפְקְדוּן:

¶ תִּפְקוֹד quando 3. personæ est fœ: recipit Affixa eodem modo, sicut 2. persona masculini generis, nisi quòd tunc sex tantùm habet Affixa, nunc verò decem.

תִּפְקְדִי sex Affixa assumit.

תִּפְקְדֵיהוּ תִּפְקְדִינִי תִּפְקְדִי▭ דִינוּ
תִּפְקְדִיהָ תִּרְקְדִין ׃

תִּפְקוֹדְנָה siue 2, siue 3. sit personæ pluralis numeri, eodem modo recipit Affixa, quo תִּפְקְדוּ.

Et hæc est communis norma omnium Affixorum in reliquis coniugationibus.

Notandum tamen in PIEL, zerè sub altera radicali verti in Schequa, & quandoq; in ֵ ante ךָ כֶם כֶן,
vt פִּקְדֵהוּ פִּקֶדְךָ פִּקֶדְכֶ▭ ׃

In HIPHIL non mutatur prima syllaba, ex Regula perpetuò firma.

Scheua

Scheua enim quieſcens cum vocali præcedenti ſemper manet immobile:vt הִפְקִידֻהוּ.

Quieſcẽtia in Ain vau, in præterito mutant ·· in ∵, Benoni in Scheua, quod ſimiliter & futurum facit tàm Kal, quàm *H*iphil, vt הֵבִין הֱבִינֵהוּ מֵבִין מְבִינוֹ יָבִין יְבִינֵהוּ.

Quieſcentia Lamed ה, He radicale abijciunt accedentibus Affixis, quemadmodum nomina quinti ordinis. vt גָּלֵהוּ pro גִּלְתֵהוּ.

¶ Sciendum etiam, Affixa verborum non ſemper in Accuſatiuo, ſed aliquando in Ablatiuo eſſe intelligenda, vt denotẽt idem, quod עִם vel מִן cum vel à, vt דִּבְּרוֹ לְשָׁלוֹם *loqui cum ipſo pacificè*: Gen:37. לֹא יְגֻרְךָ רָע *nõ habitabit tecum malignus pſal:* 5. בָּנַי יְצָאֻנִי *filij mei egreßi ſũt à me*, Ierem:10 .&c.

Præterea obſeruandum eſt, ſæpiſſimè etiam Hebræos pro Affixis vti Pronominibus ſeparabilibus, vt אָנֹוכִי מְלַמֵּד אֶתְכֶם : *Ego doceo vos*, Deut: 4,

וַיִּקְבּוֹר אוֹתוֹ : *Et ſepeliuit eum*, Deut: 34. & alia permulta.

Verum hæc, & alia multa ipſa lectio, & Magiſter optimus, vſus docebit, atq; aurium iudicium, quod in dubijs conſulendum eſt, probabit.

¶ *Et hæc de VERBO, prima & primaria parte orationis Hebrææ ſufficiant: ſequitur nunc ſecũda & ſecundaria Pars, ipſum NOMEN, cuius magnus quoq; eſt numerus & vſus, & cuius ratio atq; formatio, ex VERBO dependet.*

DE

De nomine.

CIRCA NOMEN, QVOD Hebræi שֵׁם vocant, consyderanda veniunt, Accidētia nouē: quæ sunt, Qualitas, Comparatio, Genus, Numerus, Figura, Casus, Status, Ordo, & Forma.

I. QVALITAS.

Sub Qualitate etiam Speciem Hebræi compræhendunt, & multas enumerant, quarum præcipuæ hæ sunt.

1 שֵׁם עֶצֶם Nomen proprium, vt sunt Nomina Hominum, Montium, Fluuiorum, Vrbium, aliorumq; indiuiduorum.

Huius quatuor sunt Proprietates, quæ Dictione technica כַּרְכֵּי inclu-

duntur, cuius singulæ literæ, singularum proprietatum initia sunt, prima est סמכות Regimen, 2. רבוי Pluralitas: 3 כנוי Affixum: 4. ידיעה Notificatio: h. e *Propria Nomina, nō veniunt, in Reginime Genitiui, nec habent Plurale, nec admittunt Affixum, neq̃ ה demonstratiuum. Non enim dicitur* דוד ישי *David Iesse, vel* דוידים *Davides vel* דוידי *David me9 vel* הדויד *Ille Da:*

II. שֵׁם־דָּבָר. II. Nomen rei siue Substantiæ, *Latini Appellatiuum nominant, quod multis est cōmune,* suntq; nomina Generum & Specierum, vt אָדָם *Homo,* כֶּלֶב *Canis. etç.*

III שֵׁם־תּוֹאַר III Nomen Formæ, *hoc est Adiectiuum: vt,* צַדִּיק *Iustus,* טוֹב *bonus.*

Húc quoq; pertinent Substantiua illa, quæ Substantiæ inhærent, eā-

que

que qualitate, aut relatione aliqua afficiunt, vt מֶלֶךְ *Rex*, נָגִיד *Princeps*, עֶבֶד *Seruus*, quæ vt Adiectiua mouentur, & fœminina constituunt, מַלְכָּה *Regina*, נְגִידָה *Princeps fœmina etç.*

¶ IIII שֵׁם־הַיַּחַס Nomen gentile, vt יְהוּדִי *Ihudæus* מִצְרִי *Aegyptius* אַשְׁכְּנָזִי *Germanus, etç.*

¶ V שֵׁם הַמִּסְפָּר Nomen numerale vt אֶחָד *Vnus*, שְׁנַיִם *duo etç*

¶ VI Nomen verbale שֵׁם־הָאֵמַנְתִּי hoc est, quæ à verbis adminiculo istarum sex literarum formantur: vt à שָׁפַט *iudicauit*, fit præposita Mem מִשְׁפָּט *iudicium.*

¶ VII. Quidā addunt שֵׁם לְהַקְטִין הַדָּבָר Nomen diminutiuum, quod vel per ון vel simplex ן Nomini adiunctum formari

formari scribunt, vt ab איש *Vir*, אישון *viruticulus*, pupilla *oculi*, à שַׁבָּת *Sabbathum*, שַׁבָּתוֹן *Sabbathulum*, ab אַמְנוֹן proprio nomine אֲמִינוֹן *Aminonulus*, per contemptum, 2. Sam: 13.

Volunt etiam per geminationem secundæ & tertiæ literæ radicalis diminutiuum constitui, vt אֲדַמְדָּם *subruffus*, אֱלִילִים *deiculi.*

II COMPARATIO

Comparatio hîc facilis est: nam & comparatiuus & superlatiuus fiunt adiectione particularum, vt יוֹתֵר טוֹב *magis bonus*, id est melior, מְאֹד טוֹב *valde bonus*, id est optimus.

Frequentiùs tamen comparatiuus fit circumlocutione, præpositione Mem, vt יוֹחָנָן טוֹב מִכֵּפָא *Iohannes est bonus præ Petro, id est melior.*

Fit

Fit etiam ſuperlatiuus geminatiõe poſitiũi,quando inſignis excellentia notatur, vt טוב טוב *bonus bonus*,id eſt *optimus*.

III GENVS.

Genus ſecundum duplicem naturę ſexum,duplex eſt,Maſculinum, לָשׁוֹן זָכָר, Fœmininum לָשׁוֹן נְקֵבָה. Pro Neutro Adiectiuũ fœmininum vſurpatur,vt זאת *iſtud*, טוֹבָה *bona, bonum & bonitas.*

Nec eſt Generis in hac lingua cognitio tàm laborioſa, vt apud Latinos: cognoſcitur enim tribus modis.

1 Ex natura: *Virorũ enim, Fluuiorum & Menſium nomina maſculea : Mulierum verò, vrbium, membrorum, ventorum ſeu plagarum Mundi nomina, fœminea ſunt.*

II. Ex adiuncto Adiectiuo, Participio, vel Verbo, *in quibus etiam sexus distinctio plerumq; obseruatur:* vt אֶבֶן גְּדוֹלָה *lapis magnus,* אֶרֶץ רְחוֹקָה *terra longinqua.*

III. Ex terminatione. Quæ enim in ה, præcedēte ָ exeunt, & Milra sunt, fœminina sunt (*nam quæ Milel, masculina sunt*) vt צְדָקָה *Iustitia.* Vel in literam ת, præcedente ְ, vel in syllabam ־ִית, & ־וּת. *Masculina, his terminationibus exceptis, in quasuis exeunt, præcipuè verò in literas Radicales.*

Excipiuntur quædam ab hac Regula, quæ sub terminatione fœminea masculea sunt, & contrà quædam etiam in vtroq; genere vsurpata reperiuntur: quæ quia vel ex primo modo, vel lectione facilè cognoscuntur, non est

quod

quod hoc loco in illis immoremur.

Ex Generis cognitione etiam Motio dependet. Facilè enim masculina, cùm Adiectiua, tùm Substantiua quædam, in fœmininum genus transeunt, adiectione literæ ה, vel ת ad finem: vt à גָּדוֹל *magnus*, fit גְּדוֹלָה *magna*, à נַעַר *puer* נַעֲרָה *puella*.

IIII. NVMERVS.

Numerus duplex est: Singularis לְשׁוֹן יָחִיד: vt דָּבָר *verbum*.
Pluralis לָשׁוֹן רַבִּים: vt דְּבָרִים *verba*.

Reperitur etiam Dualis numerus, sed in ijs tantùm, quæ naturâ bina sunt, & præcipuè membra corporis: vt עֵינַיִם *oculi*, יָדַיִם *manus &c.*

¶ Terminatio masculinorum pluralium est ים, Iod quiescente: vt מְלָכִים *Reges*, à singulari מֶלֶךְ.

¶ Terminatio

¶ Terminatio fœmininorum est וֹת, vt צִדְקוֹת *iustitiæ*, à singulari צְדָקָה: Dualium terminatio est יִם Iod consona.

¶ Sed has leges masculinorum & fœmininorum, quædam anomala transgrediuntur.

¶ Nam & quædam masculina in plurali in וֹת desinunt, vt אָבוֹת *patres*, ab אָב: מְקוֹמוֹת *loca*, à מָקוֹם, לֵילוֹת *noctes*, à לַיִל.

¶ Et quædam fœminina habent terminationem masculinam, vt נְמָלִים *formicæ* à נְמָלָה, דְבוֹרִים *apes* à דְבוֹרָה, יוֹנִים *columbæ* à יוֹנָה, לְבֵנִים *lateres* à לְבֵנָה, & alia pauca.

¶ Quædam etiam habent vtranque terminationem pluralem, vt שָׁנָה *annus* in plurali habet שָׁנִים & שָׁנוֹת, Sic

Sic ab עֶצֶם *os oßis*, עֲצָמִים & עֲצָמוֹת *oßa*. צָבָא *exercitus*, צְבָאִים & צְבָאוֹת.

¶ Reperiuntur quædā in Dualitan-tùm: vt שָׁמַיִם *cœli*, מַיִם *aquæ* רֵחַיִם *molæ*.

¶ Quædam inueniuntur tantùm in plurali, præcipuè nomina ætatum plures annos cōplectentia, vt נְעוּרִים *pueritia*, זְקֻנִים *senectus*, בְּתוּלִים *virginitas*, Sic מְתִים *pauci viri*, חַיִּים *vita*.

Contra etiam quædam tantum in singulari reperiuntur, præcipuè nomina metallorum, vt זָהָב *aurum*, עוֹפֶרֶת *plumbum*.

¶ Sic etiam nomina specierum animalium collectiuè in singulari, pluraliter vsurpantur, vt אָדָם *Homo et homines*, בָּקָר *Bos et boues*, שֶׂה *pecus*. Item nomina virtutum & vitio-

n rum

rum plerunq; singulariter tantùm vsurpantur, vt שִׁפְלוּת *Humilitas,* שִׂנְאָה *odium &c.*

¶ Quædam etiam aliena habent pluralia, vt אִישׁ *Vir,* אֲנָשִׁים Viri, rarò אִישִׁים. Sic אִשָּׁה *mulier* in plurali נָשִׁים, בַּת *filia,* בָּנוֹת *filiæ* Sed horum pauca sunt.

V. FIGVRA.

Figura duplex est, simplex & composita. Sciendum autem est, composita perpauca esse, vt צַלְמָוֶת *vmbra mortis, à* צֵל *vmbra &* מָוֶת *mors:* עִמָּנוּאֵל *Immanuel,* ab עִם *cum* נוּ *nobis, &* אֵל *Deus.* אַבְרָם *Abram,* ex אָב *pater &* רָם *excelsus,* אַבְרָהָם *Abraham, ex* אָב, רַב & הָמוֹן *pater magnæ multitudinis. Habet enim compositio illa fermè tantùm in Nominibus proprijs locum.*

Cætera

Cætera autem composita Hebræi per simplicia, addita vel negatiua particula, vel duabus alioquin Dictionibus efferunt, vt אֵין צַדִּיק *non iustus, pro iniustus.* עוֹשֶׂה רַע *faciens malum, pro maleficus,* נוֹשֵׂא כֵלִים *portans vasa sc: bellica, pro armiger.*

VI CASVS.

Sub casu etiam Declinationem complectimur: quæ nihil difficultatis habent. Nulla enim hîc alia, quàm ex singulari in pluralem numerum fit inflexio: Et casus vel ex natura, vel ex adiectione literarum Seruilium cognoscuntur.

Nominatiuus caret Articulo, nisi quòd sæpè *Emphasis* gratia à fronte recipit literam ה, vt הָאִישׁ *vir ille.*

Genitiuus ex conſtructione vt plurimum cognoſcitur: habet tamen interdum etiam ה literam præpoſitam, interdum etiam literam ל, vt מִזְמוֹר לְדָוִיד *Pſalmus Dauidis.*

Datiui caſus nota eſt ל.

Accuſatiuo plerunque præponitur particula אֶת.

Vocatiuo inſeruit litera ה.

Ablatiuum conſtituit præpoſitio מִן, vel מ ſequente Dages.

Exemplum declinationis maſculinorum in vtroque numero.

SINGVLARIS.	PLVRALIS.
N. דָּבָר *verbum*	דְּבָרִים *verba*
G. הַדָּבָר *verbi*	הַדְּבָרִים *verborũ.*
D. לְדָבָר *verbo*	לִדְבָרִים *verbis*
A. אֶת דָּבָר *bum*	אֶת דְּבָרִים *verba.*
V. הַדָּבָר *ô verbũ*	הַדְּבָרִים *ô verba.*
A. מִדָּבָר *à verbo*	מִדְּבָרִים *à verbis.*

Exem-

Exemplum fœmininorum.

N. צְדָקָה	*Iuſtitia*	צְדָקוֹת	*Iuſtitiæ.*
G. הַצְּדָקָה	*Iuſtitiæ*	הַצְּדָקוֹת	*arum.*
D. לִצְדָקָה	*Iuſtitiæ*	לִצְדָקוֹת	*Iuſtitijs.*
A. אֶת צְדָקָה	*Iuſtitiā*	אֶת צְדָקוֹת	*Iuſtitias*
V. הַצְּדָקָה	*ô Iuſtitia*	הַצְּדָקוֹת	*ô Iuſtitiæ.*
A. מִצְּדָקָה	*à Iuſtitia*	מִצְּדָקוֹת	*à Iuſtitijs.*

Sicetiam dualia præpoſitis iſtis literis formantur, vltima יִם ſemper manente.

VII. STATVS.

Statu Nomen duplex eſt, Abſolutum, vel conſtructum.

Abſolutum eſt, quando Nomen ſine Genitiuo ſequente, aut pronomine affixo ponitur, vt דָּבָר דְּבָרִים.

Conſtructum vero eſt, cum Nomē conſtruitur cum Nomine alio ſequēte, aut pronomine affixo.

vt דְּבַר יְהוָה *Verbum Domini*, דְּבָרוֹ *verbum eius*; *&c.*

Notandum autem eſt, alia ratione in lingua hebræa ſubſtantiuum cum ſubſtantiuo coniungi, quàm apud Latinos. Illîc enim prius nomen, quod eſt nominatiui caſus immobile manet: poſterius verò, inflexione mutatur, vt *Verbum Domini*: hîc verò poſterius immobile manet, & prius vt plurimum in punctis mutationem patitur vt, דְּבַר יְהוָה *Verbum DOMINI*, יִרְאַת יְהוָה *timor DOMINI.*

Sunt autem quatuor cauſæ mutationis punctorum.

I דָּבֵק vel סָמוּךְ *Regimen*, de quo modò dictum eſt, vt דְּבַר יְהוָה *Verbum DOMINI.*

Plura-

II רִבּוּי Pluralitas, seu pluralis numerus, de quo in quarto Accidente dictum fuit, vt à דָּבָר fit דְּבָרִים.
III נְקֵבָה fœmininum genus, vt à יָשָׁר *rectus*, fit יְשָׁרָה *recta*, à טוֹב *bonus*, טוֹבָה *bona*.
IIII כִּנּוּי Affixum, vt à דָּבָר fit דְּבָרְךָ *verbum tuum*.

¶ Sunt autem quatuor puncta, quæ cùm in verbis, tùm Nominibus, certis conditionibus & locis mutationem patiuntur, nimirum ָ, ֵ, ֶ, ַ & Holem, cætera puncta inuariata manent.

Exemplum generale, in quo varia punctorum mutatio conspicitur.

MASCVLINVM SINGVLARE.

דָּבָר *Verbum*, absolutè.

MASCVLINVN SINGVLARE.

דְּבַר *in Regimine, vt* דְּבַר יְהֹוָה
דְּבָרוֹ *verbum eius (verbum Domini.*
דְּבָרְךָ *verbum tuum.*
דְּבָרִי *verbum meum.*
דְּבָרָם *verbum eorum.*
דְּבַרְכֶם *verbum veſtrum.*
דְּבָרֵנוּ *verbum noſtrum.*
דְּבָרֵךְ *verbum tuum ô mul:*
דְּבָרָהּ *verbum eius fœm:*
דְּבָרָן *verbum earum.*
דְּבַרְכֶן *verbum veſtrũ fœmininum.*

MASCVLINVM PLVRALE.

דְּבָרִים *verba, abſolutum.*
Reg: דִּבְרֵי vt דִּבְרֵי אֱלֹהִים *verba Dei.*
דִּבְרֵיכֶם *verba veſtra, Maſ:*
דְּבָרֵינוּ *verba noſtra.*
דְּבָרָיו *verba eius, Maſ:*
דְּבָרֶיהָ *verba eius, fœm:*
דְּבָרֶיךָ *verba tua, Maſ:*

דבריך

דְּבָרַיִךְ *verba tua, fœm:*
דְּבָרַי *verba mea.*
דִּבְרֵיהֶם *verba illorum.*
דִּבְרֵיהֶן *verba illarum.*
דִּבְרֵיכֶן *verba vestra, Fœm:*

¶ *In hoc exemplo obseruandum est, quæ vocales præcedant Affixa, quæ etiam puncta poßideat tertia radicalis: eadem enim ratio in alijs quoq; nominibus seruatur.*

VIII. ORDO.

Ordo idem est qui in verbis. Et sciendum est, eodem modo Grammaticos nomina in perfecta, deficientia et quiescentia distinguere, & in ordines illos, de quibus supra folio 34. & 40. &c. distribuere.

¶ *Ad primum ordinem pertinent nomina perfecta, quæ tribus constant*

radicalibus, quæ vel abſoluta ſunt, hoc eſt Nomina per ſe, vel verbalia, quæ à verbis perfectis deriuantur, vt איש *Vir*, דָּבָר *verbum*.

Húc quoq; pertinent Nomina quædam, quæ licet à defectiuis, vel Quieſcentibus deſcendant, tamen Perfectorum more integrè veniunt, vt נָבָל *Stultus*, נֶדֶר *votum*, יָשָׁר *rectus* כֶּלֶא *carcer &c.*

Defectiua ſunt, & ſecundi ordinis, quæ à verbis Defectiuis Pe Nun, eodem cum defectu, deſcendunt, vt קַב *cabus*, menſuræ nomen à נָקַב *excauauit*, הַצָּלָה *Liberatio* à נָצַל מַפָּל *deciduum* à נָפַל *cecidit*.

Quieſcentia ſunt, in quibus literæ אהוי quieſcunt: ſuntque vel tertij, vel quarti, vel quinti, ſexti vel ſeptimi ordinis, pro ratione ordinum à quibus

bus descendunt, vt דֵּעָה *cognitio*, à יָדַע *cognouit*, מוֹשָׁב *sedes à* יָשַׁב *sedit*, מוּסָר *disciplina, à* יָסַר *castigauit*, tertij ordinis.

תְּבוּנָה *intelligentia, à* בִּין *intellexit*, מָקוֹם *locus à* קוּם *surrexit*, 4. ord: פֶּלֶא *miraculum, à* פָּלָא *mirabilis fuit*, מִצְוָה *præceptum à* צִוָּה *præcepit* quinti ordinis, דַּל *miser à* דָּלַל sexti ordinis, יָפֶה *pulcher, à* יָפָה *pulcher fuit*, septimi ordinis.

¶ Formantur autem verbalia Nomina vel à præteritis, vel Benoni, vel Infinitiuis, & plerunque suis primitiuis conformantur, vt, רָשָׁע *impius à* רָשַׁע *impius fuit*, שׁוֹמֵר *custos*, à Benoni. זָקֵן *senex à* זָקֵן *senuit*, גָּדוֹל *magnus, à* גָּדַל *magnus fuit*, כְּתָב *scriptura* ab Infinitiuo כְּתוֹב *scribere*.

Quæ-

¶ Quæcunq; ergò à prima coniugatione deriuantur, leuia ſunt, & plerumq; ſubſtantiam, ſeu rem abſolutè exiſtentem ſignificant, vt ab אדם *rubuit,* fit אָדָם homo rubicundus, propter natiuum ſanguineum colorem.

¶ Ex verbis ſecundæ coniugationis naſcuntur dageſsata ſeu fortia, & ferè potentiam ſeu habitum ſignificant, aut vehementiam aliquam, vt טַבָּח *mactator,* גַּנָּב *fur.*

¶ A verbis tertiæ coniugationis deriuantur Nomina *Heemanthi,* & actionem plerunq; ſignificant, perindè vt verbalia apud Latios in IO. vt מִקְרָא *lectio ſeu Vocatio.*

¶ Ex quarta coniugatione rariſsima ſunt, & reciprocam quoq; ſignifica-

ficationem habent, vt Daniel: 11. הִתְחַבְּרוּת *consociatio mutua.*

Appellantur autem Nomina verbalia הֶאֱמַנְתִּי quòd beneficio iſtarum literarum à verbis formantur, vt paulò poſt ſuo loco videbitur.

IX. FORMA.

Forma eſt varia Nominum affectio ſiue punctatio.

Et ſciendum eſt, Hebræorum Grammaticos, omnia Nomina, perindè vt verba ad Dictionem פעל exigere, atque pro pũctorum variatione, varias quoque Nominum Formas, & penè infinitas conſtituere, quarum præcipuas ex מִכְלוֹל Libro illo inſigni grammatico R. Dauidis Kimhi delibabimus, & ſecundum ordines, ſubijciemus.

FOR-

FORMAE PERFE-
ctorum.

¶ I פָּעָל hoc est quæ constat duobus Kamezim, vt דָּבָר *verbum*, מָשָׁל *prouerbium*, יָשָׁר *rectus*, יָקָר *preciosus*.

Hæc forma, primum ָ in omnibus quatuor mutationum modis, vertit in Scheua: Alterum ָ in plurali absoluto, fœminino, et Affixorum subiunctione manet, vt à יָשָׁר fit יְשַׁר יְשָׁרְךָ, יְשָׁרָה, יְשָׁרִים: Cum Affixis verò durioribus הֶן הֶם, כֶן, כֶם, alterum ָ transit in ַ, vt דְּבַרְכֶם.

In plurali verò constructiuo abiicitur ם, & Hireç ante ם, mutatur in ֵ (*id quod regulare est omnibus pluralibus desinentibus in* ים,) & vtrunque ָ vertitur in Scheua, vt דְּבָרֵי. Sed quia duo Scheua ab initio simul consistere nequeunt, primum transit in Hirec

Hirec, fitq; דִּבְרֵי pro דְּבָרֵי.
Et recipit plur. absolutū affixa leniora, hūc inmodū דְּבָרַי, דְּבָרֶיךָ וּדְבָרַיִךְ דְּבָרָיו דְּבָרֶיהָ

Plurale verò constructiuum recipit Affixa duriora, vt דִּבְרֵיכֶם דִּבְרֵיהֶם de quo videatur supra folio 200 Tabula variarum mutationum in Exemplo דָּבָר.

Meminisse etiam oportet Gutturalium. Nam si prima vel secunda est ח vel ע, tunc in plurali constructiuo, primum Scheua in ֲ transit, vt à חָכָם *sapiens*, fit חַכְמֵי à נָחָשׁ *serpens* נַחֲשֵׁי. Ab אָמָר *eloquiū* fit אִמְרֵי.

Sciendum quoq; est, quædam ָ suum in plurali absoluto dissoluere in ְ sequente Dages, vt à גָּמָל *Gamelus*, fit plurale, non גְּמָלִים sed גְּמַלִּים, Sic הֲדַס *myrtus* הֲדַסִּים: קָטָן *paruus* קְטַנִּים, שָׁפָן *cuniculus* שְׁפַנִּים.

Sic

Sic etiam contrà, quædam dageſſanda, mutant Dages & ־ in ָ vocalem magnam, vt חַלָּשׁ infirmus pro חָלָשׁ A פָּרָשׁ *Eques* fit plurale פָּרָשִׁים primo ſcilicet ָ Dages includente propter literam ר, ob quod etiam nunq̃ mutatur.

¶ II Forma, פְּעָל, vt כְּתָב *ſcriptura*, יְקָר *precioſus*, & cum Gutturali עֲנָק *torques*. Quædam etiam cum ־ veniunt, vt מְעַט *paucus*

¶ III פֵּעֶל, vt פְּאֵר אֵפֶר *gloria*, *velamen*.

¶ IIII פְּעָל, vt שְׁכֶם *humerus*, שִׁכְמוֹ *humerus eius*.

¶ V פֵּעָל, vt לֵבָב *cor* לְבָבוֹ, לְבַבְכֶם:

¶ VI פֵּעַל vt תֵּבֵל *orbis, caret plurali & immune eſt ab Affixis, vt Propria nomina*.

¶ VII פִּעֵל, vt אִלֵּם *mutus*, שִׁלֵּם *retributio*.

פעל

¶ VIII פִּעָל, vt אִכָּר *agricola* אִכָּרִים Hûc etiam pertinet גַּחָל *carbo*.

¶ IX פָּעֵל, vt שָׁכֵן *vicinus*, שָׁמֵן *pinguis* שְׁמֵנִים, שָׂמֵחַ *lætus* שְׂמֵחִים, חָצֵר *atrium* חֲצֵרִים & חֲצֵרוֹת.

אַחֵר *alius*, cum ־, propter sequentem gutturalem, לָחֶם *bellum*, cum Sægol.

¶ X פֹּעֵל, vt יוֹצֵר *figulus*, חוֹרֵשׁ *Artifex*: In plurali, & cum Pronomine zere communiter mutatur in Scheua, vt אוֹיֵב *inimicus*, אוֹיְבִים.

¶ XI פֶּעֶל, vt אֶרֶץ *terra*. Hæc nomina, quæ sex punctorum appellantur, in Regimine communiter non mutantur, in cæteris sic, אַרְצִי *terra mea*, אֲרָצוֹת, אַרְצוֹת in Regimine. Sic נֶדֶר *votum*, שֶׁבֶר *contritio*, אֶבֶן & אָבֶן

lapis, מֶלֶךְ, קִבְרוֹ, קֶבֶר, אֲבָנִים *ſepulchrum*, *Rex* מַלְכּוֹ מְלָכִים, צֶדֶק, צִדְקוֹ *iuſtitia*.

¶ XII פֵּעֶל, סֵפֶר *liber*. Eadem eſt ratio iſtorum Nominum 5 punctorũ quæ præcedentium. Hûc etiam pertinent פֶּשַׁע *præuaricatio* פִּשְׁעוֹ *præuaricatio eius*, יֵשַׁע *ſalus* יִשְׁעִי, נַעַר *puer* נַעֲרוֹ & נַעְרוֹ, plural. נְעָרִים. Hæc,vt & alia vſu diſcuntur.

¶ XIII פֹּעֶל, vt שֹׁרֶשׁ *Radix*, חֹדֶשׁ *Menſis*, חָדְשׁוֹ, חֳדָשִׁים, קֹדֶשׁ *ſanctitas* קָדְשִׁי, גֹּדֶל *magnitudo* גָּדְלוֹ פֹּעַל *opus* פָּעֳלוֹ, פְּעָלִים, תֹּאַר *forma* תָּאֳרוֹ & תֹּאֲרוֹ, רֹחַב *latitudo* רָחְבּוֹ, אֹרַח *ſemita* & in Regimine, אָרְחוֹת, אֳרָחוֹת.

¶ XIIII פָּעֶל, vt עָוֶל *iniquitas*, *peruerſitas*, עַוְלוֹ, מָוֶת *mors*, & cum ה מָוְתָה, in Regimine & cum Affixis, Vau quieſcit, vt מוֹת, מוֹתִי : *Sic* תָּוֶךְ *medium*, תּוֹךְ in Regimine. Huc etiam

etiam refertur שָׁוְא *vanitas*, שָׁוְא vel cum Vau quiescente שׁוּא.

¶ xv פֵּעֵל vt מַקֵּל *virga*, in Reg: non mutatur, in cæteris מַקְלוֹ, מַקְלוֹת, מַהֵר *festinans*, רַחֵם *misericordia*.

¶ xvi פֵּעֶל cum Dages, vt שַׁבָּת *Sabbathum*, in Reg: שַׁבַּת, צַוָּאר *collum*, quiescente א, צַוְּארָם & צַוָּרָם sine א. Hûc etiam referri possunt חַטָּא *peccatum*, גַּנָּב חַטָּאִים *fur*, דַּכָּא *contritus*.

¶ xvii פְּעֹל, vt תְּהוֹם *abyssus*, שְׂאֹר *fermentum*, יְאֹר *fluuius*. Hæc nec in Regimine, nec cum Affixis mutantur.

¶ xviii פְּעוּל, vt גְּבוּל *terminus*, כְּרוּב *cherub*, יְצוּעַ *stratum*. Eadem huius quæ præcedentis Formæ, est ratio.

¶ xix פָּעוֹל, vt שָׁלוֹם *pax* גָּדוֹל *magnus*, רָחוֹק *longinquus*. Hęc mutant

Kamez in Scheua, vt גָּרוֹל—, גְּרוֹלִם: cum Macaph verò vau Holem mutatur in ָ, vt טְהָר־לֵב *mundus corde.*

¶ xx. פַּעוֹל. vt רַתּוֹק *catena,* כַּמּוֹן cyminum: Hæc nihil mutant propter Dages.

¶ xxi פָּעוּל—, vt חָרוּל— *vrtica,* בָּרוּךְ *benedictus,* שָׁבוּעַ *hebdomada* שָׁבֻעִים & שָׁבוּעוֹת, *ad differentiam* שְׁבוּעוֹת *iuramenta.*

¶ xxii. פַּעוֹל, vt טַבּוּר *vmbilicus,* תַּנּוּר *clibanus,* חַנּוּן *misericors,* תַּפּוּחַ *Malus,* arbor & fructus. Nec hæc variantur propter mediam dagessatam.

¶ xxiii פְּעוֹל, vt קִיטוֹר *vapor,* גִּבּוֹר *potens,* nihil mutant: צִפּוֹר tamen *auis, passer,* Holem in ָ: mutat, vt צִפֳּרִים

¶ xxiiii פְּעוּל, vt פִּגּוּל *abominabile,* בְּכוּר *primitiuum,* לִמּוּד *discipulus.*

Hæc

Hæc quoq; nihil mutant: קִשּׁוּא tamen *cucumis*, facit קִשֻּׁאִים.

¶ XXV פּוּעִיל, vt בּוֹרִית *Borith, herba*. אוֹכִיל *cibus*, אוֹפִיר *Ophir*. Et hæc Forma mutationis expers est.

¶ XXVI פֹּעֶל, vt גּוֹרָל *Sors*, כּוֹכָב *stella*, עוֹלֵל *paruulus*. Nec hæc mutantur, nisi quòd in Regimine singulari ָ in ַ, & in Reg: plurali in Scheua mutant, vt אוֹצַר יְהוָה *Thesaurus Domini*, אוֹצְרוֹת: veniunt tamen etiam quædam cum ֶ in statu absoluto, vt דּוֹנַג *cera*, כּוֹבַע & קוֹבַע *Galea*, שׁוֹשָׁן *lilium*, in plurali שׁוֹשַׁנִּים.

¶ XXVII פּוּעָל, vt עוּגָב *organum*, גּוּמָץ *fouea*. Huc etiam pertinent לֻקָּח *ablatus*, אֻכַּל *consumptus*.

Hæc, vt & sequens Forma, non mutatur.

¶ XXVIII פּוּעָל vt סוּגָר *clauſura, carcer.*

¶ XXIX פֻּעוֹל, vt סֻבָּל *onus* סֻבָּלוֹ.

¶ XXX פָּעִיל, vt קָצִיר *meſsis* קְצִירוֹ נָדִיב, *ſpontaneus vel Princeps,* נְדִיבִים: סָרִיס tamen *Eunuchus,* facit סָרִיסִים.

¶ XXXI פְּעִיל, vt כְּסִיל *Orion,* יְדִיד *dilectus,* גְּבִיר *vir, maritus,* Sic אֱוִיל *ſtultus,* עֲוִיל *iniquus.* Nihil mutant.

¶ XXXII פַּעִיר, vt צַדִּיק *iuſtus,* אַדִּיר *magnificus* פַּטִּישׁ *malleus.* Hanc formam Dages à mutatione defendit.

¶ XXXIII פֵּעוֹל, vt אֵזוֹר *cingulum,* אֵזוֹב *Hyſsopus.* אֵפוֹד *Ephod, pectorale.* Hæc nihil mutant, præter עֵירוֹם *nudus,* cuius plurale eſt עֵירֻמִּים

XXXIIII פֵּעוֹר vt אֵמוּן *fides, fidelitas* אֵטוּן *funis,* Nec iſta mutantur,

paucis

paucis exceptis, vt אֵבוּס *præſepe* אֲבוּסֶךָ, אֵסוּר *carcer*, אֲסוּרָיו *vincula eius.*

¶ XXXV פּוּעוֹל vt חוֹרוֹן *nomen vrbis.*

¶ XXXVI פּוּעֵל cum Schurec & zere, & nonnulla cum Dages, vt שׁוּנֵם *nomen vrbis*, אֻזֵּן *nomen vrbis*, nihil mutant.

¶ XXXVII פְּעוּלִי, vt יְהוּדִי *Iudæus* יְהוּדִיִּם.

¶ XXXVIII פָּעְלִי, vt חָפְשִׁי *liber* חָפְשִׁים pro חָפְשִׁיִּים. Hûc etiam mulieris נָעֳמִי *referendum.*

¶ XXXIX פִּעְלִי, vt עִבְרִי *Hebræus*, מִצְרִי, *Ægyptius*, תַּחְתִּי *inferior* pro תַּחְתִּיִי cum ־, שֶׂכְוִי, *gallus* cum ׃, Sic שֵׁנִי *ſecundus*, pro שְׁנִיִי.

¶ XL פְּעַלִי, vt מַהֲרִי proprium nomẽ. Huius quoq; Formæ eſt שַׁדַּי *omnipotens*, cuius perfectum eſt שַׁדְּהַי, item אַחַר *retrocedens.* O 4

Atq; hæ præcipuæ Formæ Nominum perfectorum masculinorum sunt, sub quibus tamen etiam quædam fœminina latent.

Sequuntur Formæ Fœmininorum: quæ duplicia sunt: Nam vel in ה desinunt præcedente ָ, vel in ת præcedente Sægol, patha, ו vel Iod.

Formæ Nominum desinentium in ה, quæ cõmuniter fœminina sunt, præter Generum & Specierum nomina. Hæc in Regimine mutant *kamez in patha* & ה in ת. In plurali verò desinunt in ות. Cum Affixis retinent *kamez*.

Exemplũ generale Fœmininorũ.

PLVRALIS.		SINGVLARIS.	
Iustitiæ	צְדָקוֹת	*Iustitia*	צְדָקָה
Iust:	צִדְקוֹת יְהוָה	*omini*	צִדְקַת יְהוָה
			צִדְקָתוֹ

æ eius	צִדְקוֹתָיו	*Iustitia eius*	צִדְקָתוֹ
æ tuæ	צִדְקוֹתֶיךָ	*Iustitia tua*	צִדְקָתְךָ
æ meæ	צִדְקוֹתַי	*Iustitia mea*	צִדְקָתִי
vel	צִדְקוֹתֵיהֶם		
æ eorum	צִדְקוֹתָם	*Iusti. eorũ*	צִדְקָתָם
vestræ	צִדְקוֹתֵיכֶם	*vestra*	צִדְקַתְכֶם
nostræ	צִדְקוֹתֵינוּ	*nostra*	צִדְקָתֵנוּ
eius fœ:	צִדְקוֹתֶיהָ	*eius fœm:*	צִדְקָתָהּ
tuæ fœ:	צִדְקוֹתַיִךְ	*tua fœm:*	צִדְקָתֵךְ
earum	צִדְקוֹתֵיהֶן	*earum*	צִדְקָתָן
vestræ	צִדְקוֹתֵיכֶן	*vestræ.*	צִדְקַתְכֶן

¶ 1 Hæc Forma פְּעָלָה quia duo ָ, habet, in omnibus tenetur legibus, puncti ָ, ideoq; in Regimine vertitur primũ in Scheua, & alterũ in ַ, vt צִדְקַת, primo quoque in Hirec cõuerso, ne geminum Scheua in initiò dictionis concurrat. Si verò secunda fuerit gutturalis, earum leges

quæ ſupra folio 8. poſitæ ſunt, ſeruantur, vt קְעָרָה *ſcutella*, קְעָרַת, קְעָרוֹת, קַעֲרוֹת, חָרְבָּה *deſertum*, in Reg: חָרְבַּת, חֳרָבוֹת. Præter illa etiam quæ priora duo puncta non mutant, vt מְצָרָה, מְנָאוֹרָה, & מְעָרָה, תְּעָלָה, מְנַיוֹרָה

¶ II פְּעָלָה, vt שִׂמְלָה *veſtis* מִנְחָה *ſacrificium, munus*, מִצְוָה *præceptum* שִׁפְחָה *ancilla*, אַהֲבָה *amor*, propter gutturalem.

Exemplum שִׁפְחָה, שִׁפְחָתוֹ, שְׁפָחוֹת, שִׁפְחוֹת, שִׁפְחוֹתָיו.

אִמְרָה *eloquium*, in Plurali אֲמָרוֹת propter gutturalem.

Sunt in hac Specie, quæ ſub prima habent ־, vt שַׂלְמָה *veſtis*, עַוְלָה *iniquitas*, שַׁלְוָה *proſperitas*. Nonnulla etiam habent *Sægol*, vt חֶלְקָה *pars*

שְׁאֵלָה *petitio.* Hæc iisdem legibus cum superioribus tenētur, nisi quòd - in plurali in zere mutetur, *Sægol* verò vbiq; maneat, vt שְׂלָמוֹת *vestes.*

¶ III פְּעָלָה cum *Camez hatuph*, sub prima, vt, חָכְמָה *Sapientia*, עָרְמָה *calliditas*, עָרְלָה *præputium* עָרְלַת, עָרְלָתוֹ, in plurali absoluto & constructiuo עָרְלוֹת. Hûc pertinent etiam, quæ sub prima habent ׃, vt טֻמְאָה *immunditia*, חֻפְשָׁה *libertas*. מָחֳרָת *cras*, hîc propter gutturalem Camez hatuph transit in locū ׃, & ת est loco ה. in Regimine, מָחֳרַת.

¶ IIII פְּעָלָה, vt נֶחָמָה *consolatio*, נְהָלָה *tenor*, נְאָצָה *blasphemia*. Hæc Forma sub primis duabus syllabis nihil mutat.

¶ V פְּעָלָה, vt גְּזֵלָה *rapina*, גְּזֵלַת, אֲפֵלָה *caligo*,

caligo ,אֲפֵלוֹת ,חֲשֵׁכָה *tenebræ*, cuius plurale desinit in ים, Masc: more חֲשֵׁכִים ,בְּהֵמָה *animal*, in Reg: בֶּהֱמַת cum Affixo בְּהֶמְתּוֹ ,נְבֵלָה *morticinium cadauer*, נִבְלַת ,נִבְלָתִי. Sic לְבֵנָה *later*, לְבֵנַת ,לְבֵנִים ,לִבְנֵי; תְּאֵנָה *ficus*, תְּאֵנִים ,בְּרֵכָה *piscina*, בְּרֵכוֹת.

¶ VI. פְּעָלָה, vt לִבְנֶה *populus arbor*, לִבְנִים ,לִבְנֵי. Hæc mutant in Regimine Sœgol in zere, vt לִבְנֵה. אִשֶּׁה *oblatio*, absolutè & in Reg. pro אִשְּׁשֶׁה ,תָּפְתֶּה *Topheth*, עֻלְפֶּה *lassus*, עֻלְפִּים.

¶ VII. פַּעֲלָה, vt כַּפָּרָה *propitiatio*, יַבָּשָׁה *arida*, חַטָּאָה *peccatum*, propter Dages non mutatur. Quando verò media est gutturalis, tunc pro patha habent Kamez, vt פָּרָשָׁה *extensio*.

פקודה

¶ XII פְּעָלָה,vt עֲלִיָּה *Cœnaculum*,עֲלִיּוֹת ¶ XII צְפִיָּה *ſpeculatio.*

¶ XIII. פּוּעִילָה,vt דּוּמִיָּה *ſilentium.*

¶ XIIII פּוּעָלָה vel פְּעָלָה,cum duobus camezin,vt אֻרְוָה *præſepe*,אֻרְווֹת אֻרָוֹת.

¶ XV פְּעֻלָּה plerũq; cũ Dages,vt רְכֻלָּה *negociatio*,אֲגֻדָּה *faſciculus*,אֲגֻדַּת,אֲלֻמָּה,אֲלֻמּוֹת, Et ſine Dages,vt גְּבוּרָה *fortitudo.* גְּבוּרוֹת,גְּמוּלָה *retributio* גְּמֻלּוֹת.

NOMINA DESINENTIA in Thau,quæ itidem,vt illa in ה communiter fœminina ſunt, quorum formæ ſunt iſtæ.

¶ I פְּעֶלֶת,vt גְּבֶרֶת *Domina*, גְּבִרְתִּי, גְּבִרְתָּהּ, שְׁכֶנֶת *vicina*, שְׁכֶנְתֵּה, חֲבֶרֶת *ſocia*, חֲבֶרְתֵּךְ, עֲקֶבֶת *veſtigium,planta*,

תוּבקע

עֲקֵבוֹת, in Reg: עִקְּבוֹת. ק Euphoniæ gratia cum *Dages*.

¶ II פַּעֶלֶת secunda litera ſeper dageſsatur, niſi fuerit gutturalis, eſtque prima litera quandoque cum ־ָ, quandoque cum Hirec. Cum verò tertia gutturalis fuerit, tunc tota Dictio pathatur. Exempla ſingulorum: אַדֶּרֶת *lodix*, אַדַּרְתּוֹ, אֲדָּרוֹת, צַמֶּרֶת *verber, ramus altus*, דַּלֶּקֶת *febris*, דַּלְקוֹת, לֶהָבֶת *flamma*, לְהָבוֹת, אִגֶּרֶת *epiſtola*, אִגְּרוֹת in plurali abſoluto & conſtructiuo, קָרַחַת *caluitium*, קָרָחוֹת קַרְחוֹת סַפַּחַת *puſtula, ſcabies* סַפָּחוֹת סַפְּחוֹת.

¶ III פְּעֹלֶת & פֹּעֶלֶת, vt בִּקֹּרֶת *vapulatio*, בִּקֹּרוֹת, שִׁבֹּלֶת *ſpica*, שִׁבֳּלִים כֻּתֹּנֶת *tunica*, כֻּתָּנְתּוֹ.

פעלת

¶ IIII פְּעֹלֶת, vt כַּפֹּרֶת *propitiatorium*, בַּצֹּרֶת *ſiccitas* בַּצֹּרוֹת, פָּרֹכֶת *velum* פָּרֹכוֹת, propter ר, quæ non eſt capax punctuli Dages.

¶ V פְּעֹלֶת, vt נְחֹשֶׁת *æs*, כְּתֹנֶת נְחֻשְׁתּוֹ *tunica* קְטֹרֶת *incenſum*, יְכֹלֶת *potentia*, poteſt tamen etia m eſse Makor.

¶ VI פְּעֶלֶת, vt כֻּסֶּמֶת *Zea*, *ſpelta*, כֻּסְּמִים vel כֻּסְּמוֹת. קֻבַּעַת propter ע קֻבְּעִים & קֻבְּעוֹת *feces*.

Et hæ Formæ omnes Millel fuerunt: quæ verò ſequuntur, ſunt Milra.

¶ VII פַּעְלוּת, hæc Forma non mutatur, vt גַּבְהוּת *altitudo* גַּבְהֻיוֹת, שַׁחֲרוּת *iuuentus* שַׁחֲרֻיוֹת, יַלְדוּת *pueritia*, מַלְכוּת *Regnum* מַלְכֻיוֹת, עִקְּשׁוּת *peruerſitas*, ק dageſsatur Euphoniæ gratia.

פעלות

¶ VIII פְּעָלוֹת, vt פְּתָיוֹת *pueritia, simplicitas*, אֱיָלוֹת *fortitudo*, אֱיָלוּתִי.

¶ IX פְּעִילוֹת, cuius plurale est vt præcedentium, vt יְדִידוּת *dilectio*, שְׁרִירוּת *prauitas, mala cogitatio*, כְּסִילוּת *stultitia*, חֲרִיסוּת *destructio*, עֲלִיצוּת *exultatio*.

¶ X פְּעֵלוּת, vt כְּבֵדוּת *grauitas*, כְּבֵדִיוֹת.

¶ XI פַּעְלִילוּת, vt חַכְלִילוּת *rubedo*, חַכְלִילִיּוֹת.

¶ XII פְּעַלְלוּת, vt קְמְמִיוּת *erectio*.

¶ XIII פָּעְלִית, vt גָּפְרִית *sulfur*, תַּבְנִית *summa, numerus*. Huc etiam pertinet בֹּרִית *sapo*.

¶ XIIII פַּעְלִית, vt תַּחְתִּית *inferior*, תַּחְתִּיּוֹת, אַחֲרִית *nouissima* אַחֲרִיתָהּ Hûc refertur חִתִּית *terror, contritio* pro חַתְּתִית plurale חִתִּיּוֹת.

¶ XV פְּעֵלִית, vt שְׁאֵרִית *residuum*. רֵאשִׁית *principium*, pro רְאֵית. שְׁאֵרִיּוֹת

¶ XVI פְּעִילִית, vt צַפִּיחִית *laganum* צַפִּיחִיּוֹת.

¶ XVII פְּעִילִית, vt חֲמִישִׁית *quintum*, חֲמִישִׁיּוֹת: *quinta*.

¶ XVIII פְּעֶלֶת, vt מָחֳרָת *cras*, in Regimine, מָחֳרַת.

DE NOMINIBVS VERbalibus.

Hebræi sua formant verbalia, adminiculo literarum הָאֱמַנְתִּי, ex quibus ad radicem asciscitur vel vna, vel geminæ, eæq; vel præfiguntur vel calci adiunguntur.

¶ Et ה quidem rarissimè præponitur, vt הַשְׁמָעוֹת *auditus*, in quo etiam ת additum est. At quæ in ה desinunt, plurima sunt, omnia fœminina & Milra, & est, vel pars Thematis, vt

מקנה

מִקְנֶה, quod semper habet ante se Sœgol, aut est Heemanthicum, siue supperadditũ in ijs nominibus quæ sũt Milel, vt לַיְלָה *nox* נַחֲלָה *hæreditas*.

¶ א aut - habet, aut ∵, nec nisi Dictionem incipit, vt אֶצְבַּע *digitus*, אַכְזָב *mendax*, אַשְׁמוּרָה *custodia*: nunquàm autem claudit Dictionem in Lingua Hebræa, in Chaldea verò sæpè, vt מַלְכָּא *Rex*.

¶ מ in capite frequens cum Hirec, Holem et Patha, vt מִקְדָּשׁ *Sanctuariũ*, מִזְמוֹר *Psalmus*, מַאֲכָל *cibus*. In fine verò rarum est admodum vt שִׁלְשׁוֹם *nudius tertius*.

¶ נ Initio proprijs nominibus conuenit, vt נַפְתָּלִי, נִמְרוֹד: At in fine Dictionis frequens est, vt שִׁלְטוֹן *potestas*, חַרְצָן *acinus*, קָרְבָּן *oblatio*, שֻׁלְחָן *mensa*, שִׁכָּרוֹן *ebrietas*.

¶ ת. Litera ſuperadditur nominibus à capite, vt תַּעֲנוּג *voluptas*, תַּלְמִיד *diſcipulus*, תִּדְהָר *abies*, תִּפְאָרָה *pulchritudo*. Quædam etiam admittunt ת vtrinq́, vt תִּפְאֶרֶת *decor*. Quædam etiam admittunt illud à calce, vt מַלְכוּת *Regnum*, רִפְאוּת *ſanitas*, יְדִידוּת *dilectio*.

¶ Iod litera rarò præponitur alijs, quàm proprijs nominibus, vt יִצְחָק יַעֲקֹב: Appellatiua verò ſunt, יַלְקוּט *pera*, יַנְשׁוּף *vlula*, יִצְהָר *oleum*.

In fine quid præſtet, inferius in varijs Formis videbitur.

FORMAE VERBALIVM quæ habent א à principio.

¶ I אֶפְעָל, vt אֶשְׁכָּר *munus*, אֶשְׁנָב *feneſtra*, אֶצְבַּע *digitus*, אַכְזָר & אַכְזָרִי *crudelis*, אַרְבַּע *quatuor*.

אפעול,

¶ II אפעול, vt אגרוף *pugnus*, אפרוח *pullus auium*, אשכול *botrus.*

Hæ duæ ſpecies non mutantur, ſi quæ verò mutantur, alterius ſunt ſpeciei.

¶ III אפעל, vt אבנט *baltheus.*

¶ IIII אפעיל, vt אכזיב *mendacium:* אתיק *angulus, cubiculum.*

¶ V אפעול, vt אבטיח *Pepo.*

¶ VI אפעל, vt אפרן *palatium.*

¶ VII אפלעון, vt אפריון *lectica.*

¶ VIII אפעלון, vt אדרכון *drachma, chaldaicum.*

¶ IX אפעלה, vt אצעדה *armilla,* אזכרה *memoria,* odor.

¶ X אפעולה, vt אשמורה *cuſtodia,* & אשמורת.

¶ XI אפעליות, vt אכזריות *crudelitas.*

¶ XII אפעפועה vt אבעבועה *pustula.*

¶ XIII אפעה, vt אתנה *merces*, à verbo תנה *donauit*, אחוה *annunciatio.*

¶ XIIII אפען, vt אתנן *merces.*

VERBALIA QVAE HE *à principio habent.*

¶ I הפעול, vt הנדוף *Impulsio.* Et cum Schurec & Dages loco נ, vt התוך *conflatio*, pro הנתוך.

¶ II הפעלה, vt הצלה *ereptio, liberatio*, pro הנצלה, הכרה *agnitio*, pro הנכרה.

¶ III הפלה, vt הנפה *cribratio*, הפוגות *requietes.*

¶ IIII הפעלות, vt השמעות *auditus, auditio.*

VERBALIA QVAE HABENT Iod ab initio, pauca sunt, & ferè nomina propria,

vt יצחק *Isaac*, יפתה *Iephteh.*

¶ II יַפְעוֹל, vt יַעֲקוֹב *Iacob.*

¶ III יַפְעוּל, vt יַלְקוּט *pera.*

¶ IIII יַפְעֵל, vt יַעְזֵר *proprium nomen.*

VERBALIA QVAE MEM literam à fronte Defectiuorum PE NVN habent.

¶ I מַעוֹל, vt מַשּׂוֹר *serra*, à נָשַׂר.

¶ II מַעוּל, vt מַבּוּל *diluuium* à נָבַל מַבּוּעַ *fons*, à נָבַע.

¶ III מַעָל, vt מַבָּט *aspectus*, מַבָּטִים à נָבַט, מַפָּל *quisquiliæ*, à נָפַל, מַצָּב *statio*, in Reg: מַצַּב à נָצַב vel יָצַב, מַסָּע *profe-ctio*, à נָסַע.

¶ IIII מַעֲלָה, vt מַפָּלָה *casus, ruina, ca-dauer*, מַפֶּלֶת in Regimine à נָפַל, מַתָּנָה *donum*, à נָתַן.

¶ V מַעֵלָה, vt מַגֵּפָה *plaga* מַגֵּפוֹת à נָגַף.

MEM ANTE QVIESCENTIA PE IOD.

¶ I מוֹעָל, vt מוֹשָׁב *sedes, habitatio*, מוֹשָׁבִים à יָשַׁב, מוֹרָשׁ *possessio* à יָרַשׁ.

מוֹצָא *exitus*, מוֹצָאִים à יָצָא, מוֹרָא *timor*, à יָרֵא.

¶ II מוֹעַל, vt מוּסָר & מוּסַר *disciplina*, à יָסַר, מוּצָק & cum - *fusio*, à יָצַק.

¶ III מוֹעָלָה, vt מוֹרָשָׁה *possessio*, *hæreditas*, in Regim: מוֹרָשַׁת, vel est ex alia specie, à יָרַשׁ Et cum Schurec, vt מוּעָדָה *congregatio*, à יָעַד, מוּסָדָה *fundamentum*, *fundatio*, מוּסָדוֹת à יָסַד.

¶ IIII מוֹעֵל, vt מוֹעֵד *solennitas*, מוֹעֲדִים à יָעַד, מוֹקֵד *exustio* à יָקַד, מוֹפֵת *portentum* מוֹפְתִים à יָפַת.

¶ V מוֹעֶלֶת, vt מוֹעֵצָה *consilium*, מוֹעֲצוֹת in Reg: מוֹעֲצוֹת à יָעַץ, מוֹסֵרָה *vinculum*, מוֹסְרוֹת. Et cum ת in fine, vt מוֹלֶדֶת *cognatio* מוֹלַדְתּוֹ, מוֹרֶשֶׁת *possessio*, *hæreditas*, & cum - propter gutturalem, vt מוֹדַעַת *cognitio*, *consanguinitas*, à יָדַע.

מיעל

¶ VI מֵיעָל & מִיעַל, vt מֵיטָב *bonus*, in Reg: מֵיטַב, מֵישָׁר *rectitudo vel rectus*, מִיכָל *riuus*.

¶ VII מִיעֹור, vt מִישֹׁור *rectitudo*.

Litera Mem addita, quiescentibus *Ain Vau*.

¶ I מָעֹון, vt מָקֹום *locus* מְקֹומֹו, מְקֹומֹות à קוּם. מָכֹון *basis, firma sedes*, מְכוֹנִים à כּוּן. מָאֹור *luminare* מְאוֹרִים, מְאוֹר & מְאוֹרֹות ab אוּר. מָגֹור & cum Schurec, מָגוּר *pauor, terror*, à גּוּר. מָצֹור & מָצוּר *munitio obsidio*, מְצוּרֹות, & cum ה fœm: מְצוּרָה, מָנֹוס *fuga* & מְנוּסָה.

¶ II מוּעָל, vt מוּצָק *angustia*, à צוּק, מוּעָף *tenebrositas, obscuritas* ab עוּף, & Forma fœm: מוּעָקָה *angustia* ab עוּק.

NOMINA V. ET VII. ORdinis, præposita litera מ.

¶ I מִפְעִירָה, vt מַרְבִּית *multiplicatio*, מַרְבִּיוֹת à רָבָה מַשְׂכִּית *pictura* à שָׂכָה.

¶ II מַפְעֹלָה, vt מַצָּה *lis, contentio* pro מַנְצוּת *à* נָצָה.

¶ III מִפְעָה ה litera radicali, vt מִקְנָה *possessio, emptio*, in Reg: מִקְנֵה à קָנָה, מַחֲנֶה *turma*, מַחֲנִים *à* חָנָה. מַעֲשֶׂה *opus*, מַעֲשִׂים ab עָשָׂה.

¶ IIII מַפַּע, vt מַעַר *nuditas, turpitudo*, ab עָרָה, מַעַל *supra*, מַעְלָה ab עָלָה.

¶ V מַטָּה *deorsum*, pro מִנְטָה *à* נָטָה.

¶ VI מִפְעָה, vt מְכַסֶּה *operimentum*, מְקָרֶה *contignatio*, ־ propter ר.

¶ VII מִפְעָה cum ־ vel ׃ aut Hirec sub prima, vt מַרְאָה *visio*, מַרְאֶה,

מַחֲצָה

מחצה dimidium, מִרְמָה dolus, מִצְוָה præceptum, מִצְוֹת.

¶ VIII נמפעה נִמְפְעָה præpoſito נ ante מ, vt נִמְבְזָה contemptibilis.

¶ IX מפעי, vt מִשְׁעִי lenimen.

¶ X מעה, מַעָה, vt מַצָּה contentio, מַצָּה à נצה, מַסָּה tentatio à נָסָה.

¶ XI מעה, vt מַכָּה percuſsio מַכִּים, מַטֶּה virga in Reg: מַטִּים, מַטֵּה & ות.

¶ XII מעוה, vt מַצּוּת lis, contentio.

In his prima deficit & tertia quieſcit, In ſequentibus vtraque extrema quieſcit.

¶ XIII מוֹעָא, vt מוֹצָא exitus, מוֹרָא timor, à יָרָא & יָצָא.

Nomina verbalia cum מ, venientia à Geminatis VI. ordinis.

מפל

¶ I מִפְּעָל, vt מָחוֹל chorus, מְחוֹל
מָעוֹן *propugnaculum*, non mutat ָ
sed i in ., vt מָעוֹז: מְעֻזִּי מִכְלַל *perfectio*,
forma Regiminis pro absoluta.

¶ II מָפֵּל, vt מָגֵן *clipeus* מָגִנֵּי.

¶ III מָפָּל, vt מָסָךְ *tentorium* מְסַךְ
à סָכַךְ.

¶ IIII מֵפַל, vt מֵסַב *circuitus*, מְסִבּוֹ,
מֵצַר *angustia*, מְצָרִים.

¶ V מִפֶּל, vt מִכְסָה *supputatio*, מֶמֶר
amaritudo.

¶ VI מִפְּעָל, vt מֹרֶךְ *mollis*, מַעַל
exaltatio.

¶ VII מוּפָל, vt מוּרָד *extensio*, מוּסָךְ
operimentum.

¶ VIII מַפָּל, vt מַשָּׁק *ambulatio iugis*, מַשַּׁק.

¶ IX מְפִלָּה, vt מְגִלָּה *volumen*,
מְגִלַּת מְגִנָּה *tegumentum*, מְסִלָּה *via*.

מקרה

מְקֵרָה *frigus*, מְאֵרָה *maledictio*, Zere pro Hirec propter ר.

Nomina habentia Nun à principio, pauca sunt, & pleraque propria de quibus infra folio 240.

¶ נַפְעוֹל, vt נַפְתּוּל *luctatio.*

Nomina verbalia habentia Thau *à principio.*

¶ I תִּפְעֶלֶת, vt תִּפְאֶרֶת *gloria*, תִּפְאַרְתִּי, תִּפְלֶצֶת *tremor, terror, superbia.*

¶ II תִּפְעוֹלֶת, vt תִּלְבֹּשֶׁת *vestis.*

¶ III תִּפְעָלָה, vt תִּפְאָרָה *gloria*, תְּשְׁבָּחָה *laus* תִּשְׁבָּחוֹת.

¶ IIII תַּפְעוּלָה, vt תַּנְחוּמָה *consolatio*, תַּעֲלוּמָה *absconsio*, תַּעֲצוּמָה *fortitudo.*

¶ V תַּפְעוּל, vt תַּנְחוּם *consolatio*, תַּמְרוּק *mundus, ornatus muliebris.*

תמרוק

תַּמְרוּר *amaritudo,* תַּחֲלוּא *infirmitas* תַּחֲלוּאִים, תַּעֲלוּל *puer.*

¶ VI תַּפְעֵל, vt תַּשְׁבֵּץ *ocellatus,* תַּרְבֵּץ *accubitus.*

¶ VII תַּפְעִיל, vt תַּרְשִׁישׁ *nomen loci, aut Chrysolitus,* תַּכְרִיךְ *amictꝰ,* תַּלְמִיד *discipulus.*

¶ VIII תַּפְעֵלָה, vt תַּרְדֵּמָה *sopor,* תַּבְעֵרָה *succensio.*

¶ IX תְּפַעּוּל, vt תְּאַשּׁוּר *cedri species,* תְּבַלּוּל *albugo oculi.*

¶ X תַּפְעֻלָה, vt תַּאֲנִיָּה *luctus.*

¶ XI תִּפְעַל, vt תִּדְהָר *species cedri.*

¶ XII תְּפוֹעֵל, vt תְּקוֹמֵם *insurgens, inimicus.*

¶ XIII תְּפוּעָלָה, vt תְּבוּנָה *intelligentia,* תְּכוּנָה *dispositio,* תְּשׁוּבָה *reuersio, conuersio,* תְּאוּנָה *mendacium,* תְּאֻנִים.

Nomi-

Nomina V. Ordinis cum ת *fronticali.*

¶ xiiii תַּפְעֵל, vt תַּרְמָה *dolos à* רָמָה.

¶ xv תַּפְעָלָה, vt תִּגְרָה *prouocatio,* תִּגְרַת: תַּאֲוָה *desiderium,* תַּאֲנָה *occasio,* תַּאֲלָה *iuramentum.*

¶ xvi תַּפְעָלָה, vt תְּעָלָה *aquæductus,* תְּעָלַת, תְּלָאָה *labor,* & מַתְּלָאָה.

¶ xvii תַּפְעִית, vt תַּכְלִית *finis, consummatio,* תַּבְנִית *exẽplar, similitudo,* תַּבְנִיּוֹת.

¶ xviii תַּפְעוּת, vt תַּרְבּוּת *incrementum,* תַּרְבּוּיוֹת & תַּרְבּוּתִים תַּזְנוּת *fornicatio,* Et cum Holem, תַּחֲנוֹת *mansio, castrametatio,* תַּחֲנוּיוֹת.

Nomina verbalia, habentia literas Heemanthi in fine Dictionis, pleraque ex præcedentibus Formis cognoſcuntur. Nam quę vel in ה pręcedẽte ָ, vel ת præcedẽte ֹ desinũt, fœminina ſunt, & vbiq; ferè obuia.

Quæ

Quæ in ם desinunt, pauca sunt,

¶ I פְּעָלוֹם vt שִׁלְשׁוֹם *nudius tertius*, פִּתְאֹם *statim repentinus*, פִּדְיוֹם *redemptio*, מְהוֹם *humana effigies*, huius perfectum est, מְתֹיוֹם.

¶ II פָּעֳלָם, vt אָמְנָם *verè*, יוֹמָם *dies, die*.

¶ III פּוּעְלָה, vt דּוּמָם *silentium*.

Nomina desinentia in Nun.

¶ I. פִּעְלוֹן, vt שִׁמְעוֹן *proprium nomen*; שִׁלְטוֹן *potestas*, יִתְרוֹן *amplitudo, dignitas*. Et cum ·· עֶלְיוֹן *excelsus*, אֶבְיוֹן *pauper*, Et cum – , vt פַּעֲמוֹן *tintinnabulum*, אַחֲרוֹן *posterior*. Hæc non mutantur: אַרְמוֹן tamen *palatium*, facit plurale constructiuum אַרְמְנוֹת, רִאשׁוֹן *primus* quoque huc pertinet, quanquam א quiescat, item סִלּוֹן *spina* cum Dages pro סִלְלוֹן & plurale cum – סַלּוֹנִים.

פעלן

¶ II פִּעְלָן, vt חַרְצָן *acinus*, חַרְצַנִּים, דָּרְבָן *stimulus*, דָּרְבוֹנוֹת, מִגְדָּן *pomum preciosum*, מִגְדָּנוֹת, רַעֲנָן *viridis*, רַעֲנַנִּים.

¶ III פָּעְלָן, vt קָרְבָּן *donum*, קָרְבַּן. Huc referuntur שֻׁלְחָן *mensa*, שֻׁלְחַן.

¶ IIII פִּעְלוֹן, vt רְעָבוֹן *fames* רַעֲבוֹן, פְּרָזוֹן *villa*, פִּרְזוֹנוֹ.

¶ V פִּעָלוֹן, hæc Forma dagessatur, nisi intercedat litera gutturalis vel ר, vt נִצָּרוֹן *munitio*, זִכָּרוֹן *memoria*, דֵּרָאוֹן *contemptus*. Reperiũtur etiam quædam cum Zerè, vt יֵרָקוֹן *auriga*, & cum Patha, vt צַוָּארוֹן צַוְּרוֹנַיִךְ *collum*, שַׁבָּתוֹן *Sabbathum*.

¶ VI פִּעָלוֹן, vt אֲבַדּוֹן *perditio*.

¶ VII פִּעְלוֹן, vt קִלְשׁוֹן *tridens*, קִמְּשׁוֹן *vrtica*.

¶ VIII פַּעְיֵן, vt גַּרְזֶן *securis*.

q

¶ IX פְּעִילוֹן, vt יְשִׁימוֹן *desertum*, אֶמְנוּן.

¶ X פְּעָלוֹן, vt קִיקָיוֹן *hædera, cucurbita*, propriè *Ricinus*, vvunderbaum.

¶ XI פְּעַלְתוֹן. vt עֲקַלָּתוֹן *tortuosus*.

¶ XII פְּעַלְנִית, vt אֲחֹרַנִּית *retrorsum*, קְדֹרַנִּית *tenebrositas, obscuritas*.

Nomina desinentia in Iod, plerunq; sunt, vel gentilia, vel numeralia ordinalia, vt יְהוּדִי *Iudæus*, מִצְרִי *Ægyptius*, אֲרַמִּי *Arameus vel Syrus*, אַשְׁכְּנַזִּי *Germanus*, שְׁלִישִׁי *tertius*, רְבִיעִי *quartus*, &c. Reperiuntur etiam quædam Adiectiua hoc modo: vt נָכְרִי, *alienus*, תֵּימָנִי *dexter*.

Aleph in fine ad constitutionem Nominũ Heemanthi, nõ adhibetur.

SEQVVNTVR alia Nõina, q̃ non habent literam Heemãthi in capite, Et primùm quiescentia in Ain Vau

vel

vel Iod: nam quorum Pe poal נ est, semper vel integrè, vel cum literis ם & ת veniunt.

¶ I פיר, vt סִיר *olla, spina,* סִירִים & סִירוֹת, שִׁיר *canticum,* שִׁירִים à שׁוּר, קִיר *paries* קִירוֹת, צִיר *legatus,* צִיץ *flos* צִיצִים & צִצִּים, מִין *species,* מִינִים, נִיר *nouale, aratio, lucerna,* גִּיל *par, coætaneus.* עִיר *ciuitas,* facit plurale עָרִים.

¶ II פַּיִר Iod consona, quorum in regimine communiter mutatur in ·· , Iod quiescente, vt חַיִל *exercitus,* חֵילוֹ, עַיִן & עֵין *oculus* עֵין, עֵינַיִם, & forma fœm: עֲיָנוֹת *fontes,* in Reg: עֵינוֹת, עַיִר *pullus,* יַיִן *vinum,* יֵין, זַיִת *oliua,* זֵיתִים, בַּיִר *puteus,* בֵּירִים, גַּיְא pro גַּיְא *vallis.*

¶ II פַּל, vt נֵר *lucerna,* נֵרוֹת נֵרִי, גֵּר *peregrinus,* גֵּרִים, עֵר *testis,* עֵר *Magister* עֵרִים, אֵל *Deus vel fortis,* אֵלִים, בֵּן *rectus* בֵּנִים, רֵישׁ *paupertas,* בֵּין inter, cū Iod. q 2

¶ III ⌐פָל,vt דָּג *piſcis.* ⊏⊐ דָּגִים, רָשׁ *pauper*,⊏⊐ רָשִׁים, שַׂר *princeps*, רַע *malus* ⊏⊐ רָעִים, עָב *nubes*, צַר *anguſtia & hoſtis*, & cum - צַר. Sic פַּח *laqueus*, פַּחִים, פַּשׁ *multitudo.*

¶ IIII ⌐פוֹל, vt סוֹד *ſecretum*, סוֹדוֹ, אוֹר *lumen*, ⌐קוֹל *vox*, חוֹחַ *ſpina*, כּוֹחַ *potentia*, כּוֹס *calix*, בּוֹר *ciſterna*, עוֹר *pellis*, שׁוֹעַ *diues*, טוֹב *bonus*, טוּב *bonum.* חוֹר *foramen*, in Reg: חוּר, יוֹם *dies* ⊏⊐ יָמִים, ⌐לוֹל *cochlea* ⊏⊐ לוּלִים, vel ſingulare eſt ⌐לוּל, גּוֹי *gens*, ⊏⊐ גּוֹיִם.

¶ V ⌐פוּל, vt פּוּר *ſors* פּוּרִים, טוּר *ordo*, ⊏⊐ חוּם *rufus*, כּוּר *fornax*, רוּחַ *ſpiritus*, לוּחַ *tabula*, דּוּר *ignis, focus*, דּוּד *lebes* ⊏⊐ דּוּדִים, אוּר *ignis*, ⊏⊐ אוּרִים.

Quædam nomina quarti ordinis habent ה vel ת in fine.

¶ VI ⌐פוֹלָה, vt ⌐צוּרָה *figura* צוּרַת,

שׁוּבָה conuerſio, נוּמָה dormitatio, בּוּשָׁה confuſio, Et cum Holem, vt רוֹמָה ſuperbia, שׁוֹאָה deſolatio.

¶ VII פֵּלָה, vt צֵדָה eſca, שֵׂבָה, צֵדָם canities, עֵדָה teſtimonium.

¶ VIII פַּלַת, vt נַחַת requies נְחוֹת, שַׁחַת fouea, רַחַת pala, patha propter gutturalem.

¶ IX פָּלָה, vt קָמָה ſeges, קָמוֹת, צָרָה anguſtia, רָעָה malum, בָּמָה excelſum, בָּמוֹת.

¶ X פִּילָה, vt חִידָה Ænigma חִידוֹת, Sic שִׁירָה canticum, בִּינָה intelligentia.

¶ XI פְּלוּת, vt עֵדוּת teſtimonium, plur: עֵדְוֹת: ab עֵדָה autem fit עֵדוֹת, & interdum ſecunda litera quæ eſt ו, efficitur tertia, vt Pſal: 119 עֵדוֹתֶיךָ.

¶ XII פֹּלֶת, vt בֹּשֶׁת confuſio, בָּשְׁתּוֹ.

¶ XIII פַּיְלָם, vt רֵיקָם *inanis vacuus.*
¶ XIIII פְּלֵנָה, vt בָּשְׁנָה *confusio.*

Alia Nomina V. ordinis, præter Heemanthi, quorum ה in fine quiescit, quod interdũ succedente ה fœminino excidit, interdum verò manet.

¶ I פְּעוֹ, vt שְׁבוֹ *Achates,* שְׁבוֹאִים vel שְׁבוֹיִם: תְּאוֹ *oryx, bos syluester,* דְּיוֹ *atramentum,* דְּיוֹאִים vel דְּיוֹיִם: בְּזוֹה *contemptibilis.*

¶ II פְּעוּ, vt אָחוּ *pratum,* שְׂחוּ *natatio.*

¶ III פְּעִי, vt צְלִי *aßus,* צְלִי, צְלִיִּים, קָלִי *palenta,* נָקִי *innocens,* נְקִיִּים שָׁנִי *coccus,* עָנִי *pauper,* עֲנִי.

¶ IIII פְּעִי, vt שְׁבִי *captiuitas,* & שֶׁבִי, sub *Athna & Soph pasuk.* שִׁבְיָךְ, פְּרִי *fructus,* פִּרְיוֹ, דְּמִי *excisio,* מְרִי מֶרִי *rebellio,* צְבִי *caprea, superbia,* צְבָאִים & צְבִיִּים, כְּלִי *vas,* כֵּלִים, חֲצִי *dimi-*

dimidium, רְעִי *voluntas, vel cogitatio,* אֲרִי *leo,* אֲרָיִים & אֲרָיוֹת עֲדִי *or-namentum,* מְעִי *venter.*

¶ V פְּעִי, vt צְרִי *resina, vel theriaca.* הֳרִי *ira* חֳרִי, דְּמִי *silentiũ,* חֳלִי *infirmitas,* חֳלִי : עֳנִי *infirmitas, paupertas,* עֳנִיו.

¶ VI פְּעִיעַ, vt הֲגִיג *sermo, meditatio,* הֲגִיגִי, ab הָגָה : חֲזִיז *corruscatio,* חֲזִיזִים, à חָזַר, צְלִיל *placenta* à צָלַה.

Reperitur vnum in ון, quod tamẽ in plurali tantum vsurpatur, זְנוּנִים fornicationes.

¶ VII פְּעִיעוֹן: vt שְׁפִיפוֹן *cerastes,* à שָׁרָה quanquam à שָׁפַף potius deductum videtur.

¶ VIII פָּעוֹן, vt יָגוֹן *dolor,* יְגוֹנִים, חָרוֹן *ira* רָצוֹן, חָזוֹן, הֵרוֹן *visio,* חֲזוֹנִים. שָׁאוֹן *sonitus,* רָצוֹן *voluntas,* Sed הֵרוֹן *conceptus est,* cum הֵרוֹנֵךְ, fortè ob leniorem pronunciationem, vel quod sit ex dagessatis.

¶ IX פְּעוּת, vt שְׁבוּת *captiuitas*, שְׁבוּתִים, פְּדוּת *visio*, כְּסוּת *operimentum*, רְאוּת *redemptio*, זְנוּת *fornicatio*, שְׁחוּת *fouea, rete*. רְעוּת *proxima vel amica*. עֱנוּת *humilitas*. Et cum Hólem, vt חֲצוֹת *medium*, מְנוֹת *numerus*. פְּנוֹת *respectus*, עֱנוֹת *cantus vel clamor*. Quanquam & Infinitiua esse possunt vice nominum.

¶ X פְּעִית vt שְׁבִית *captiuitas*, שְׁחִית *rete*, שְׁחִיתִים & שְׁחִיתוֹת, בְּרִית *pactum*, חֲנִית *lancea* חֲנִיתוֹת, & cum ostensione tertiæ radicalis חֲנִיּוֹת.

¶ XI פָּעוּת, vt גָּלוּת *captiuitas, transmigratio* גָּלֻיּוֹת, חָסוּת *spes*, חָזוּת *visio*, הָגוּת *sermo*.

¶ XII פֵּעוּת vt עֵדוּת *ornamentum*, גֵּאוּת *superbia*. Horum perfecta עֵדְיוֹת, vel גֵּאִיּוֹת, vt סכלות גֵּאִיּוֹת.

פועה

¶ XIII פּוֹעֶה, vt חוֹזֶה *visio*, רוֹאֶה *idem*, שׁוֹאָה *desolatio*, שׁוֹאִים, יוֹרֶה *pluuia temporanea.*

¶ XIIII פּוֹעֶה, vt תּוֹעָה *error*, שׁוֹאָה *desolatio.*

¶ XV פֶּעָה vt יֶרָה *merces.* בֶּכֶה *fletus.* הֶגֶה *sermo.* כֶּסֶה *tempus statutum*, קֶצֶה *finis*, quanquam hoc potestate est à קֵצֶץ, & sic ה non est radicale. In כֶּסֶה ponitur ה loco א.

¶ XVI פֵּעֶה, vt גֵּאֶה *superbus* גֵּאִים, רֵעֶה *proximus, amicus*, רֵעֶה, רֵעֲךָ, רֵעֵהוּ, אֵבֶה *voluntas*, vel nomē loci aut fluminis, גֵּא pro גֵּאֶה, & sic רֵעַ pro רֵעֶה *amicus.*

¶ XVII פָּעֶה vt קָנֶה *calamus* קְנוֹ, קָנִים קְנֵי. קָצֶה *extremus* קְצֵה, שָׂדֶה *ager*, שָׂדִים & שְׂדוֹת, עָלֶה *folium* עָלִים, עֲלֵה, חָזֶה *pectus*, בָּלֶה *vetus*,

דְּוֶה *infirmus*, קָשֶׁה *durus*, רָזֶה *macilentus*, נְכֵה *percußus*, פָּנֶה *facies*, quanquã plurale tantùm sit in vsu פָּנִים: סְנֶה *rubus*, שְׁרֵם *pars*, *sunt cum Scheua.*

¶ xviii פְּעָה: vt שָׁנָה *annus*, שְׁנַת, שָׁנִים & שָׁנוֹת, שָׁנָה, שָׂפָה *labrum*, שְׂפָתוֹת, קָצָה *extrema*, קָנֶה *Canna.* מָנָה *pars* הָרָה *grauida*, הָרַת, הָרוֹת. פָּרָה *iuuenca*, non mutat ד, quia ex dagessatis: אָלָה *iuramentum.*

¶ xix פֵּעָה: vt מֵאָה *centum*, מֵאוֹת, פֵּאָה *angulus*, פֵּאוֹת, גֵּאָה *superbia*, גֵּאוֹת, גֵּוָה *corpus*, גֵּוֹת, סְאָה *satũ*, סְאִים סָאתַיִם *duo sata.* Sed פֶּחָה Dux, facit פַּחַת, פַּחוֹת.

¶ xx פֶּעָה: vt שֶׁקֶת *Canale*, שְׁקָתוֹת, קֵבָה *venter, genitalia, &c.* קֵבָתָה:

¶ xxi פֶּעָת, thau vice ה radicalis: vt צֶפֶת *corona*, צִפְתִּי, vel צִפְתּוֹ, sicut ab אֶרֶץ אַרְצוֹ, plural: צְפָתוֹת, צְפָתוֹת, שֶׁקֶת *canale*, שְׁקָתוֹת, שְׁקָתוֹת.

¶ XXII אֲחוֹת vt: פְּעוֹת אֲחוֹת *soror*, אֲחוֹת, אֲחִיוֹת, חָמוֹת, אֲחִיוֹת *socius*. Eorum perfecta sunt, אֲחָיוֹת, חֲמִיוֹת, *instar*, אַשְׁפּוֹת *stercus*, In plurali חֲמוֹת, אֲחָיוֹת, in Reg: אַחְיוֹת : etc.

¶ XXIII פי: vt ריא *Irrigatio*, צי *nauis*, עי *aceruus*, ני *planctus*, הי *væ*, אי *Insula*, צי *adustio*, plurale ריים צים: פי כי tamen constructiuum est: absolutum est, פֶּה *os, oris*, פִּי *os meum* pro פִּיךָ *os tuum*, plural: פִּיּוֹת & פֵּיוֹת & *geminatum*, פִּיפִיּוֹת *ora*.

¶ XXIIII פע: vt שַׁי *munus* שַׁי, שַׁיִם, שָׁיֵיהֶם, גַּי *vallis*, גֵּיוֹת, Et גֵּיא per ∵. אָב *pater*, absolutè & in Reg: Et cum י vice ה, אָבִי, אֲבִי *pater meus*, אָבוֹת: Sic אָח *frater*, אַחִי, אַחִים, יָד: *manus*, יָדוֹ, יָדַיִם, יְדֵיהֶם & יָדוֹת, עָב *densitas, crassitudo*, עָב, צַו *præceptum*, קַו *linea*, מָן *Manna*, תָּו *signum* חַי *viuus*,

גג tectum. Ex hac ſpecie etiam eſt דם *ſanguis*, דָּמִים.

¶ XXV פֵּע vt בֵּן *filius* בָּנִים, בְּנֵי, בֶּן שֵׁם *nomen* שְׁמוֹת, שְׁמוֹת, שְׁמוֹ. Sic יֵשׁ *eſt* vel *eſſe*, יֶשְׁנוֹ *ſum ego*, יֶשְׁךָ De hac ſpecie poſſunt eſſe זֵר *corona*, עֵץ *lignum*, גֵּו *corpus*, כֵּס *ſedes*, עֵט *ſtylus*, quanquam in regimine & cum affixis nō mutentur, niſi in conſtructione plurali, vt עֵץ, עֵצוֹ, עֵצִים, עֲצֵי.

Nomina quorum Lamed א. quieſcit.

¶ I פַּעָא vt צָבָא *exercitus*, צְבָא, צְבָאוֹת, צִבְאוֹת, צָמָא *ſitis*, צְמָאוֹ.

¶ II פֵּעָא vt גֵּבָא *ciſterna*, גְּבָאוֹ, גְּבָאִים, דֶּשֶׁא *germen*, דְּשָׁאִים טֶנֶא *caniſtrum*, טְנָאִים, טַנְאֲךָ. פֶּלֶא *mirabile*, פִּלְאֲךָ. Inuenitur etiam פֶּלֶא

&

& פלאי. Hûc etiam pertinet גיא, pro גיא: item חטא חטא *peccatum*, חטאו, חטאים.

¶ III פעא: vt גמא גמא *iuncus*, גמאו, סובא *vitium*, עפא עפא *ramus*, עפאים, Iod mobili.

¶ IIII פעא: vt כסא כסא *folium*, כסאו, כסאות, כסאך.

¶ V פעא: vt דכא דכא *contritus*, דכאו, חטא, קנא, דכאים קנא *zelotes*, קנאים *peccator*.

¶ VI פעא, vt קנא *æmulator*.

¶ VII פעיא vt נשיא נשיא *princeps*, נשיא, קריא, נשיאים *inuitatus*, מריא *bubalus, pinguis*, est cum scheua.

¶ VIII פעא: vt מלא *plenitudo*, & cum ו loco א, מלו, מלאה *plenitudo eius*, Sic מצא *inuentio*.

¶ IX פעאת: vt קראת קראת *occursus*, קראת.

פעת:

¶ x פַּעֶרֶת vt חַטָּאת *peccatum*, חַטָּאת, חַטָּאוֹת *peccata*.

¶ xi פְּעָאת : vt נְשֵׂאת *munus*, נְשֵׂאוֹת, נַשֵּׂאת : מְלֹאת *plenitudo*, מְלֹאות.

NOMINA VENIENTIA à *verbis VI. ordinis absq; literis Heemanthi, quæ duplicant alterã radcalem.*

¶ I פַּעְלָל, vt פְּרַחַח *paruulus*, שַׁאֲנָן *felix*, רַעֲנָן *viridis*.

¶ II פַּעְלוֹל, vt גְּבְנוֹן *excelsus, vel humilis*: נַאֲפוּף *adulterium*, נַאֲפוּפִים, שַׁבְּלוּל *cochlea, limax*.

¶ III פְּעַלְוֹת, vt חֲבַקּוּק *nomen Prophetæ*.

¶ IIII פִּעְלוֹל, vt נִיחוֹחַ *suauis*, נִצּוֹץ *scintilla*, à נוּץ, & נוּחַ,

¶ V פַּעְלִיל, vt בְּעָלִיל *Dominus*, חַכְלִילִי *pluuia*, סַגְרִיר *rubicundus*.

¶ VI פַּעְפּוּל, vt בַּקְבּוּק *vas angusti oris*, חַרְחוּר *ardor*, à חָרַר.

¶ VII פְּעַפֵּר vt קְלָקַר *leuis.*

¶ VIII פַּעְפַּר, vt גַּרְגַּר *granum*, אֲכַאֲר *magnus*, דַּרְדַּר *tribulus*, גַּלְגַּל *rota.*

¶ IX פַּעְפֹּר, vt סְבִיב *circuitus*, כַּרְכֹּם *crocus.*

¶ X פָּעְפֹּל, vt קָדְקֹד *vertex* קָדְקֳדוֹ.

¶ XI פְּעְפַּר, vt צִלְצַל *fiscella piscatoria, vel nassa*, & cum ־, vt קַעֲקַע *nota.*

¶ XII פַּעְפִּיל, vt זַרְזִיף *genus herbæ.*

¶ XIII פְּעָפָל, vt צְלָצָל *genus locustæ*,

¶ XIIII פַּעְפֶּלֶת, vt קַשְׂקֶשֶׂת *squama*, צִנְצֶנֶת *phiala*, קַשְׂקְשׂוֹת, cũ hirec.

¶ XV פְּעַלּוּלִיָּה, vt שַׁעֲרוּרִיָּה *turpitudo.*

¶ XVI פַּעֲלוּלִית, vt שַׁעֲרוּרִית *turpitudo.*

¶ XVII פְּעַלְעַר, vt יְרַקְרַק *flauus*, יְרַקְרַקּוֹת, עֲקַלְקַר *tortuosus*, חֲלַקְלַק *blandus, lubricus.* Sed אֲדַמְדָּם est cum ־, cuius plurale est אֲדַמְדָּמוֹת.

¶ XVIII פְּעַלְעוֹל, vt פְּתַלְתּוֹל *peruerſus*, פְּקַחְקוֹחַ *apertio, ſcilicet carceris*. שְׁחַרְחֹר *niger*, שְׁחַרְחֹרֶת. Sed אֲסַפְסוּף *vulgus*, promiſcuum eſt cum Schurec.

¶ XIX פְּעַלְעִיר, vt יְפֵהפֵי *pulcher*, fœm: יְפֵהפִיָּה *pulchra*.

¶ XX פְּעַעְלָה, vt חֲצֹצְרָה *tuba claſsica*, חֲצֹצְרוֹת.

NOMINA VI. ORDINIS quæ vnam ex geminatis abijciunt, & reliduam dageſsant.

פִּלָּה vt בִּצָּה *vallis lutoſa*, גִּזָּה *vellus*, גִּזּוֹת, נִדָּה *menſtruum*, דִּבָּה *ditractio*. זִמָּה *cogitatio*, זִמּוֹת, מִלָּה *ſermo dictio*, מִדָּה *menſura*, חִטָּה *frumentum*, חִטִּים.

פַּלָּה vt חַדָּה *acutus*, שַׁמָּה *ſolitudo*, קַדָּה *caſia*: à קָדַד, שָׁמַם, חָדַד.

פְּלוֹת vt זֻלּוֹת *vilitas*, à זָלַל.

פלה

¶ IV פִּלָּה: vt סֻכָּה *tabernaculum*, סכך: גֻּלָּה *peluis*, חֻקָּה *ſtatutum*, חֻפָּה *thalamus*, קֻבּוֹת, à סָכַךְ, גָּלַל, חָקַק, חָפַף, קָבַב. Et cum camez chateph & camez: vt חָגָּא *feſtiuitas*, מָרָה *amaritudo*, à מָרַר, חָגַג.

¶ V פֹּל: vt תֹּם *perfectio*, תֻּמּוֹ: עֹז *fortitudo*, עֻזִּי & עָזִּי. קֹר *frigus*, קָרוֹ, עֹל *iugum*, עֻלּוֹ, קֹר *lenitas*, חֹם *calor*. כֹּל *omnis, totus, vniuerſus*, כֻּלְּךָ. Et quando hæc dictio eſt cum Makaph, eſt cũ camez hateph, quãquam ſemel atq; iterum etiam ſine Macaphita reperiatur: vt Pſal: 35. כָּל עַצְמֹתַי *omnia oſſa mea*.

¶ VI פַּל, & פֵּל: Et nota, quòd quæ ſunt cum ָ, communiter ſunt ex quieſcentibus, quæ verò cum ַ, ex geminatis, vt דַּל *pauper, infirmus*, à דָּלַל *attenuauit*, זַךְ *mũdus, rectus*, à

זָכַךְ: דַּק *minutum*, à דָּקַק, הַר *mons ab* הָרַר. חַי *vivus*, גַּל *tumulus* à גָּלַל, גַּן *hortus*, à גָּנַן. טַל *ros*, à טָלַל, סַף *limen*, à סָפַף, רַךְ *tener*, à רָכַךְ, צַר *angustia*, à צָרַר. שַׂר *princeps*, à שָׂרַר. חָם *calidus*, à חָמַם, תָּם *perfectus*, à תָּמַם, דָּם *sanguis*, à דָּמַם, in regimine דַּם, בָּר *frumentum*, גַּג *tectum*, גַּג, גַּגּוֹת גָּד *Iouis stella, fortuna*, עָם *populus*, רָב *multus*: quædam tamen etiam cum - scribuntur.

VII פֵּל: vt קֵן *nidus*, קִנִּים. חֵן *gratia*, חִנִּים, שֵׁן *Dens*, חֵץ *Sagitta* : נֵס *signum*, נִסּוֹ. קֵץ *finis*, תֵּל *tumulus*, לֵב *cor*. Hûc etiam סֶלָה refertur, à סָלַל, addito ה, & ◌ֶ pro *Zere*.

VIII פְּלֵל: vt חִנָּם *gratis*, à חָנַן, cuius perfectum esset חִנֵּם.

NOMI-

NOMINA IIII LITERARVM,

non geminantia aliquam ex eis.

כִּרְגַּד *Vrtica,* שִׁנְעָר *nomen prouinciæ,*
פִּתְגָּם *Verbum,* טִפְסָר *princeps,* פִּינְחָס
nomen proprium, כִּסְלֵו *Nouember,* גִּנְזַךְ
thesaurus, כִּרְעָף *cogitatio* שַׂרְעַפִּי,
כַּרְפַּס *carpasinus,* אַרְגָּז *Arca, capsa,*
צָרְפַת *nomen loci.* דַּרְכְּמוֹן *Drachma, solidus.* דַּרְכְּמוֹנִים, בַּרְזֶל *ferrum,* בַּרְזִלִּים, כַּרְמֶל *nomen montis,* כַּרְמִלִּים, *spicæ virides,* גַּרְזֶן *securis,* גַּרְזִנִּים. אַבְנֵט *baltheus,* חֶרְמֵשׁ
falx, יַרְדֵּן *Iordanis.* פַּרְדֵּס *paradisus:* עֲזָאזֵל *desertum asperum,* שַׁרְבִיט
virga. כַּרְמִיל *coccinum,* סְמָדַר
vua immatura, חֲנָמָל *species grandinis, vel glacies,* אֲרָרָט *Armenia,*
עֲמָלֵק *Amalek.* עֲרָפֶל *caligo.*
עֲטַלֵּף *Vespertilio,* יִזְרְעֶאל

עטלפים: חבצלת *rosa.* שקערור *niger,* quarta geminata. פתיגל *fascia pectoralis,* חלמיש *silex,* כפתור *Sphæra instar pomi:* רפסד *Ratis,* רפסודות, פרעש *pulex,* גבעל *calamus lini,* קרסל *crus.* חרצב *colligatio,* חרצבות גלמוד *sterilis, solitarius,* פלגש *concubina,* פלגשים, בדולח *Bdellium vel margarita.*

NOMINA V. LITERARVM.

ארגמן *purpura* ארגמנים; אגרטל *phiala,* אדרכון *Drachma,* צפרדע *Rana.* צפרדעים. שעטנז *vestis èlino & lana contexa.* Et quarta geminata רעמסס *vrbis nomen.*

Hactenus de varijs nominum formis: sequuntur nunc Regulæ & obseruationes generales, quæ magnam lucem in tanta diuersitate præbent.

1 Nomi-

¶ I Nomina quorum primum punctũ est ־ָ, mutant illud in omnibus quatuor mutationibus in Scheua, vt in Exemplo nominis דָּבָר, supra fol: 200. quod memoriæ infigendum est, apparet: vbi verò duo scheua concurrunt, vt in plurali cõstructiuo, & cum affixis durioribus, prius iuxta Regulam supra fol. 206 vertitur in Hirec.

¶ II Quæ primam habent Holem, vertunt illud plerunq;, excepta constructione singulari, in ־ָ: .

¶ III Nomina sex punctorum, vt & plerunq; quinq; punctorum, nihil mutant in Regimine singulari: in plurali sequuntur nomẽ primæ formæ, פְּעָל.

¶ IIII Quorum primum est Scheua, nullam fermè mutationem pati-

untur,nisi quod ea quæ secundũ habẽt ָ, vt in prima forma illud mutẽt.

¶ V Quorum media est dagessata,ea nullam omninò mutationẽ admittunt,vt צַדִּיק *iustus*, צַדִּיקִים.

¶ VI Gutturalia vbiq; ferè suo priuilegio, quod supra folio 8 positum est,gaudent.rarissimè n. scheua simplex admittũt, & in forma sex punctorũ ꝑ duplici ְ,duplex ֲ requirũt.

¶ VII Sciendum, plerasq; formas tam deficientium, quàm quiescentium & duplicatorum, vel nihil admodum mutare, vel in mutationibus primæ formæ respondere.

¶ VIII De monosyllabis sciendum, quòd, quæ descendunt à quiescentibus Lamed ה, eorum ָ perinde se habeat,vt secũda syllaba in דָּבָר,vt דָּם *sanguis*. Fœmininum autem morem tenet perfecti nominis, quod habet

geminum ᵀ, exemplum est שָׁנָה *annus*, vt דָּבָר.

At ¨ in monosyllabis, regimine singul: & statu absoluto manet, in reliquis est scheua, vt שֵׁם nomen. Fœmininum verò extra statum absolutum semper habet scheua, Exemplum est פֵּאָה angulus.

Quiescentia verò Ain vau, nusquàm aut patha aut ¨ permutant, sed velut quiescentis indicium conseruant invariatū, vt צֵדָה *esca* קָמָה *seges erecta*, גָּר *aduena*, זָר *extraneus*.

Cæterū in duplicātibus Ain, idē fit ꝙ in ipsis verbis, nēpè vt si quid ad nomē accedat (ꝙ fit affixis plurali numero & fœm:) ꝓ lōgis vocalibus sumātur breues, vt ‑ ꝓ ᵀ, hirec paruū ꝓ ¨. Tū n. elucescit Dages, hostis magnarū vocaliū: exēplo sūt זַכָּה *pura* à זַךְ, à תָּם *perfect⁹ fit*, תַּמָּה, תַּמִּים. r 4

¶ IX De fœmininis perpetuus est canon, quòd quæ in ה desinunt, illud in regimine singulari & affixis mutent in ת: camez verò præcedens modò maneat, modò in - mutetur. Quodq; plurale fœmininum quibuscũq; finiatur affixis, easdẽ habeat vocales in prioribus syllabis, vt supra in exemplo nominis צְדָקָה videre est, fol. 216.

¶ Deinde de polysyllabis fœmininis notãdum, quòd prima syllaba non mutetur, nisi per canones masculinorum sit mutabilis. Itaq; in illis vltima & penultima potius, quàm priores syllabæ respiciendæ sunt, vt in תִּפְאֶרֶת, קְטֹרֶת, צְדָקָה conspicitur.

¶ Præterea si quædam à communi regula deflecti reperiuntur, illa

vel

vel ex alia forma eſse, vel anomala ſtatuendum eſt.

¶ Poſtremò & illud probè notandum, quòd ſicut in alijs linquis, ita in hac quoq; non omnia certis regulis includi poſsint, ſed vſui multa reſeruari, qui optimus omniũ tùm Linguarũ, tùm artiũ Magiſter.

Sequuntur nomina numeralia: quæ tametſi ſub formis ſupra poſitis, vt cætera nomina compræhenduntur, & generalibus canonibus mutationum ſubiecta ſunt: tamen quia magnus eorum eſt vſus: operæ precium eſt, vno ea in loco, naturali ſuo ordine collocata habere, atq; intueri. Appellant Hebræi numerationẽ סִפּוּר, vndè noſtrũ Ciphra mutuatum videtur.

Conſideranda autẽ ſunt in Numeris primùm notæ, deindè vocabula

numerorum, & ratio cùm Cardinalium, tùm Ordinalium.

Hebræi vt & omnes Orientales & Græci per Alphabethi literas numerant & supputandi rationem in vnitates, Decurias & centurias, hoc ordine distingunt.

Monadicæ sunt hæ nouem.

9 8 7 6 5 4 3 2 1
א ב ג ד ה ו ז ח ט.

Decadicæ sunt sequentes nouem.

90 80 70 60 50 40 30 20 10
י כ ל מ נ ס ע פ צ.

Enneadicæ sunt reliquę quatuor: & quia plures sunt Decades, quàm quatuor, illis vel literas finales adiungunt, vel quod vsitatius est, lacunā eam repetitione & compositione quatuor illarum hoc modo cōplent,

vt

vt ſit hæc centuriarum ratio,

700	600	500	400	300	200	100
ן	ם	ך	ת	ש	ר	ק
900	800					
ף	ץ					

: vel talis

1000,	900	800	700	600	500
:תתר	תתק	תת	תש	תר	תק

Cum ad Millenarium numerum veniunt, Alphabethum reſumũt, & ad differentiam literas millenarias vel duobus punctis ſupra, vel linea perpendiculari ſubſcripta, hoc pacto, Hebræi inſignire conſueuerũt.

&c.	6000	5000	4000	3000	2000	1000
	וא̈	הא̈	דא̈	גא̈	בא̈	א̈

vel ſic:

6000	5000	4000	3000	2000	1000
. ו̩	ה̩	ד̩	ג̩	ב̩	א̩

Et ſic conſequenter, additis decadibus & centurijs, fiunt Decades aut centuriæ millenariæ.

Vnita-

Vnitates sic componuntur:

19 18 17 16 15 14 13 12 11
יא יב יג יד טו טז יז יח יט

Nota, quia יה præcipuum ex diuinis nominibus notãt, ne illud vsu vilescat & profanetur, è numeratione excluduntur & pro ijs טו, hoc est nouem & sex, quę itidem quindecim efficiunt, vsurpantur.

Decadum hæc est compositio.

29 28 27 26 25 24 23 22 21 20
כ כא כב כג כד כה כו כז כח כט

Sic 31, 41, 51, 61 &c.
סא נא מא לא

Vbi videre licet, Hebræos maiorem numerum ad dextram collocare, vt י'א', minorem verò ad sinistrã, secus quã Græci & Latini faciunt.

EXEMPLA.

Numerum annorum Mundi hoc

Christi

Christi anno Millesimo, quingentesimo nonagesimo primo, incipiente à Septembri, scribunt hoc pacto.

ה ש נ א hoc est 5351

vbi videre est, quòd litera prima sit millenaria & tot millia importet, quota est in vnitatum ordine. hoc est quinqꝫ, secunda verò ש trecenta significet, נ 50, & א vnum.

Obseruandum tamen, quòd sæpe Hebræi maiorem numerum omittant, vtpote eum qui per se notus est, sicut & Christiani facere solent, verbi Gratia, Datum Argentinæ, Anno Domini 91. scilicet supra millesimũ & quingentesimum. Sed tunc Iudæi addunt has notas לפ״ק hoc est iuxta minorẽ numerum. facit n. לפ״ק idem ꝗ לִפְרָט קָטָן iuxta numerũ minorẽ.

Annus Christi sic notatur.

א״ תק״ צא״ 1591.

Sequuntur ipsa nomina numeralia, & primùm Cardinalia vtriusq; generis.

FOEMININA.			MASCVLINA.	
Vna	אַחַת	1	*Vnus*	אֶחָד
Duæ	שְׁתַּיִם	2	*Duo*	שְׁנַיִם
	שָׁלֹשׁ	3	*Tres*	שְׁלֹשָׁה
	אַרְבַּע	4	*Quatuor*	אַרְבָּעָה
	חָמֵשׁ	5	*Quinq;*	חֲמִשָּׁה
	שֵׁשׁ	6	*Sex*	שִׁשָּׁה
	שֶׁבַע	7	*Septem*	שִׁבְעָה
	שְׁמוֹנֶה	8	*Octo*	שְׁמוֹנָה
	תֵּשַׁע	9	*Nouem*	תִּשְׁעָה
	עֶשֶׂר	10	*Decem*	עֲשָׂרָה
	אַחַת עֶשְׂרֵה	11	*Vndecim*	אַחַד עָשָׂר
	שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה	12	*Duod:*	שְׁנֵים עָשָׂר
	שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה	13	*Tred:*	שְׁלֹשָׁה עָשָׂר
	אַרְבַּע עֶשְׂרֵה	14	*Quatd:*	אַרְבָּעָה עָשָׂר
	חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה	15	*Quind:*	חֲמִשָּׁה עָשָׂר

שִׁשָּׁה

שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה 16 *Sedecim* שִׁשָּׁה עָשָׂר
שְׁבַע עֶשְׂרֵה 17 *Septēd:* שִׁבְעָה עָשָׂר
שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה 18 *Octod:* שְׁמוֹנָה עָשָׂר
תְּשַׁע עֶשְׂרֵה 19 *Nouēd:* תִּשְׁעָה עָשָׂר

In Regimine sic punctantur
Masculina.

אַחַד שְׁנֵי שְׁלֹשֶׁת אַרְבַּעַת חֲמֵשֶׁת
שֵׁשֶׁת, שִׁבְעַת שְׁמוֹנַת, תִּשְׁעַת עֲשֶׂרֶת

Fœmininorum Regimen.

אַחַת, שְׁתֵּי, שְׁלֹשׁ, אַרְבַּע, חֲמֵשׁ, .
שֵׁשׁ שְׁבַע, שְׁמוֹנֶה, תְּשַׁע, עֶשֶׂר.

¶ 1 Notandum est, cardinalia contra communem Regulam cæterorum nominum, à tribus ad decem terminationem fœmininam, fœminina verò terminationem masculinam obtinere.

Deinde notandum, pro שְׁתַּיִם שְׁנַיִם in compositione numerorum breuitatis gratia dici שְׁנֵים שְׁתֵּים.

Tertio

Tertio masculinum עֲשָׂרָה *decem*, cum vnitate, vel alio numero coniũctum, abiecto ה tanq̃ muliebri imperio, virilem habitum recuperat. Sic עָשָׂר, Fœmininum, quod habitu virili absolutè scribitur, in compositione ה notam suam asciscit. sic עֶשְׂרֵה.

Præterea notandum, quòd pro אַחַד עָשָׂר *vndecim*, עַשְׁתֵּי עָשָׂר, & in fœminino עַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה in vsu sit.

Cardinalia à Viginti ad centum à numeris Digitis siue monadicis fiunt, adiecta terminatione plurali masculina: & excepto numero vigesimo, toties decem significant, quoties primitiuum continet vnitatem. Suntq; Cardinales Decades hæ: עֶשְׂרִים *viginti*, שְׁלֹשִׁים *triginta*, אַרְבָּעִים *Quadraginta*, חֲמִשִּׁים *Quinquaginta*, שִׁשִּׁים *Sexaginta*, שִׁבְעִים *Septua-*

Septuaginta, שְׁמוֹנִים *Octoginta,* תִּשְׁעִים *Nonaginta.* Sunt etiam ſequentia communis generis : מֵאָה *centum,* מָאתַיִם *ducenta* : מֵאוֹת *pluries centum.* אֶלֶף *mille* אַלְפַּיִם *duomillia,* אֲלָפִים *plura millia,* רִבּוֹ, vel רִבּוֹא, vel רְבָבָה *Myrias.*

Notandum, ſi his nominibus à viginti, digiti numeri vtriusq; generis addantur, ſeruato ordine numerorum articulorum vel compoſitorum, multiplicationem in Infinitum fieri, in quibus tamen frequentius vnitas ſeu minor numerus maiorem præcedit : vt אֶחָד וְעֶשְׂרִים *Vnus & viginti* אַחַת וְעֶשְׂרִים *Vna & viginti,* & ſic conſequenter, אֶחָד שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים *Vnus & triginta* וּשְׁלֹשִׁים *duo & triginta, &c.*

Sic שְׁלֹשׁ מְאוֹת *trecenti, &c.*
Sic שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים *tria millia, &c.*
Sic שְׁתֵּי רִבּוֹת *viginti millia,* אַרְבַּע רִבּוֹת *quadraginta millia*, &c. שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה רִבּוֹא *duodecies decem millia,* id est, *centum & viginti millia,* אֶלֶף אֲלָפִים *millies mille,* רִבּוֹ רִבְבָן *Decies millies centena millia*: Daniel: 7.

NVMERI ORDINALES.

FOEMININA.			MASCVLINA.	
Prima	רִאשׁוֹנָה	1	*Primꝰ*	רִאשׁוֹן
Sec:	שְׁנִיָּה & שֵׁנִית	2	*Secundus*	שֵׁנִי
Tertia	שְׁלִישִׁית	3	*Tertiꝰ*	שְׁלִישִׁי
Quarta	רְבִיעִית	4	*Quartꝰ*	רְבִיעִי
Quinta	חֲמִישִׁית	5	*Quintꝰ*	חֲמִישִׁי
Sexta	שִׁשִּׁית	6	*Sextus*	שִׁשִּׁי
Septima	שְׁבִיעִית	7	*Septimꝰ*	שְׁבִיעִי
Octaua	שְׁמִינִית	8	*Octauꝰ*	שְׁמִינִי
				תְּשִׁיעִי

Nona תְּשִׁיעִית 9 *Nonus* תְּשִׁיעִי
Decima עֲשִׂירִית 10 *Decim:* עֲשִׂירִי

Excepto primo, qui formatur à ראש *capite*, reliqui à cardinalibus deriuantur, & masculina in Iod præcedente hirec, Fœminina in ת præcedente hirec magno desinunt.

Porrò à Denario numero ordinales numeri non sunt, sed pro illis cardinales indifferenter vsurpantur: articulis videlicet iunctis digitis numeris, hoc pacto אַחַד עָשָׂר *vndecim & vndecimus*, אַחַת עֶשְׂרֵה *vndecim & vndecima*, omninò vt in cardinalibus, quorum significatio ex ipso sensu depræhenditur.

Notandum præterea, duo nomina numeralia ab vno ad quinque iuncta, diminutionem incertam significare, vt שְׁנַיִם עֵצִים *duo ligna*, pro pauca:

Latini dicunt vnum & alterum, שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה *duo aut tria,* אַרְבָּעָה חֲמִשָּׁה, *quatuor aut quinq;,* Esa: 17.

A quinq; verò ad decem multitudinem seu numerum sufficientem significant, vt שֶׁבַע יִפּוֹל *Septies cadit,* nempè iustus, *id est frequenter.*

Hæc de Nomine, & Numeralibus.

Sequitur pars TERTIA ORATIONIS,

הַמִּלָּה *DICTIO: sub qua præpositiones, Coniunctiones, Aduerbia, & Interiectiones comprehenduntur.*

PRAEPOSITIONES.

PRæpositiones sunt viginti quatuor, ex quibus tamen quæ-

quædam nomina ſunt, ſed loco præpoſitionum veniunt: quędam etiam ſuo loco Aduerbia eſſe ſolent. Quarum etiam quædam recipiunt Affixa, vel literas miniſteriales: vt ex ſequenti ordine alphabetico apparet.

¶ אֶל *Ad*: cum Affixis pluralem cōſtructiuum imitatur: vt אֵלַי, אֵלֶיךָ.

¶ אֶת *cum*, אִתִּי, אִתְּךָ, אִתָּנוּ: Et ſic cum reliquis Pronominibus. Aliàs nota Accuſatiui eſt.

¶ אַחַר *poſt, poſteà, poſteaquàm*: in Reg: אַחֲרֵי, אַחֲרַי, *poſt me*, אַחֲרָיו *poſt eum.*

¶ אֵצֶל *apud, iuxta, penes, ſecus*: אֶצְלִי, אֶצְלְךָ, אֶצְלֵנוּ: etc.

¶ בְּ *In, cum, pro.*

¶ בְּלֹא *ſine, absq;*: item בְּלִי idem.

¶ בִּגְלַל *propter, gratiâ, causâ*: בִּגְלָלוֹ *propter eum*: semper in constructione ponitur.

¶ בְּעַד *pro*: vt בְּעַד־הָעָם *pro populo*.

¶ בַּעֲבוּר idem quod בִּגְלַל: בַּעֲבוּרִי, בַּעֲבוּרוֹ.

¶ עַל־דְּבַר etiam est *propter*: *propter veritatem*, psal: 45.

¶ בֵּין *inter*: בֵּינִי, בֵּינוֹ, בֵּינְךָ, בֵּינֵינוּ.

¶ הָלְאָה *vltra, trans*: מֵהָלְאָה לְדַמָּשֶׂק *vltra Damascum*.

¶ חוּץ Nomen: sed pro Aduerbio & Præpositione sæpè ponitur: *foris forâs, extra, præter*.

¶ לִפְנֵי constructiuum, à פָּנִים *ante, coràm, ex aduerso, è regione*. Præponitur etiam interdum מ: vt מִלִּפְנֵי יְהוָה *à Domino*.

¶ לְעֻמַּת *contra*: לְעֻמָּתִי, לְעֻמָּתְךָ.

¶ לְפִי *secundum*, & כְּפִי.

¶ למען

¶ לְמַעַן quoq; significat *propter:* לְמַעֲנִי, &c.

¶ לְבַד *præter:* לְבַדְּךָ, לְבַדִּי. Præponitur etiam מ vt : מִלְּבַד.

¶ מִן *à, ab, ex, de.* Reperitur etiam מִנֵּי דֶּרֶךְ *à via*, cum *zeré:* & מִנִּי cum *Hirec.*

¶ נֶגֶד *coràm:* & cum literis בְּכְּלָם נֶגְדְּךָ, נֶגְדּוֹ, נֶגְדִּי, &c: כְּנֶגֶד, בְּנֶגֶד, נֶגְדָּם,

¶ נֹכַח *è regione.*

¶ סָבִיב *circum, circa:* סְבִיבִי *circa me.*

¶ עַד *ad vsq; ad.*

¶ עַל *super, supra:* cum Affixis plerunq; est cum *camez*, עָלָיו, עָלַי, עָלֶיךָ, עֲלֵיכֶם. Reperitur etiam, cum י absq; Affixis, instar Nominum: vt עֲלֵי עֵשֶׂב *super herbam.* Accipitur etiam pro *cum*, & pro *ad*, & *contra.*

¶ עֵבֶר *trans, vltra, cis, citra,* מֵעֵבֶר יָם *de trans mare, ab vlteriore parte maris.*

¶ עִם *cum:* עִמִּי, עִמּוֹ, עִמְּךָ.

¶ תַּחַת *sub, subter,* תַּחְתַּי *sub me,* תַּחְתָּיו *sub eo, pro eo: &c.*

DE CONIVNCTIOnibus.

Coniunctionum quædam sunt copulatiuę, & omnium frequentissima est ו, de qua suprà in literis Seruilibus, & verbo, fol: 25. Idem valet גַּם *etiam.*

¶ Disiunctiuæ: vt אוֹ *vel, aut, siue, seu.*

¶ Continuatiuæ: vt כִּי, אִם *sed.*

¶ Aduersatiuæ: vt אֲבָל *ast, sed, verùm, quamuis, quanquàm,* עַפְעַלְפִּי *veruntamen, quanquam.*

¶ Redditiuæ: vt אַףעַלפִּי כֵן *tamen.*

Causa-

¶ Causales: לוּלֵי,אִם *si*, *nisi*.

¶ Rationales: vt כִּי *quia, quòd, nam*: לְמַעַן *vt*, absolutè: cum affixis est præpositio. עֵקֶב *eò, quòd, quia*, יַעַן *ergò ideò, idcircò*. אֲשֶׁר שֶׁ *quòd*.

¶ Ordinis: וְגַם *quin etiam*.

¶ Dubitatiuæ: vt אִם *si*, אוּלַי *forsan*, פֶּן *nefortè*.

¶ Diminutiuæ: vt לְפָחוֹת *saltem*, אֲפִילוּ *vix, saltem*.

Summa, Litera ו frequentissima omnium Coniunctionum est, & vice multarum aliarum ponitur: ideoq́ pro materiæ, & locorum diuersitate per *Et, cùm, tùm, sed, ast, insuper, postquàm, nam, quidem, quapropter, proindè*, et similia rectè exponitur.

DE ADVERBIIS.

Aduerbiorum varia ſunt genera, ſeu, vt Latini appellant, Significationes. Sunt enim alia Loci: vt פא, פו, פה, *hîc, hûc, illûc*, addito מ ſignificat, מפו, vel מפה *illinc*, איפה & אפה *hîc*, & *vbi*, הלם etiam eſt aduerbium Loci, *hîc, hûc, illûc*, pro ratione loci: כה, עדכה, כָּאן idem ſignificant: item, *quò, hinc, illinc*. שָׁם *ibi, illûc, illic*, & שָׁמָּה: מִשָּׁם *indè, hinc, illinc*: איכה & אֵיכוֹ *vbi?* תּוֹךְ, *intus, & intra*: חוץ *foris*, & *foràs*: אֵי, & מִזֶּה *vndè, illinc*: אָן, & אָנָה, *quô?* מֵאַיִן *vndè*: מַעַל, & מִמַּעַל *deſuper*, בְּכָל מָקוֹם *in omni loco*, i. e. *vbiq́*, מִתַּחַת *inferius*.

¶ Tem-

¶ Temporis : עֶרֶב *vesperi*, בֹּקֶר *manè*, הַיּוֹם *hodiè*, שַׁחַר *manè*, מָחָר & מָחֳרָת *cras* : תְּמוֹל *heri*, & אֶתְמוֹל, & אֶתְמוֹל : אֶמֶשׁ *heri, aut nocte præterita*, שִׁלְשׁוֹם *nudius ter-tius* : אָז *tunc*, & אֲזַי, עַתָּה *nunc*, כְּבָר *iam, dudũ* : Et dicitur tàm de præterito, quàm de futuro. שׁוּם זְמַן *aliquando*, פֶּתַע *statim, subitò, repentè*: פִּתְאוֹם idem : תָּמִיד *quotidiè, iugi-ter, semper* : עַד *donec* : עַד מָתַי, & עַד־אָנָה *vsq; quó, quàm diu ?* עַד הֵן *vsq; hûc*, עַד־אֲשֶׁר *donec*, עַד־אֲשֶׁר אִם *donec nisi:* לָעַד *in seculum*, עֲדֵי־עַד *vsq; in seculum* : אַחַר, & אַחֲרֵי *posteà*: טֶרֶם *anteà, antequàm, priusquàm*, בְּטֶרֶם idem.

¶ Ordinis: vt עוֹד *adhûc, præterea*: אַחַר *pòst, posteà*.

Loco

¶ Loco Aduerbiorum Numeri Hebræi vsurpant nomē פַּעַם, quod *vicem* significat: addito nomine numerali, hoc pacto: פַּעַם אֶחָד *vice vna, i.e. semel,* הַפַּעַם הַזֹּאת *vice hac:* Et cū ב, פַּעַם אֶחָד, בְּפַעַם, בְּפַעַם פַּעַם *semel & iterum:* פַּעֲמַיִם *duabus vicibus,* id est *bis.* שֶׁבַע פְּעָמִים *septem vicibus, h. e. septies, &c,*

¶ Personæ: vt אִתִּי *mecum,* עִמּוֹ *cum eo*: & de quibus in præpositionibus dictum est.

¶ Affirmandi & iurandi: vt כֵּן *sic, sanè, ita:* אָכֵן *certè, verè:* אָמֵן *fiat* & אֻמְנָם, & אָמְנָה *vere:* בֶּאֱמֶת *in veritate,* חֵי נַפְשִׁי *per vitam animæ meæ,* חֵי נַפְשְׁךָ. Sic, אִם *si,* per Aposiopesin vel Ellipsin, *si si cero, hoc, scilicet fiat,* vel *contingat mihi hoc* vel *illud malum:* Et Deo anthropopathos tribuitur.

¶ Con-

¶ Concedendi: vt יְהִי *sit* vel *fiat*.

¶ Negandi & prohibendi : vt לֹא *non*, אַל *ne*, אֵין & אַיִן *non*: בַּל *nequaquam*, בִּלְתִּי, *non, nisi, præter*, מִבִּלְתִּי. אֶפֶס *finis cuiusuis rei* : *sumitur etiam* pro *nihil, non nisi*: הַאֶפֶס *an non?* כְּאֶפֶס *tanquam non*, בְּאֶפֶס *dùm non, frustra*.

¶ Aduersandi: vt אַךְ *tamen, veruntamen*: אָכֵן *certè, forsan*: הֲרַק אַךְ *nùm tantùm?*

¶ Demonstrandi : vt הֵן & הִנֵּה *en ecce*: הִנֵּנִי *ecce ego*, vel *adsum*. הִנֵּה : &c.

¶ Declarandi: רוֹצֶה לֹאמַר: in commentarijs vsitatum sic ר״ל *vult dicere*, vel *volo dicere*, pro *id est, scilicet, videlicet*.

¶ Optandi: vt לוּ & לוּא: אַחֲלַי & אַחֲלֵי *vtinam, ô si*: הַאִם *si iam*: מִי־יִתֵּן *quis dabit?* pro *vtinam*.

¶ Hor-

¶ Hortandi, & obsecrandi אָנָּא, & per ה אָנָּה, & נָא *quæso, eia:* הָבָה *age, agite dùm:* בִּי נָא *mihi Domine mi, pro obsecro Domine.*

¶ Interrogandi: לָמָּה *quare?* & litera הֲ alijs vocabulis præposita, הֲלֹא *an non?* i. e. *númquid.*

¶ Interrogationes substantiæ, מִי *quis,* מה, & מָה, *quæ,* & *quod.*

¶ Qualitatis: vt אֵיךְ, & הֵיךְ *quomodo, qualiter:* & cum paragoge ה, אֵיכָה.

¶ Quātitatis discretæ: vt כַּמָּה *quot?*

¶ Causæ: עַל-מָה *propter quid?* מַדּוּעַ idem:

¶ Possessionis: vt לְמִי *cuius, cui.*

¶ Similitudinis aduerbia: כּ, כֵּן, כּוֹ, & כָּכָה, & כְּמוֹ *sic, sicut:* כַּאֲשֶׁר *quemadmodum, secundum.*

¶ Dubitandi: vt אוּלַי *forsan, forsitan:* פֶּן *ne fortè.*

¶ Quan-

¶ Quantitatis aduerbia: vt רַב, & הַרְבֵּה *multùm*, מְעַט *parùm*, זְעֵר *modicum*, מִזְעָר *pauxillum*, כַּמָּה *quantum*.

¶ Remissionis: vt מְעַט, & מִזְעָר *paulùm*: מְעַט מְעַט *sensim, pedetentim*: לְאַט *lentè*.

¶ Vehementiæ, seu Augendi: vt מְאֹד *valdè*, מְאֹד מְאֹד *vehementissimè*.

¶ Comparandi: vt יוֹתֵר *plus, magis*: & מ seruilis, vice יותר.

¶ Eligendi: vt לְבַד *solùm seorsim* אוֹ *aut*, זוּלָת *præter*

¶ Congregãdi: vt יַחַד, & יַחְדָּיו *simul, vnà, pariter*, כְּאֶחָד *sicut vnus*. Hûc etiam referri potest כָּל *omnis*.

Qualitatis aduerbia à nominibus fiunt absolutè, et Præposita litera ב, vt טוֹב *benè*, רַע *malè*, אֱמֶת *verè, verum, reuerâ*, נָכוֹן *æquè, verè*.

יָשָׁר *rectè*, בְּחָכְמָה *in sapientia i.e. sapienter*, בְּמִשְׁפָּט *in iudicio*, pro *legitimè*: לָבֶטַח *ad spem*, pro *confidenter*, כְּבִינָה *ad intelligentiam*, pro *sapienter*.

¶ Aduerbia gentilia: vt יְהוּדִית *iudaicè* עִבְרִית *hebraicè*, אֲרָמִית *syriacè* עֲרָבִית *arabicè*, יְוָנִית *græcè*, רוֹמִיִּת *Romanè, Latinè*, אַשְׁכְּנָזִית *germanicè, teutonicè*. Fiunt enim ex adiectiuis fœmininis.

DE INTERIECTIONIBUS.

Harum paucæ sunt: vt הוֹי & אוֹי אֲהָהּ & הָהּ, *væ*, אֲבוֹי *væ*, הִי & אִי *ô*, *heû*, הֶאָח *euge*, אֵיךְ & אֵיכָה, *ah*, *quàm*. Blandientis, אָנָּא, נָא, & cum ה אָנָּה, נָה *ô*, *eia*, quæ eadem optandi Aduerbia sunt.

De Syntaxi, IIII
ORATIONIS PARTE.

ETymologiam rectè ſequitur Syntaxis hoc eſt ratio coniungendarũ vocum, vt concinna inde pfectaq; exurgat oratio. *Eſt autẽ hæc, in hac lingua multo, quàm in Latina facilior, non ſolum quód Regulæ generales & naturæ eorum conuenientes, vtpote de adiectiuis & ſubſtantiuis, de verbis commodum vel incommodum, actionem & ſimilia, ſignificantibus, hîc quoq; locum habeant: ſed quòd caſuum nulla ſit apud Hebræos variatio, & literarum ſeruilium, affixorum, aliarumq; particularum indeclinabiliũ, cõiunct: præpoſitionũ & aduerbiorum miniſterio, variæ locutiones efficiantur:*

harum enim ſi quis ex tertia Grammaticæ parte rationẽ obſeruauit, maximam Syntaxeos partem tenet. Et hæc quoq; cauſa eſt, quòd & Hebræi, & latini qui hebræam Grammaticam ſcripſerunt, vel nihil omnino, vel pauca, ſingulariter de ea tradiderunt

Vt autem hac quoq; in re & memoriæ, & vtilitati Studioſorum conſulamus, analogiam præcipuarum Regularum Latinarum ſequemur: et quæ communia, quæué ſingularia habeat, et quomodo Latinæ locutiones hebræo veſtitu habituq; exornari debeant, oſtẽdemus.

I DE ADIECTIVO & ſubſtantiuo.

Adiectiui & ſubſtantiui eadem omninò quæ apud Latinos eſt ratio, vt genere, numero & caſu cõueniãt:

eadem

idem de pronominibus, participijs & verbis in quibus etiam ſexus obſeruatur ratio, iudiciũ eſt, vt איש חכם *vir ſapiens*, ארץ טובה *terra bona*, האשה היא *Mulier ipſa*, זה עני *hic afflictus*, קרוב יהוה *propinquus ominus*, מלאה הארץ *plena ſeu repleta eſt terra.*

¶ Obſeruatio 1. Quando maſculina nomina verbis, participijs & alijs dictionibus fœmininis iuncta reperiuntur, & cõtra fœminina maſculinis, tum vel elliptica eſt oratio, vel reſpectus ad aliud ſimile, quod in genere conueniat, vel maſculinum fœminino laudis gratiâ, & contrà fœmininum maſculino vituperij cauſa additur vt חזק המלחמה *fortè fuit prælium, pro* חזקה 2 Reg: 3. והיה העלמה *& fuit virgo pro* היתה &c.

¶ II In numeralibus hæc eſt ratio, vt numeris ſimplicibus ſiuę digitis ſubſtantiuũ plurale, Articulis verò ſiue compoſitis, ſingulare adiungatur, vt שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים *tres homines*, שְׁלֹשִׁים אִישׁ *triginta vir pro viri*, אַרְבָּעִים שָׁנָה *Quadraginta annus pro anni.* Reperitur tamen etiam שְׁלֹשִׁים שְׁקָלִים *triginta ſicli*, Exod: 21. Nomen duale, centum & Mille naturalem conſtitutionem retinent, vt שְׁנַיִם אֲנָשִׁים *duò homines*, מֵאָה אִישׁ *centum viri*, מֵאָה אֶלֶף *centum millia, &c.*

¶ III Collectiuum nomen ſępè cõſtruitur cũ adiectiuis et verbis pluralibus, vt הָעָם מְזַבְּחִים *populus ſacrificantes*, 1. Reg. 22. Sic כָּל הָאָרֶץ יִשְׁתַּחֲווּ לְךָ *omnis terra adorabunt te.* Pſalm: 66.

Sic

Sic contrà nomen plurale interdum cum singulari constructum inuenitur, quòd partitiuè exponendum Grammatici Hebræi docent, vt בנות צעדה *filiæ incedit, id est multæ filiæ vno ingressu, vel vnaquæq; filiarum*, Gen: 49. עיניו קמה *oculi eius stabat, rigauerat, caligauerat, pro vterq; stabat.* חכמות בנתה *Sapientiæ ædificauit*, id est *summa sapientia, omnibus virtutibus ornata.*

Pro relatiuo obliquo, eleganter admodum rectum, sequente post interuallum affixo, ponitur: vt Gen: 24 הנערה אשר אמר אליה *puella quæ dixero ad eam, pro ad quam dixero.* Gen: 28. הארץ אשר אתה שכב עליה *Terram quæ tu dormis super ea, pro, super qua tu dormis.* Gen: 41. אשר רוח אלהים בו *Qui Spiritus Dei in eo, pro in quo est Spiritus Dei.* t 3

REGVLAE SVBSTANtiuorum.

Subſtantiuum cum ſubſtantiuo eo modo qui ſupra folio 198 explicatus eſt, coniungitur, vt יִרְאַת יְהוָה *Timor Domini,*

ET reperitur nonnunquàm complurium Nominum in hac conſtructione ſeries, vt קְצִינֵי אַנְשֵׁי מִלְחָמָה *Duces virorum belli,* Ioſ: 10. Sic שֹׁכְנֵי בָתֵּי חֹמֶר *habitantes domos luti* Iob 4.

EXCEPTIONES ET OBSERuationes quædam huius Regulæ.

¶ I Regimen Genitiui fit etiam interdum miniſterio literarum ſeruilium שבלם vt מְקוֹם שֶׁיִּפּוֹל *locus quo cadet·* Eccleſ: 11

הָרֵי בַגִּלְבֹּעַ *Montes in Gilboa.* 2. Reg. 21.

למלין

קִנְצֵי לְמִלִּין *fines orationis.* Iob 18. לִנְבִיאֵי מִלִּבָּם *Prophetis ex corde ſuo ſcilicet prophetantes.* Ezech: 13.

¶ II Subſtantiuum etiam ſine Regimine, ſaltem præpoſita litera ל poſteriori, iunctum reperitur, vt מִזְמוֹר לְדָוִד Pſalmus Dauidis, הַמָּוְתָה לַחֲסִידָיו *Mors ſanctorum eius,* pſal: 116.

¶ III Reperitur etiam nonnunquàm Nomē antecedens extra conſtructionem, quod tamen propter affixum ſequens in Caſu genitiuo redditur, vt יְהוָה בַּשָּׁמַיִם כִּסְאוֹ, *Dominus in cœlo ſedes eius, id eſt, Domini ſedes eſt in cœlo,* pſal: 10. בְּנֵי אָדָם שִׁנֵּיהֶם חֲנִית וְחִצִּים *Filij hominum, dentes eorum ſunt lancea & ſagittæ,* Pſal: 54.

אֱנוֹשׁ כֶּחָצִיר יָמָיו *Homo ſicut fœ-*

num dies eius, pro, *Hominis dies, &c.* הֶחָכָם עֵנָיו בְּרֹאשׁוֹ *Sapiens ille, oculi eius sunt in capite eius.* Eccles:2.

¶ IIII Interdum etiam Adiectiua in Regimine substantiuis iunguntur, cum excellentia indicatur, vt אַדִּיר הָרוֹעִים 1 Reg: 21. *Inclytus, potentissimus pastorum,* חַכְמֵי יוֹעֲצֵי *sapientissimi consiliariorum.*

¶ V Eodem modo etiam adiectiua construuntur in Regimine, quę apud latinos Ablatiuum postulant, vt יְלוּד אִשָּׁה *natus mulieris*, pro muliere. נְקִי כַפַּיִם, *innocens manuum* pro *manibus.*

¶ VI Adiectiua quæ copiam, desyderium, similitudinem, notitiam memoriam, metum, & contra significāt, & apud Latinos genitiuo gaudent,

dẽt, cõmuni norma ſubſtantiuorũ in Regimine Genitiuum adſciſcunt, vt שְׂבַע יָמִים *ſatur dierum.* חֲסַר לֵב *deficiens corde.* Eodem modo etiam Ablatiuus inſtrumenti, cauſę, precij, deſcriptionis, laudis & vituperij effertur, vt חַלְלֵי חֶרֶב *vulnerati gladio.* שְׂמֵחֵי רָעָתִי *læti malo meo,* Pſal: 35. יְפֵה עֵינַיִם *pulcher oculis,* Gen: 39.

¶ VII Quæ authoritatẽ, poſseſsionem, crimen aut innocentiam ſignificant, eleganter nominibus בַּעַל *Domini,* אִישׁ *viri,* רַב *Magiſtri* & בֵּן *filij,* in Regimine communi Regula ſubſtantiuorum, efferuntur, vt בַּעַל־הַבַּיִת *Pater familiâs.*

בַּעַל אִשָּׁה *Maritus* Exod: 21.

בַּעַל הַמִּלְחָמָה *Dux militiæ, &c.*

רַב הַחוֹבֵל *Magiſter nauis, Nauclerus,* Ionæ 1.

רַב־חֶסֶד *Multus misericordia,* Exodi 34.

Sic אִישׁ הַמִּלְחָמָה *Vir belli, potens bello, stratagematum militarium peritus,* Exod: 15.

אִישׁ שְׂפָתַיִם *Vir labiorum, .i. dicendi peritus, disertus,* Iob: 11.

Sic Nomen בֵּן Filij, pro varietate adiunctorum varia significat בֶּן־מָוֶת *Filius mortis, .i. morti adiudicatus,* בֶּן אֲבַדּוֹן *Filius perditionis, pro, Homo perditus. Filij nuptiarum* Marci 2. *conuiuæ nuptiales, &c.*

Eodem modo Nomen בַּיִת domus latissimè patet pro varijs adiunctis, vt בֵּית־לֶחֶם *domus panis, regio frumento abundans,* בֵּית־הַמִּדְרָשׁ *domus inquisitionis, .i. Schola,* בֵּית הַכְּנֶסֶת *domus congregationis, .i. templum, Ecclesia.*

clesia. בָּתֵּי נֶפֶשׁ *domus animæ, Thecula qua pomum Ambræ aut alia benè ſpirantia & refocillantia continentur.* Ieſa: 3.

בֵּית הַכֶּלֶא *domus carceris.*

בֵּית חַיִּים *domus viuentium* .i. *cœmiterium.*

Summâ, vſurpatur pro cuiuscunq; rei Theca, Manſione, Regione & omni ſpacio quo aliquid continetur, cum adiuncto, interdum etiam ſine adiuncto, quod tamen ex ipſo ſermone facile intelligitur.

DATIVVS CVM NOMINE.

Adiectiua quæ commodum vel incommodum ſignificāt, Datiuo iunguntur, vt טוֹב לַגֶּבֶר *Bonum viro* Thren: 3. מַר־לִי מָר *amaritudo mihi amara*, Ieſa: 38. מָתוֹק לַנֶּפֶשׁ *dulce animæ.* Reperiuntur etiam quædam

cum

cum præpositione, vt נֹפֶת מָתוֹק עַל־חִכֶּךָ *Fauus dulcis est palato tuo.* Prouerb: 24.

¶ Notandum præterea, substantiuum nomẽ vel etiam numerale repetitum, distributionem significare, vt, יוֹם יוֹם *dies dies id est per singulos dies*. Psal: 61. אִישׁ אִישׁ *vir vir id est quicunq;*, שִׁבְעָה שִׁבְעָה *septẽ septem, id est septenos, seu ex singulis speciebus septem,* Gene: 7.

¶ *S*ciendum etiam est, Hebræos sæpe & eleganter substantiuum loco Adiectiui & Epitheti vsurpare, & defectum adiectiuorum & deriuatiuorum, hac ratione complere, vt בָּתֵּי־חֹמֶר *domus luti pro luteæ*, Sic filius perditionis, pro perditus, &c. שֵׁבֶט בַּרְזֶל *virga ferri pro ferrea,* Psal: 2

Psal: 2. שֵׁבֶט מִישֹׁר *sceptrum recti-tudinis pro rectum*, Psal: 42. נֶםזָהָב *circulus auri pro aureus*, Prou:11. Et sic infinita alia.

¶ Deniq; obseruandum, Ellipses, Pleonasmos &, similes figuras in hac Lingua reperiri, vt מִשְׁפָּט צִוִּיתָ *Iudicium mandasti, deest* אֲשֶׁר *quod mandasti,* אֲשֶׁר תִּדְּפֶנּוּ רוּחַ *quem proijciet ventus eum* psal: 1. *vbi redundat* נוּ *eum.*

REGVLA VERBALIVM.

Verbalia nomina actiuę significationis, duplicem cōstructionem habent: vnam propriam quæ præcedente Regula est explicata, alteram impropriam, quam ex verbis mutuantur, vnde etiam verbaliter exponuntur, vt לְמִקְרָא הָעֵדָה וּלְמַסַּע

אֶת הַמַּחֲנוֹת *ad conuocandum cœtum & ad mouendum caſtra.* Num: 10 Sic כְּמַהְפֵּכַת אֱלֹהִים אֶת־סְדוֹם *ſecundum euerſionẽ Dei, Sodomam, h. e. quemadmodum euertit*, Eſa: 13 בְּחֶמְלַת יְהוָה אוֹתוֹ *propter indulgẽtiã Domini eum*, i. e. propterea quod parceret *Dominus ei:* Geneſeos 19. לְאַהֲבָה אֶת יְהוָה *ad diligendum Dominum*, Deut: 19.

SYNTAXIS VERBI.

REGVLA PRIMA.

Verbum finitum recipit ante ſe Nomen vel pronomen, eiusdem generis, numeri & perſonæ, vt אִישׁ הָלַךְ *vir ambulauit*, יְהוָה עָשָׂה *Dominus fecit*, אֲנִי יְלִדְתִּיךָ *ego genui te*, pſal: 2. Sæpè tamen pronomina, præſertim

primæ

primæ & ſecundæ perſ: per Ellipſin omittuntur, cũ nimirum per ſe notæ ſunt, vt אמר *dicam ego*, אָמַרְתָּ *dixiſti.*

¶ Verbum ſubſtantiuum vtrinq; Nominatiuum adſciſcit, vt הִיא הָיָה גִּבּוֹר *ipſe erat potens.*

Sed notandum, verbum hoc ſubſtantiuum הָיָה FVIT, tantũ in præterito & Futuro Nominib. iungi. In præſenti prorſus omittitur, vel loco eius vſurpatur יֵשׁ, quod quãuis formam Nominis potius, quàm verbi gerit, pro EST tamen & SVNT pro ratione adiuncti vſurpatur, vt אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ *Ego* IEHOVAH *Deus tuus ſc: ſum.* Exod: 20. בְּנִי אַתָּה *Filius meus tu ſc: es.* Pſal: 2.

יֶשׁ־עָוֶל *eſt iniquitas*, Pſal: 7.

יֵשׁ תִּקְוָה *eſt Spes*, Ierem: 31.

הֲיֶשׁ־לָכֶם אָב אוֹ־אָח. *Eſtne vobis pater aut Frater?* Vbi etiam notandum, eodem quoq; modo quo Latinum EST poſſeſsionem vt verbum HABET ſignificare.

¶ Habent etiam in hac Lingua locum Syntheſis, Appoſitio, zeugma, & ſimiles figuræ, vt אָבִי וְאִמִּי עֲזָבוּנִי *Pater meus & Mater mea dereliquerũt me*, Pſal 27. &c.

Cùm Nomini diuino, ſingulari, adiectiuum vel verbum plurale, vel contrà Nominibus pluralibus, adiectiuum vel verbum ſingulare iunctum reperitur: nõ Solœciſmum committi, ſed Myſterium Trinitatis Perſonarum in vnitate eſsentiæ diuinæ indicari, piè ſentiendum eſt, vt בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים *In principio creauit Dij: eſt n. nomen* אֱלֹהִים *plu-*

ralis

ralis numeri, Gene: 1. אָנֹכִי יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ
Ego Dominus Dij tuus, Exod: 20.
יְהֹוָה אֱלֹהִים קְדֹשִׁים הוּא *Ie-
houa Dij sancti ipse*, seu *est*, Iosuæ 24.

Similes loci multi reperiuntur, qui à Studiosis Theologiæ in lectione obseruandi sunt.

DE IMPERSONA-
libus.

Tertia persona præteriti & Futuri Actiui & Passiui, interdum impersonaliter vsurpantur, & aut constructione carent, aut consecutionē verborum suorum obtinent, vt לֵילוֹת עָמָל *per noctes laboratum est* יִקָּרֵא לָךְ עִיר־צֶדֶק *Dicetur tibi ciuitas iustitiæ* מֵעוֹלָם לֹא שָׁמְעוּ *à seculo non audiuerunt, pro auditum est*, Iesaiæ 64.

בַּיּוֹם הַהוּא יִשָּׂא עֲלֵיכֶם מָשָׁל

וְנָהָה נְהִי׃ *In die illo leuabit (aliquis) super vos prouerbium, & lamentabitur lamentationem,* Mich: 2.

נִרְאָה *apparet, videtur,* אָמְרוּ בַּגּוֹיִם *Dixerunt inter gentes, pro dicebatur,* man sagt, Thren: 4.

Piget, tædet, Miseret, pœnitet & similia, quæ apud Latinos impersonalia sunt, in Hebræa lingua personaliter vsurpantur, & plerunque intercedente litera ב vel præpositione אֶל vel עַל nominibus iunguntur: vt קַצְתִּי בְּחַיַּי *tædet me vitæ meæ,* Gē:27 אֶתְקוֹטָט בִּתְקוֹמְמֶךָ *tædet me insurgentium contra te,* Psal:139. נִחַמְתִּי אֶל־הָרָעָה *pœnitet me mali,* Ierem:42. נִחָם עַל הָרָעָה *pœnitet (eum) mali,* Ioel: 2. כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנִים רִחַם יְהוָה עַל־יְרֵאָיו׃ *Quomodo miseretur Pater*

filio-

filiorum, miseretur Iehouah timentium se, Psalm: 103.

VERBVM CVM *Genitiuo.*

Constructio verbi cum Genitiuo rarior est: reperiuntur tamen verba memoriæ cum Genitiuo, vt זְכוֹר יְהוָה לְדָוִד *Memento Domine Dauidis*, Psalm: 132. זְכוֹר עָנְיִי *Memento afflictionis meæ*, Thren: 3. Sed accusatiuus frequentior est, vt לֹא זָכַר אֶת־יוֹסֵף *non recordatus est Iosephi*, Gen: 40. &c.

VERBVM CVM *Datiuo.*

Verba commodi, fauoris, obsequij, fidendi, mandandi seu indicandi, deridēdi & similia, Datiuum personæ, & quædam etiam præter illum Ac-

cuſatiuum rei recipiunt, vt נָתַן לַעֲשָׂיו לֶחֶם *Dedit ei panem*, Gen: 34. מִי הִגִּיד לְךָ *quis annunciauit tibi?* Gen: 3. לֹא יַחְשֹׁב יְהוָה לוֹ עָוֹן. *Non imputabit ei iniquitatem*, Pſalmo 32. דּוֹמֶה דוֹדִי לִצְבִי *Similis eſt amicus meus capreæ*, Canticor: 2. אֲדֹנָי יִלְעַג לָמוֹ *Dominus irridebit eos*, pſalm: 2. *Et in illa inſigni ſententia*, Gen: 15. v. 6. duo exempla reperiuntur הֶאֱמִין בַּיהוָה וַיַּחְשְׁבֶהָ לּוֹ צְדָקָה *Credidit (Abram) Domino, & imputatum eſt illud ei (ad) Iuſtitiam.*

Quædam tamen ex his etiam Accuſatiuo mediante præpoſitione iunguntur, vt יְהוָה אָמַר אֵלַי *Dominus dixit ad me*, Pſalm: 2.

VERBVM CVM ACcuſatiuo.

Verba Tranſitiua ſeu Actiua ſemper

per cum Accusatiuo construuntur, vt בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ: *In principio creauit Deus Cœlum & Terram* Gen: 1. יְרָא אֶת־יְהוָה בְּנִי וָמֶלֶךְ *Time Dominum fili mi, & Regem,* Prouerb: 24. הֵן אֱמֶת חָפַצְתָּ *Ecce veritatem dilexisti.*

Quædam tamen verba Transitiua & Datiuo, & Accusatiuo iunguntur: idque vel eodem in loco, vel in diuersis. In eodem, vt הָעָם בָּחַר לְנַחֲלָה לוֹ *populus (quem) elegit in hæreditatem sibi,* Psalm: 33. הִתְבָּרְכוּ בְזַרְעֲךָ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ: *Benedicentur in Semine tuo omnes Gẽtes Terræ,* Gen: 26.

In diuersis vero locis diuersa significatione, vt שָׁמַר אֶת־הַדָּבָר *conseruauit rem aut verbũ,* Gen: 37. שְׁמַר־לְךָ *custodi tibi.* Sic רָאִיתָ אֶת עָנְיוֹ *vidisti*

disti afflictionem meam, psalm: 31. רָאָה יְהוָה בְּעָנְיִי *vidit Dominus afflictionem meã, vel attendit*, Gen: 29. יִרְאוּ־בִי *respiciunt in me*, Sic וַיָּסֶךְ יָם *clausit mare*, Iob: 38.

סַכּוֹתָה לְרֹאשִׁי *operuisti caput meum*, Psalm: 140.

Vbi obseruandum, verba illa transitiua, Datiuo iuncta, quandam Emphasin habere, & vel studium, vel iucunditatem quandam actionis indicare.

REGVLA GENERALIS.

Hæc tamen verba Transitiua, & alia quæ instrumentũ, causam, preciũ, & modum requirũt, verba item delectationis, sperandi, timendi, pellendi, segregandi, liberãdi, cessandi, abessendi, &c. cum nominibus, ministerio literarum seruilium ב & מ, aut

aut præpositionum construuntur, vt לָקַחְתִּי בְּחַרְבִּי *acquisiui gladio meo*, Gen. 48. הִתְבָּרְכוּ בְזַרְעֲךָ *benedicentur in Semine tuo*, Gen: 26. יְכַלְכֵּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט *moderatur res suas in iudicio, h.e. certa lege & norma*.

תִּתְעַנַּג בַּדֶּשֶׁן נַפְשְׁכֶם *delectabitur in pinguedine anima vestra*, Iesa:55. הִתְעַנַּג עַל יְהוָה *delectare in Domino*, בְּטַח בַּיהוָה *spera in Domino*, בְּטַח עָלָיו *spera in eo*, psalm: 37. לֹא אִירָא מֵרִבְבוֹת עָם *non timebo à decem millibus populi*, psalm: 3. הֶרֶף מִמֶּנִּי *quiesce à me*, Deut: 9. תְּפַלְּטֵנִי מֵאִישׁ מִרְמָה *Eripe me à viro doloso* מִיַּד שְׁאוֹל אֶפְדֵּם *de manu inferni redimam eos*, Et נֹחַם יִסָּתֵר מֵעֵינָי *consolatio abscondita est ab oculis meis*, Hose: 13.

Hâc etiam pertinent verba, comparationem significãtia, quæ itidem

vt Nomina cum præpositione מִן vel מ verbis & Nominibus iunguntur, vt קָטֹנְתִּי מִכֹּל הַחֲסָדִים *Minor sum cunctis misericordijs*, Gen: 32. קָטָנִּי עָבָה מִמָּתְנֵי אָבִי *Minimus meus (digitus) craßior est lumbis meis*, 1 Reg: 12. גָּדוֹל עֲוֹנִי מִנְּשֹׂא *Maior est iniquitas mea quàm vt remittatur*, Gen: 4

יִגְדַּל עֲוֹן עַמִּי מֵחַטַּאת סְדֹם *Maior est iniquitas populi mei peccato Sedom*, Thren: 4. זַכּוּ מִשֶּׁלֶג צַחוּ מֵחָלָב אָדְמוּ מִפְּנִינִים: *Mundiores niue, nitidiores lacte, rubicundiores gemmis*. Item חָשַׁךְ מִשְּׁחוֹר *obscurior nigredine*. טוֹבִים חַלְלֵי־חֶרֶב מֵחַלְלֵי רָעָב *Fœliciores interfecti gladio, interfectis fame*. ibidem.

DE PARTICIPIIS.

Participia imitantur constructionem verbi, vt מְסַפְּרִים תְּהִלּוֹת יְהוָה

nar-

narrantes laudes Domini, Pſalm:78.

Cum verò naturam nominum induunt, eorum quoq; more conſtruuntur, vt שׁוֹפְטֵי אֶרֶץ *Iudices terræ.*

DE INFINITIVIS.

¶ Infinitiui ſubijciuntur tàm verbis, quàm Nominibus, ſignificatibus voluntatem, ſenſum, aut facultatem, vel abſolutè, vel cum literis בכלם, vt לֹא־יָכֹל מֹשֶׁה לָבוֹא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד׃ *Non poterat Moſes ingredi in Tabernaculum Eccleſiæ*, Exo:40. לֹא אוּכַל לְבַדִּי שְׂאֵת אֶתְכֶם *Non poßum ſolus ferre vos*, item לֹא אֲבִיתֶם לַעֲלוֹת *Noluiſtis aſcendere*: itē טוֹב־הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לַעֲשׂוֹת *Bona eſt res, quam dixiſti ad faciendum*, Deut: 1. צִוִּיתִיךָ לֵאמוֹר *præcepi tibi dicendo*, Gen: 3.

לֹא יָכְלוּ קוּם *non potuerunt surgere,* psalm:18. כָּל הַדְּבָרִים יְגֵעִים לֹא־יוּכַל אִישׁ לְדַבֵּר לֹא־תִשְׂבַּע עַיִן לִרְאוֹת וְלֹא תִמָּלֵא אֹזֶן מִשְּׁמֹעַ׃ *Cunctæ res laboriosæ, nec potest quisquam eloqui: non satiatur oculus videndo, nec expletur auris audiendo,* Eccles: 1. עֵת לָלֶדֶת וְעֵת לָמוּת. *Tempus nascendi, & tempus moriendi* Eccles. 3. *vbi plura eiusmodi exempla reperiuntur.*

¶ *Ex his & infinitis alijs exemplis videre est, quomodo Infinitiuus verbis & nominibus iungatur, & cum literis* בכלם *Gerundia & Supina constituat.*

¶ Notandum Infinitiuum suo verbo iunctum, Emphasin constituere, vt בֹּא יָבֹא *veniendo veniet, id est, certissimè veniet.* הוֹכֵחַ יוֹכִיחַ *arguendo arguet,* שִׁמְעוּ שָׁמוֹעַ *audite audiendo*

diendo, Iob: 13. קוה קיתי *expectando, expectaui*, psalm: 40. בכו לא־תבכה חנון יחנך לקול זעקך *Flendo non flebis, miserendo miserebitur tui, id est omninò non flebis, quia verißimé miserebitur tui Deus*, Iesa: 30.

¶ Quando verò Infinitiuus sequitur aliud verbum tertiæ personæ, tunc similiter & in eodem tempore, & eadem persona transfertur, vt האבות מנערים את־האש והנשים לעשות בצק *patres succẽdunt ignem, & mulieres ad faciendum pastam, pro, fecerunt pastam*, Ierem: 7. אילת בשדה ילדה ועזוב כי לא־היה דשא: *Cerua in agro peperit, & derelinquere (pro dereliquit) scilicet fœtum: quia non erat herba.*

¶ Infinitiuus nonnunquam in Nominum castra transit, & tunc ijsdem

dem cum illis legibus tenetur, vt אַתָּה יָדַעְתָּ שִׁבְתִּי וְקוּמִי *Tu cognoſcis ſedere meum & ſurgere meum, pro, ſeßionem & ſurrectionem meam*, pſalm: 139. בִּימֵי שְׁפֹט הַשֹּׁופְטִים *In diebus iudicare Iudices*, Ruth: 1.

DE TEMPORIBVS ET MOdis vtiles commonitiones.

¶ 1 Quia Hebræi vnicum tantum habēt præteritum, ſciendū eſt, quod pro exigentia rei & perfectum, & imperfectū aliquādo etiā plusquamperfectum tempus deſignet, ſupra folio 38. vt וְהַנָּחָשׁ הָיָה עָרוּם מִכֹּל חַיַּת הַשָּׂדֶה׃ *Serpens verò erat callidior omni beſtia agri*, Gen: 3.

Meminiſse etiam oportet, Præteritum pro Futuro, & contrà Futurum pro præterito in narrationibus continuis, & propheticis non tam

elegan-

elegantiæ, quàm veritatis gratia crebrò vſurpari, de quo ſupra folio 26. Exempla præteriti in primis tribus capitibus Geneſeos multa occurrũt, וַיֹּאמֶר וַיִּבְרָא וַיְכַל וַיְבָרֶךְ וַיִּיצֶר וַיִּטַּע *Et dixit, & creauit, & perfecit, & benedixit, & formauerat, & plantauerat, &c.* Exempla Futuri pro Præterito, וְהָיָה כְּעֵץ *& erit ſicut arbor, &c.* pſalm: 1.

Sumitur etiam nonnũquam Pręteritum & Futurum pro præſenti, vt eodem in pſalmo. יֶהְגֶּה *meditatur,* אָמַר נָבָל בְּלִבּוֹ *Dixit ſtultus in corde ſuo,* pſalm: 14. &c.

Et quia Hebræi Subiunctiuo & Optatiuo carent, eos modos per Præteritum & Futurum adiectione quarundam particularum ſupplent, vt כִּי תוֹלִיד *Cum genueris.* Deut: 4.

כי תֵצֵא *cum egreßus fueris*, Deut: 20. אִם תִּקְטוֹל: *ô si occidas*. Optatiuum constituunt Aduerbia לוּ, אַחֲלַי ô si, vtinam, &c.

DE IMPERATIVO.

Imperatiui in Scripturis maximè deseruiunt præceptis affirmatiuis: Futurum verò præceptis negatiuis, vt כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ *Honora patrem tuũ*, לֹא תִרְצַח *Non occides: & alia plura*, Exod: 20. in Decalogo.

Imperatiuus etiam interdum pro Futuro vsurpatur, vt 2. Reg: 5. הָלוֹךְ וְרָחַצְתָּ שֶׁבַע פְּעָמִים בַּיַּרְדֵּן וְיָשֹׁב בְּשָׂרְךָ לְךָ וּטְהָר: *Vade & laua(te) septem vicibus in Iordane, & reuertetur caro tua tibi, ac mundabitur.* In hoc exemplo & Infinitiuus, & preteritum pro Imperatiuo, & Imperatiuus pro Futuro vsurpantur.

Verum hæc & alia, vsus Magiſter optimus docebit.

SYNTAXIS MILLOTH *ſiue Dictionum.*

DE PRÆPOSITIONIBVS.

¶ Præpoſitiones communibus legibus Nominum tenentur, & vel Affixa recipiunt, vel Nominibus, & Infinitiuis, vel Dictionibus aliis præponuntur, vt אֵלַי *ad me, &c.* עַל הָר *ſuper montem,* עַל־כֵּן *ſuper ſic, h. e. propterea* אַחֲרֵי מוֹת *poſtquam mortuus eſſet,* אַחֲרֵי־כֵן *poſt ſic, pro poſtea &c.* Quædam etiam literas miniſteriales à fronte recipiunt, vt מֵאַחֲרֶיךָ *de poſt te, hoc eſt poſt tergum tuum.* videantur ſupra folio 277. ipſæ particulæ.

DE

DE CONIVNCTIOnibus.

Coniunctionum eadem quæ apud Latinos est ratio et vsus: vt nimirum Nomina aut verba coniungant, aut orationem nouam superiori annectant, eamq; quasi condiant. Particulæ supra folio 280. habentur, & exempla vbiq; occurrunt.

DE ADVERBIIS.

¶ Aduerbia itidem, vt apud Latinos subijciuntur verbis ad explicandas circumstantias locorũ, temporum & similes: nonnunquam etiã Nominibus adduntur.

Videantur supra folio 282. variæ Aduerbiorum Dictiones & significationes, quarum exempla crebrò occurrunt.

Obser-

Obſeruandum præterea:

I Geminationem Aduerbij ſignificationem augere, vt מְאֹד מְאֹד *valde, valde, hoc eſt vehementiſſimè.*

II Multa aduerbia ex Nominibus præpoſitione literæ ב fieri.

III Notam ſimilitudinis, ſcilicet Literam כ vtrique Nomini eleganter præponi, vt in illa comminatione Ieſaiæ 24. וְהָיָה כָעָם כַּכּוֹהֵן כַּעֶבֶד
כַּאדֹנָיו כַּשִּׁפְחָה כַּגְּבִרְתָּהּ כַּקּוֹנֶה כַּמּוֹכֵר
כַּמַּלְוֶה כַּלֹּוֶה כַּנֹּשֶׁה כַּאֲשֶׁר נוֹשֵׂא בוֹ׃
Et erit ſicut populus ſic Sacerdos, ſicut ſeruus ſic Dominus eius, ſicut ancilla ſic domina eius, ſicut emens ſic vendens, ſicut mutuans ſic accipiẽs mutuum, ſicut qui fœnerat, ſic qui fœneratur.

IIII Quod R. D. Kimchi monet, probè animaduertẽdum, in Aduer-

bijs negandi, quæ, quibus Temporibus & Modis adhibeantur.

¶ אַיִן siue אֵין NON, iungitur omnibus orationis Partibus, exceptis preterito & Futuro, quibus solum adhæret, cum vice participij sumitur, & præterea rem incertam & indefinitam notat, vt וְאֵין רוֹאֶה וְאֵין יוֹדֵעַ וְאֵין מֵקִיץ *Non erat videns, nec aduertens, nec euigilans,* 1.Reg:26.

¶ לֹא NON, negandi est vox, & iungitur Nõinibus & verbis: adiuncta Futuris prohibet, vt in præceptis Decal: לֹא יִהְיֶה *non erunt, vel ne sint tibi dij alieni.* Nec admittit affixa, sed à fronte interdum recipit literas seruiles, ב ל, & ו. בְּלֹא *in non hoc est sine,* לְלֹא *ad non, vt non,* וְלֹא *& non, neq;.*

¶ אַל NE Prohibentis est, aliquan-

quando deprecantis & obsecrantis: communiter prohibet, raro negat, & Futuro iungitur, vt אַל־תִּירָא *Ne timeas*, prouerb: 3. præposito וְ, vt וְאַל *valet ne, nec.*

בַּל vehementius negat, & significat idē, quod Latinè *Nequaquā, Neutiquam.* בַּל־יָקוּמוּ *ne resurgant,* בַּל־יִכּוֹן *ne firmetur*, psalm: 140. Cum additione Iod בְּלִי significat *Non sine, absq;, præter.*

Et cum Epenthesi literæ ת, בִּלְתִּי *non, nisi, præter.* Et recipiunt à fronte ב, ל, מ & עַל: vt בִּבְלִי דַעַת *absq; scientia,* לִבְלִי־חֹק *præter morem.* מִבְּלִי *eo quod non,* עַד־בִּלְתִּי *donec non,* לְבִלְתִּי *vt non.* וּלְבִלְתִּי רָאוּ *& quod non viderunt sc: dicunt,* Ezech: 13. מִבִּלְתִּי יְכֹלֶת לְהָבִיא *quod non potuerit ducere,* Num: 14.

Apparet autem ex his & similibus exemplis, quòd pro diuersitate locorum pro Aduerbijs & præpositionibus vsurpentur.

v Notanda sunt verba illa, quæ pro Aduerbijs eleganter & cum singulari gratia atque efficacia vsurpantur, vt sunt, רָאָה *vidit*, cuius Imperatiuus רְאֵה æquipollet Aduerbio הִנֵּה *ecce*, vt רְאֵה רֵיחַ בְּנִי *Ecce odor filij mei*, Gen: 27.

¶ שׁוּב *Reuersus est*, sequente proximè altero verbo, pro *rursum*, *Iterum*, *Denuò*, *rursus*, & verbis compositis cum præpositione inseparabili RE, vsurpatur, vt אָשׁוּבָה אֶרְעֶה *Reuertar pascam*, .i. *iterum*, *rursus pascam*, וַיָּשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ & *postea reuersi sunt*, & *venerunt*. 1. Sam: 1. שׁוּב שְׁכָב

Reuer-

Reuertere dormi.i.rurſum te confer cubitum, 1 Sam: 5.

אַתָּה תָּשׁוּב תְּחַיֵּנוּ *tu rurſus viuificabis nos*, pſalm: 85. הָשִׁיבָה לִּי *redde mihi*, pſalm: 51. אֹרַח לֹא־אָשׁוּב אֶהֱלֹךְ *Semitam non rurſus ambulabo*, Iob: 16. וָאָשֻׁב וָאֶשָּׂא עֵינַי *Et rurſus leuaui oculos meos.* Zach: 6.

¶ יָסַף *addidit, adiecit*, verbo iunctū, pro *rurſum, iterum, amplius, præterea, porró*, elegāter redditur, *vt*, לֹא אֹסִף לְקַלֵּל עוֹד *Non addam ad maledicendum vltra, .i. non amplius, vel nequaquam vltra maledicam*, Gen: 8. וַיֹּסֶף עוֹד לְדַבֵּר *Rurſus locutus eſt:* Gen: 18. וַיֹּסֶף אַבְרָהָם וַיִּקַּח אִשָּׁה. *Et addidit Abraham, & accepit vxorem, pro iterum Ab: duxit vxorem.*

¶ מִהֵר *Feſtinauit, pro citò, ſubitò,*

velociter, vt מִהֲרוּ שָׁכְחוּ מַעֲשָׂיו, psal: 106. v. 13. *festinarunt obliti sunt operum eius. i. citò obliti sunt,* מַדּוּעַ מִהַרְתֶּן בּוֹא *cur festinastis venire, pro, cur tàm citò venistis,* Exod. 2. מַה־זֶּה מִהַרְתָּ לִמְצֹא *quid hoc (quod) festinasti ad inueniendum, pro, quòd tàm cito inuenisti:* Gen: 27.

רָבָה *multiplicauit, pro multum, aut valde, crebro aliquid facere, vt* הַרְבֵּה כַּבְּסֵנִי *multiplica, h. e. multum aut valde laua me,* psalm: 51. הִרְבָּה לַעֲשׂוֹת הָרַע *multiplicauit ad faciendū malum, pro quamplurimum fecit malum, vel grauißimè peccauit*

¶ טוֹב vel יָטַב In Hiphil *benefecit,* iunctum verbo, pro aduerbio Benè vsurpatur, vt מֵטִיבֵי לָכֶת *benefacientes ambulare, pro, optimè incedentes,*

prouer.

prouerb:30. איש מיטיב לנגן *vir benefaciens ad psallendum, .i. benè sciens psallere*. 1. Sam: 16. היטבת לראות *benefecisti ad videndum .i. rectè vidisti.* Ierem: 1.

¶ קום *surrexit*, pro Aduerbio Hortandi seu excitandi sumitur, vt קום לך *Surge vade, pro Age, quæso vade*, Ionæ 1. קומה ונעלה *Surge .i. age ascendamus*. Iudicum 1. אקומה ואלכה *Surgam & ibo, pro, Age ibo.* 2 Sam: 3.

¶ יהב *dedit attulit*, similiter in Infinitiuo pro Aduerbijs, *Eia, Agè. Quæso, Sodes*, & id genus, sequente alio verbo, vel etiam solitariè positum vsurpatur, vt, הבה נלבנה *Agè laterificemus*, item הבה נבנה לנו *agè ædificemus nobis*: הבה נרדה

Agè descendamus Gen: 11. הָבָה־נָא אָבוֹא *Agè quæso ingrediar,* Gene: 38.

¶ Eodem modo Imperatiuus verbi הָלַךְ siue יָלַךְ *ambulauit* hortatoriè vsurpari solet. לֵךְ *vade,* לְכוּ *vadite, pro agè, agitè, Eia.* vt, לְכָה נַשְׁקֶה *agedum propinamus,* Gene: 19. לְכָה־נָא *agedum,* Eccles. 2. לְכוּ־נָא וְנִוָּכְחָה *Venite, eia, quæso nunc & disceptemus,* Iesa: 1.

Hæc & alia quæ huius Linguæ propria sunt, in S. Biblijs, ab ijs qui & intelligere & interpretari hebraicas phrases, & scribere hebraicè volunt, obseruari & notari debent.

SYNTAXIS INTERIECTIONVM.

Interiectiones paucæ sunt, & verbis

bis ac Nominibus, ad exprimendum Animi affectus adiunguntur, vt אֲהָהּ אֲדֹנָי יְהוִה *Abáh Domine Iehouah*, Ierem. 1. & in versu 25. Psalmi 118. quo nostram hanc Grammaticam concludemus:

אָנָּא יְהוָה הוֹשִׁיעָה נָּא
אָנָּא יְהוָה הַצְלִיחָה נָּא׃

O Deꝰ auxiliare, et opẽ fer, mitte salutẽ:
Gratia successu cœpta sit ista bono.

NE PAGINAS VACVAS *relinqueremus, Additamenti loco Rationes inquirendi Radices, subycere placuit.*

REGVLAE INQVIRENDI Radices siue Themata hebræa.

¶ I *Meminisse oportet, omne Thema seu Radicem tribus tantúm constare literis Radicalibus: quarum nulla inter coniugandum aut declinandum deficit, quiescit, vel mutatur,* pag: 34.

¶ II *Scire oportet, In verbis tertiam personam præteriti, mascul: gen: singularis numeri pro Themate haberi,* pag: 35

III *Obseruanda est verbi in perfectū & imperfectū diuisio, & singulorum cōditiones, quæ supra* pag: 40. &c. *explicantur.*

¶ III *Oblata Dictione, quæ pluribus quàm*

quàm tribus literis constat: abyciantur à capite & fine, si vtrobiq; reperiantur, literæ seruiles, quæ supra pag: 20. &c. *reperiuntur.*

¶ IIII *Reiectis illis, remanebunt vel tres, vel duæ, vel vnica saltem litera.*

¶ V *Si tres remanserint quod sæpissimè fit, signum est, verbum illud esse perfectum. verbi gratia.* Nũ: 6. וְיִשְׁמְרֶךָ, *resecta à fronte litera* ו *quæ copulatiua est, & Iod, quæ nota est tertiæ personæ Futuri Temporis, & in fine litera* ךָ *quæ Affixa est, & significat* TE, *remanent,* שׁמר, *explicato Lexico reperitur* שָׁמַר *significare custodiuit,* &c.

¶ VI *Si duæ remanserint, indicium est, esse imperfectum, & vel defectiuum Pe Nun, vel quiescens Pe Iod, vel quiescens Ain Vau. In dubio itaq; constitutus præponat literam* נ, vt ab אֶפֹּל

cadam

cadam, resecto א manet פרל, addatur נ exurgit *Radix* נָפַל *cecidit. Vel si non inueniatur in Lexico in litera* נ, *addatur* י *à fronte, vt ab* וְרְעוּ, *abiecto* ו *quæ à fronte est copulatiua, & ו à fine nota pluralis numeri, remanent* רע, *adiecto Iod, exurgit Radix* יָדַע *cognouit. Vel inseratur inter vtramq; literam, Vau, vt* קָם, *cuius Radix est* קוּם. *Rarò enim in verbis 4 ordinis* ו *expressè scribitur. Vel postponatur litera* ה, *vt* וַיַּעַשׂ *& fecit, ab hoc si separentur* ו *& Iod, residuæ manebunt* עשׂ, *& quia nec* נעשׂ, *nec* יעשׂ, *nec* עושׂ *in Lexico reperitur, adiecto ad finem* ה, *prodit Radix* עָשָׂה *fecit.*

Vel deniq; reiectis seruilibus altera geminetur, & exurget Radix verbi 6. Ordinis : vt סֹלּוּ *calcate, reperitur in* סָלַל *calcauit.*

Cùm

¶ VIII *Cùm verò vnica tantum remanserit litera, tunc indicium est, esse verbum 7. ordinis, & præponendum à fronte* נ *vel Iod, & postponendum* ה. *vt* וַיַּכּם *& percusserunt eos, abiecto* ו *&* י *à principio &* ום *à fine, manet* כ: *addito verò à fronte* נ *& in fine* ה, *fit* נָכָה *percussit. Sic* וַיֵּט *& inclinauit, cuius Radix est* נָטָה.

¶ *Præterea sciendum, vnicum esse verbum quod amittit* ל *inter coniugandum* לָקַח, *à quo fit Imper:* קַח *accipe &c. Et vnum verbum* נָתַן *dedit, Nun à principio & fine abijcit, vt* תֵּת *dare.*

In summa, qui Radices expeditè inuestigare vult: necesse habet, vt literas Seruiles, verborum & nominum Accidentia, ordines, modorum, temporum,

nume-

numerorum, personarum, Affixorum & similium formationes & potestates, ac Dictiones consignificatiuas sibi familiaria reddat. Deniq; si fortè vocabulum occurrat, cuius Radicem inuenire non posit: peregrinum vel anomalon esse sciat: & eius rationem vel à doctiore quærat, vel illud prætereat, aut consignet, donec progresum aliquem ampliorem in ea Lingua fecerit.

Porrò qui non in mediocritate consistere, sed vlterius progredi cupit: is consilium Ciceronis secutus, Stylum, [qui optimus dicẽdi effector & Magister est,] sibi commendatum habeat.

ARGENTORATI,

EXCVDEBATVR OPERA IODOCI *Martini, Typis verò & Impensis Authoris.*

ANNO DOMINI M. D. XCI.

Errata quædam ſic corrigantur, P. Paginam, l. lineam notat titulo excluſo.

P. 48. l. 7 pro mandauit lege mundauit ſe. P. 50. l. 10. pro פְּקוּדְנָה *lege* פְּקֻדֵי *P. 111. l. 11. pro vltima legi prima. P. 117. piel verbi* מְצֵא *bis poſita eſt, P. 123. l. 13. pro He lege zere. P. 126. l. 13. pro* הרבה *lege* רַבֵּה*. P. 218. l. 7. poſt* מְנָיוֹת *adiunge partes, à* מָנֶה*. P. 219. l. 2. pro zere lege ſcheua. P. 244. l. 16. poſt lebes lege* דְוָדִים *&* דוּדים*. P. 254. l. 7. poſt Heemanthi, lege, vel quæ more 6. ordinis, &c.*

Quod ſi verò minutiora quædam fortè alicubi occurrant in quibusdam occernionibus, vel obſcurius punctum vel litera cōſpiciatur, facilè ex antecedentibus & conſequentibus animaduerti & corrigi poterunt.

ROMA

